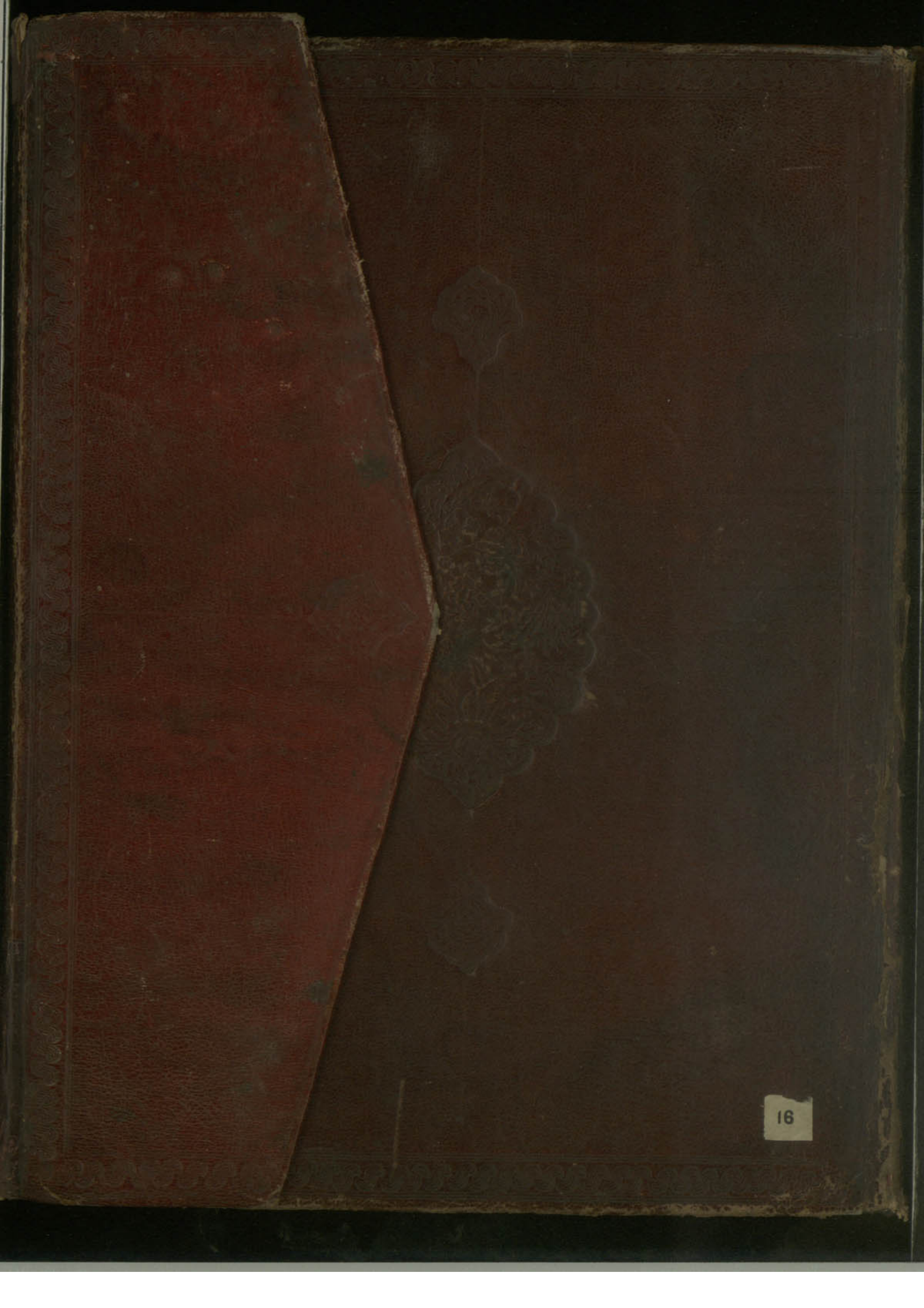
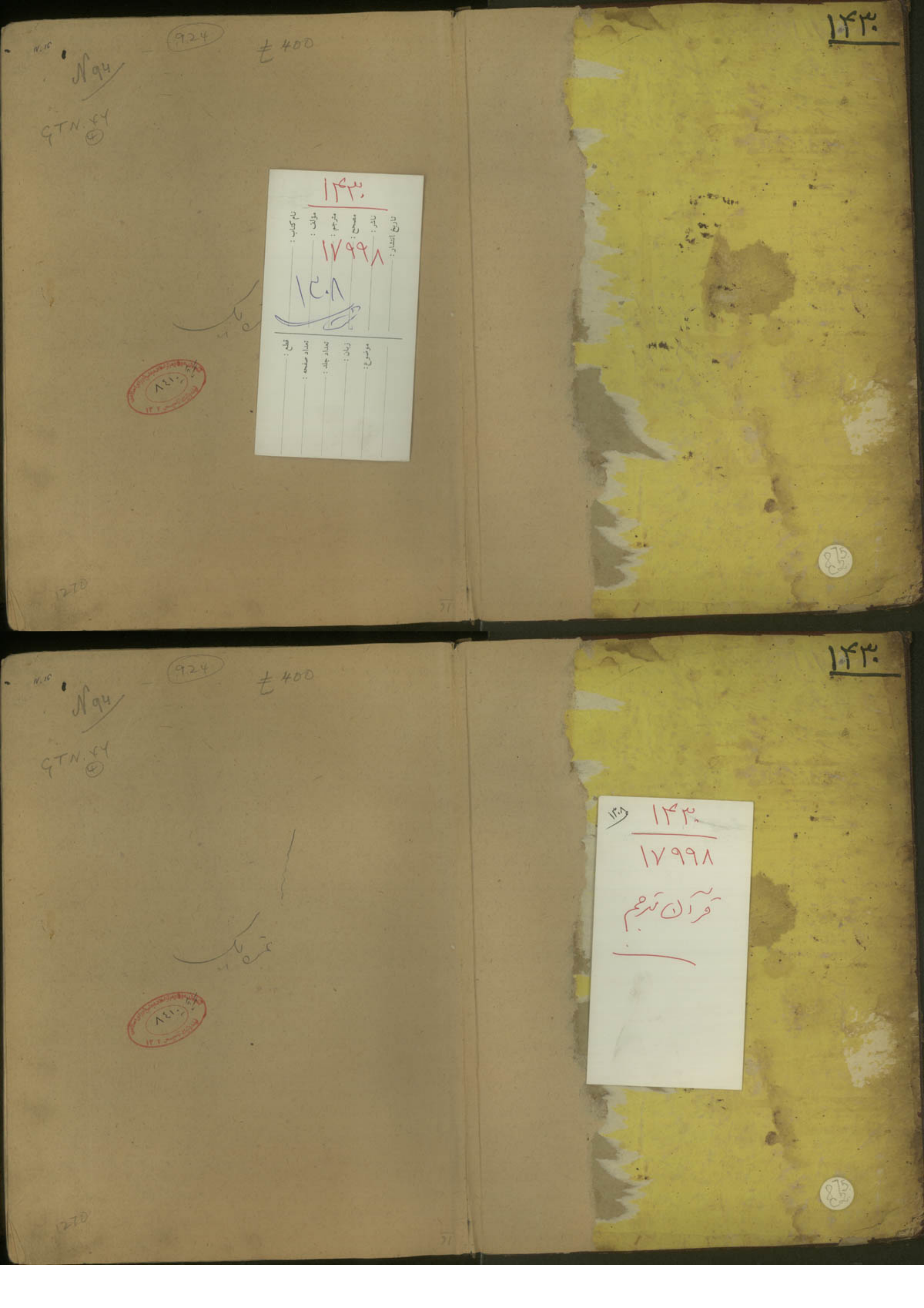
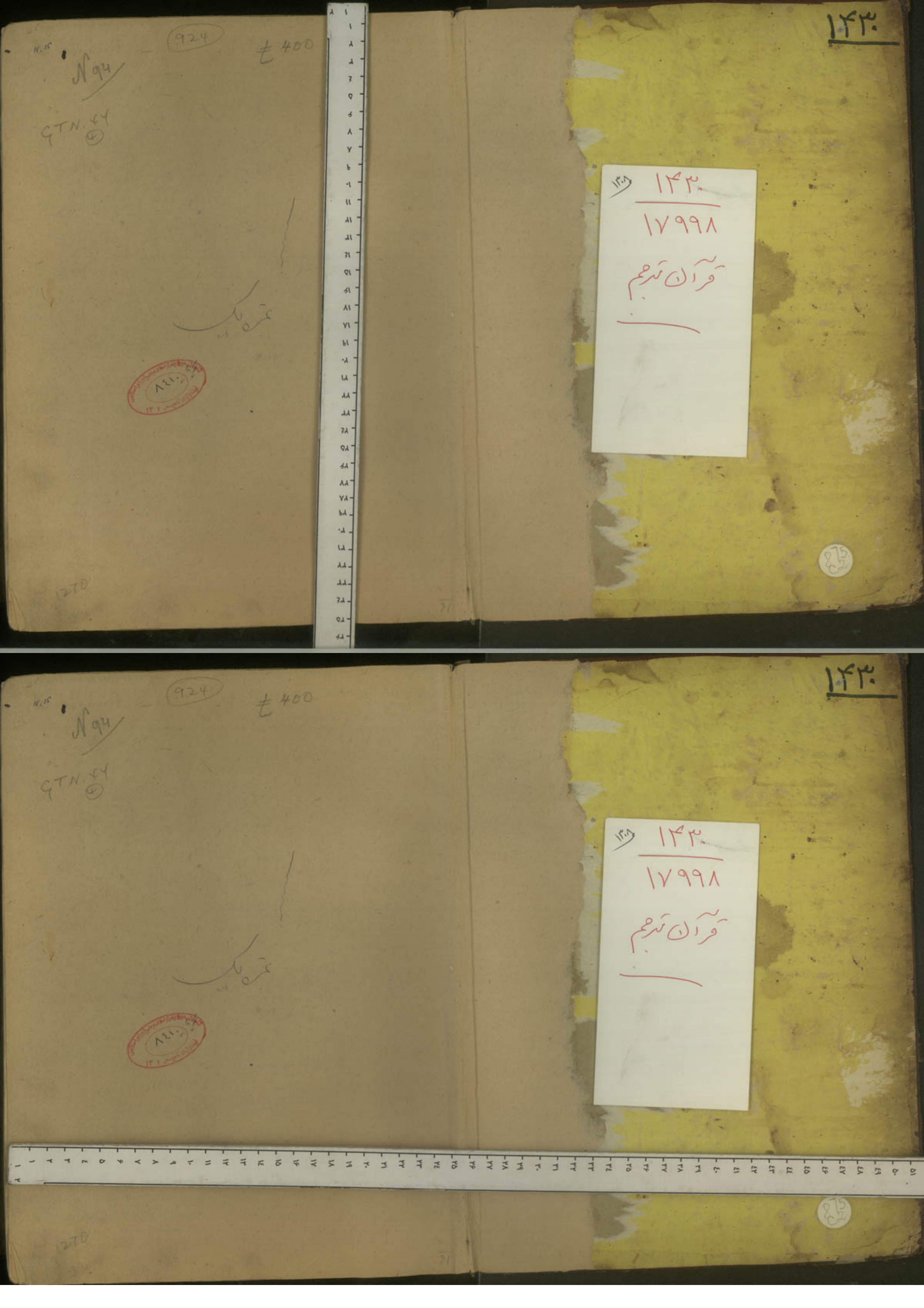

924
N94
۱۴۳۰
۱۷۹۹۸
۱۲۰۸
۱۴۳۰
۱۷۹۹۸
قرآن مترجم

۱۴۳۰
۱۴۳۰
۱۷۹۹۸
قرآن مترجم
924
N94

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خدای مهربان بخشاینده

طٰهٰ مَا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ

هی فرستادیم برتو قرآن

لِتَشْقٰى اِلَّا تَذْكِرَةً لِمَنْ يَخْشٰى

تا رنجه داری خویشتن را مگر یادکاری آنرا کی بترسد

تَنْزِيلًا مِمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوٰاتِ

فرستادنی از آنک بیافرید زمین و آسمانها

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

بنام خدای مهربان بخشاینده

الجزو

سُبْحَانَ الَّذِي اَسْرٰى بِعَبْدِهِ

پاکست آنک ببرد بنده خویش را یعنی محمد را

لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اِلَى الْمَسْجِدِ

شبی از مزکت مکه سوی مزکت

الْاَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ

بالای یعنی بیت المقدس آنک برکه کردیم آنرا ورداگرد آن بودند

پیغامبران

لنريه من آياتنا إنه هو السميع
تا بنمايم او را از نشانهاى ما كه او وى او شنواى

البصير وآتينا موسى الكتاب
بينا وبداديم موسى را كتاب يعنى توريت

وجعلناه هدى لبني إسرائيل
وكرديم موسى را راه راست مرفرزندان يعقوب را

ألا تتخذوا من دوني وكيلا
كى بگيريد از بيرون من خداوندى

ذرية من حملنا مع نوح إنه
فرزندانى كه از آنكه برداشتيم با نوح كى او

كان عبدا شكورا وقضينا
بود بنده سپاس دارى كننده وبعلم داديم

إلى بني إسرائيل في الكتاب لتفسدن
بر بنى اسرائيل در كتاب تا فساد كنيد

في الأرض مرتين ولتعلن علوا
در زمين دو بار وبابر ترى كنيد بر ترى

كبيرا فإذا جاء وعد أولاهما
بزرگ پس چون بيايد وعده نخستين از ايشان

بعثنا عليكم عبادا لنا أولي
بفرستاديم بر شما بندگانى كه مارا بوديد خداوندان

بأس شديد فجاسوا خلال الديار
نيرو سخت كه بگشتند ميان سرايها

وكان وعدا مفعولا ثم رددنا
وبود وعده اى كرده پس باز گردانيم

لكم الكرة عليهم وأمددناكم
شمارا بازگشت بر ايشان وبيفزوديم شمارا

بأموال وبنين وجعلناكم أكثر
بخواستها وفرزندان وكرديم شمارا بيشتر

نفيرا إن أحسنتم أحسنتم لأنفسكم
مردمان اگر نيكو كارى كنيد نيكو كارى كردى تنهاى شمارا

وإن أسأتم فلها فإذا جاء وعد
واگر بدى كردى هم ازان شد پس چون بيايد وعده

الآخرة ليسوءوا وجوهكم وليدخلوا
آن جهان بازشت كند رويهاى شما وتا اندر شوند

المسجد كما دخلوه أول مرة و
بمزگت چنانك اندر شدند نخست بار

ليتبروا ما علوا تتبيرا عسى ربكم
وتا تباهى كند بر ترين تباهى كردنى زود باشد خداوند شما

أن يرحمكم وإن عدتم عدنا
تا رحمت كند وگر شما باز گرديد ما باز گرديم

وجعلنا جهنم للكافرين
حصيرا إن هذا القرآن يهدي
للتي هي أقوم ويبشر المؤمنين
الذين يعملون الصالحات أن
لهم أجرا كبيرا وأن الذين لا يؤمنون

بالآخرة أعتدنا لهم عذابا أليما
ويدع الإنسان بالشر دعاءه بالخير
وكان الإنسان عجولا وجعلنا
الليل والنهار آيتين فمحونا آية
الليل وجعلنا آية النهار مبصرة

لتبتغوا فضلا من ربكم ولتعلموا
عدد السنين والحساب وكل شيء
فصلناه تفصيلا وكل إنسان
ألزمناه طائره في عنقه ونخرج
له يوم القيامة كتابا يلقاه

منشورا اقرأ كتابك كفى بنفسك
اليوم عليك حسيبا من اهتدى
فإنما يهتدي لنفسه ومن ضل
فإنما يضل عليها ولا تزر وازرة
وزر أخرى وما كنا معذبين

حتى نبعث رسولا وإذا أردنا
تا بفرستیم پیغامبری و چون خواهیم

أن نهلك قرية أمرنا مترفيها
تا هلاک کنیم اهل دیهی را بفرمائیم خداوندان نعمت را

ففسقوا فيها فحق عليها القول
تا تباه کاری کنند دران واجب اید بران گفتار

فدمرناها تدميرا وكم أهلكنا
هلاک کردیم انرا هلاک کردنی وچند هلاک کردیم

من القرون من بعد نوح وكفى
از گروهان از پس نوح و بسنده است

بربك بذنوب عباده خبيرا
خداوند تو بگناهان بندگان خویش آگاه

بصيرا من كان يريد العاجلة
بینا هرکه باشد خواهد این جهان

عجلنا له فيها ما نشاء لمن نريد
شتابیم اورا اندران انچه خواهیم انرا که خواهیم

ثم جعلنا له جهنم يصليها
پس کردیم اورا دوزخ تا در شود

مذموما مدحورا ومن أراد
نکوهیده دور کرده وهرکه خواهد

الآخرة وسعى لها سعيها و
ان جهان وکار کند انرا کار کردن ان

هو مؤمن فأولئك كان سعيهم
و او مؤمن باشد ایشانند تا بود کاران

مشكورا كلا نمد هؤلاء و
بسندیده همه را ایشان را

هؤلاء من عطاء ربك وما كان
ایشان را از عطای خداوند تو و نبود

عطاء ربك محظورا انظر كيف
ان عطای خداوند تو بازداشته بنگر چگونه

فضلنا بعضهم
فضل کردیم برخی را از ایشان

على بعض وللآخرة أكبر درجات
بر برخی وان جهان بزرگتر بپایگاهها

وأكبر تفضيلا لا تجعل مع
و بزرگتر افزونی مکن با

الله إلها آخر فتقعد مذموما
خدای خدای دیگر تا بنشینی نکوهیده ای

مخذولا وقضى ربك ألا تعبدوا
ماهشته و واجب کرد خداوند تو تا نپرستید

إلا إياه وبالوالدين إحسانا
مگر اورا و بپدر و مادر نیکوی کردن

إمّا يبلغنّ عندك الكبر
وگر برسذ نزدیک تو به پیری

أحدهما أو كلاهما فلا تقل
یکی از ایشان یا هر دو ایشان پس مگوی

لهما أفّ ولا تنهرهما وقل
ایشانرا اف و دور مکنی ایشانرا و گوی

لهما قولا كريما واخفض لهما
ایشانرا گفتاری بزرگوار و فرو دار ایشانرا

جناح الذلّ من الرحمة وقل
پرهای خواری از بخشایش و گوی

ربّ ارحمهما كما ربّياني صغيرا
یا رب بخشای ایشان هر دو را چنانک بپروردند مرا خردکی

ربّكم أعلم بما في نفوسكم إن
خدای شما داناترست بانچ اندر تنهای شماست اگر

تكونوا صالحين فإنّه كان
باشید نیکوکاران که او بوذ

للأوّابين غفورا وآت ذا القربى
توبت کنندگان را آمرزگار و ده خداوند خویشی را

حقّه والمسكين وابن السبيل
حق او و درویش را و راه گذریان را

ولا تبذّر تبذيرا إنّ المبذّرين
و گزاف مکن گزاف کاری کردن که گزاف کاران

كانوا إخوان الشياطين
هستند برادران دیو

وكان الشيطان لربّه كفورا
و هست دیو خدای خویش را ناسپاس

وإمّا تعرضنّ عنهم ابتغاء رحمة
وگر روی بگردانی از ایشان جستن بخشایش

من ربّك ترجوها فقل لهم قولا ميسورا
از خداوند تو که اومیدداری او را بگوی ایشانرا گفتاری آسان

ولا تجعل يدك مغلولة إلى
و مکن دست تو بازبسته سوی

عنقك ولا تبسطها كلّ البسط
گردن او و مگشای او را همه گشاذنی

فتقعد ملوما محسورا إنّ ربّك
که بنشینی ملامت زده بازمانده که خداوند تو

يبسط الرزق لمن يشاء ويقدر
بگستراند روزی آنرا که خواهد و فراز کند

إنّه كان بعباده خبيرا بصيرا
که او هست به بندگان خویش آگاه بینا

وَلَا تَقْتُلُوٓا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ
إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ
قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْأً كَبِيرًا وَلَا تَقْرَبُوا
الزِّنَىٰٓ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَآءَ سَبِيلًا
وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ

إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ
جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفْ
فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا
وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَ

أَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ
مَسْئُولًا وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ
وَزِنُوا بِالْقِسْطَاسِ الْمُسْتَقِيمِ
ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا وَلَا
تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ

السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ
أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا وَلَا تَمْشِ
فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ
الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا
كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ

مَكْرُوهًا ذَلِكَ مِمَّا أَوْحَى إِلَيْكَ

ناخواست آن است از آنچه وحی کرد بتو

رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ

خداوند تو از دانش و مکن با

اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتُلْقَى فِي جَهَنَّمَ

خدای خدای دیگر افکنده شوی اندر دوزخ

مَلُومًا مَدْحُورًا أَفَأَصْفَاكُمْ رَبُّكُمْ

ملامت زده نکوهیده همی گزید شما را خداوند شما

بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ الْمَلَائِكَةِ

بپسران و گرفت از فرشتگان

إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا

مادگان شما همی گوئید گفتاری بزرگ

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ

و بدرستی [illegible] کردیم اندر این قرآن

لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا

تا پند گیرند و نیفزاید ایشان را مگر رمیدن

قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا

بگوی اگر بودی با او خدایان چنانکه

يَقُولُونَ إِذًا لَابْتَغَوْا إِلَى ذِي

همی گویند آنگه جستندی سوی خداوند

الْعَرْشِ سَبِيلًا سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى

عرش راهی پاکست و برتر است

عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا تُسَبِّحُ لَهُ

از آنچه همی گویند برتری بزرگوار تسبیح کند او را

السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ

آسمانها هفتگانه و زمین و آنکه

فِيهِنَّ وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ

اندر آنست و نیست هیچ چیزی که تسبیح کند

بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ

بستایش او ولکن نه اندر یابید تسبیح ایشان

إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا وَإِذَا

او بود بردبار آمرزگار و چون

قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَ

برخوانی قرآن کردیم میان تو

بَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ

میان آنها که نگرویدند بدان جهان

حِجَابًا مَسْتُورًا وَجَعَلْنَا عَلَى

پرده ای پوشیده و کردیم بر

قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي

دلهای ایشان پوششی تا اندر نیابند آن و در

آذانهم وقرا وإذا ذكرت ربك

في القرآن وحده ولوا على أدبارهم

نفورا نحن أعلم بما يستمعون

به إذ يستمعون إليك وإذ هم

نجوى إذ يقول الظالمون

إن تتبعون إلا رجلا مسحورا

انظر كيف ضربوا لك الأمثال

فضلوا فلا يستطيعون سبيلا

وقالوا أإذا كنا عظاما ورفاتا

أإنا لمبعوثون خلقا جديدا قل

كونوا حجارة أو حديدا أو خلقا

مما يكبر في صدوركم فسيقولون

من يعيدنا قل الذي فطركم أول

مرة فسينغضون إليك

رءوسهم ويقولون متى هو

قل عسى أن يكون قريبا يوم

يدعوكم فتستجيبون بحمده

وتظنون إن لبثتم إلا قليلا وقل

لعبادي يقولوا التي هي أحسن

إن الشيطان ينزغ بينهم إن

الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا
دیو هست مردم را دشمنی

مُبِينًا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِنْ يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ
پیدا خداوند شما داناتر است بشما اگر خواهد بخشاید شما را

أَوْ إِنْ يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ
و اگر خواهد عذاب کند شما را و نه فرستادیم

عَلَيْهِمْ وَكِيلًا وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي
بر ایشان نگاهبان و خداوند تو داناتر بانکه در

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا
آسمانهاست و زمین و بدرستی که افضل کردیم

بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَى بَعْضٍ وَآتَيْنَا
برخی پیغامبران بر برخی و دادیم

دَاوُودَ زَبُورًا قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ
داود را زبور بگوی بخوانید آنها را که دعوی کنید

مِنْ دُونِهِ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ
از بیرون او پادشاهی ندارند برداشتن گزندی

عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا أُولَئِكَ الَّذِينَ
از شما و نگردانیدن ایشانند آنکه

يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ
همی خوانند همی جویند سوی خداوند ایشان نزدیکی

أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ
که ایشان نزدیک باشد و امید همی دارند بخشایش او

وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ
و همی ترسند از عذاب او که عذاب خدای تو

كَانَ مَحْذُورًا وَإِنْ مِنْ قَرْيَةٍ
هست حذر کرده و نیست هیچ دیهی

إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ الْقِيَامَةِ
که ما هلاک کننده ایم پیش روز قیامت

أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا
یا همی عذاب کنیم انرا عذابی سخت

كَانَ ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا
از آن باشد اندر کتاب نبشته

وَمَا مَنَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا
و چه باز داشت ما را که بفرستیم حجتها مگر

أَنْ كَذَّبَ بِهَا الْأَوَّلُونَ وَآتَيْنَا
که دروغ داشتند بدان پیشینیان و دادیم

ثَمُودَ النَّاقَةَ مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا بِهَا
ثمود را ناقه حجت روشن ستم کردند بدان

وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا
و نه فرستیم حجتها مگر ترسانیدن را

واذ قلنا لك ان ربك احاط
بالناس وما جعلنا الرؤيا التي
اريناك الا فتنة للناس و
الشجرة الملعونة في القرآن
ونخوفهم فما يزيدهم الا طغيانا

كبيرا واذ قلنا للملائكة اسجدوا
لآدم فسجدوا الا ابليس قال
أأسجد لمن خلقت طينا قال
ارأيتك هذا الذي كرمت
علي لئن اخرتن الى يوم القيامة

لأحتنكن ذريته الا قليلا
قال اذهب فمن تبعك منهم فان
جهنم جزاؤكم جزاء موفورا واستفزز
من استطعت منهم بصوتك واجلب
عليهم بخيلك ورجلك وشاركهم

في الاموال والاولاد وعدهم
وما يعدهم الشيطان الا غرورا
ان عبادي ليس لك عليهم سلطان
وكفى بربك وكيلا ربكم الذي
يزجي لكم الفلك في البحر لتبتغوا

من فضله انه كان بكم رحيما

واذا مسكم الضر في البحر ضل

من تدعون الا اياه فلما نجيكم

الى البر اعرضتم وكان الانسان

كفورا افامنتم ان يخسف بكم

جانب البر او يرسل عليكم حاصبا

ثم لا تجدوا لكم وكيلا ام امنتم

ان يعيدكم فيه تارة اخرى

فيرسل عليكم قاصفا من الريح

فيغرقكم بما كفرتم ثم لا تجدوا لكم

علينا به تبيعا ولقد كرمنا

بني آدم وحملناهم في البر والبحر

ورزقناهم من الطيبات وفضلناهم

على كثير ممن خلقنا تفضيلا

يوم ندعوا كل اناس بامامهم

فمن اوتي كتابه بيمينه فاولئك

يقرؤن كتابهم ولا يظلمون

فتيلا ومن كان في هذه اعمى

فهو في الآخرة اعمى واضل سبيلا

وان كادوا ليفتنونك عن الذي

اوحينا اليك لتفتري علينا

غيره وإذا لاتخذوك خليلا

ولولا أن ثبتناك لقد كدت

تركن إليهم شيئا قليلا إذا

لأذقناك ضعف الحيوة وضعف

الممات ثم لا تجد لك علينا نصيرا

وإن كادوا ليستفزونك من

الأرض ليخرجوك منها وإذا لا

يلبثون خلافك إلا قليلا سنة

من قد أرسلنا قبلك من رسلنا

ولا تجد لسنتنا تحويلا أقم

الصلوة لدلوك الشمس إلى

غسق الليل وقرآن الفجر

إن قرآن الفجر كان مشهودا

ومن الليل فتهجد به نافلة لك

عسى أن يبعثك ربك مقاما محمودا

وقل رب أدخلني مدخل صدق

وأخرجني مخرج صدق واجعل

لي من لدنك سلطانا نصيرا وقل

جاء الحق وزهق الباطل إن الباطل

كان زهوقا وننزل من القرآن

مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِلْمُؤْمِنِينَ

وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ

أَعْرَضَ وَنَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ

الشَّرُّ كَانَ يَؤُسًا قُلْ كُلٌّ

يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ

بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا وَيَسْأَلُونَكَ

عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي

وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا

وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا

إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا

وَكِيلًا إِلَّا رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّ

فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا قُلْ

لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ

أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَٰذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ

وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ

مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ

إِلَّا كُفُورًا وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ

حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا

أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِنْ نَخِيلٍ
یا باشد ترا بوستانی از خرمابنان
وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا
وانگور روان کنی جویها میان آن
تَفْجِيرًا أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا
بیرون آری یا بیفگنی آسمان چنانک
زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا أَوْ تَأْتِيَ بِاللَّهِ
گفتی بر ما پاره‌ها یا آری خدایرا
وَالْمَلَائِكَةِ قَبِيلًا أَوْ يَكُونَ
وفرشتگانرا گروه گروه یا باشد

لَكَ بَيْتٌ مِنْ زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَى
ترا خانه از زر یا برشوی
فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُقِيِّكَ حَتَّى
بر آسمان ونه گرویم بشدن ترا تا
تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَابًا نَقْرَؤُهُ قُلْ
فرو داری بر ما کتابی که خوانیم آنرا بگوی
سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا
پاکست خداوند من هستم مگر مردمی
رَسُولًا وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ
پیغامبر ونه باز داشت مردمانرا

يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَى إِلَّا
بگروند چون آمد بدیشان راه راست مگر
أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا
که گفتند فرستاد خدای مردی را
رَسُولًا قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ
پیغامبر بگوی اگر باشد در زمین
مَلَائِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ
فرشتگان که میروند آرامیدگان
لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا
فرو فرستادی برایشان از آسمان فرشته

رَسُولًا قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا
پیغامبری بگوی بسنده است خدای گواهی
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ
میان من ومیان شما که اوست ببندگان خویش
خَبِيرًا بَصِيرًا وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ
آگاه بینا وهرکرا راه نماید او را خدای او بود
الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ
راه یافته وهرکرا گمراه شود نیابی
لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَنَحْشُرُهُمْ
ایشانرا دوستان از بیرون او وبرانگیزیم ایشانرا

يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى وُجُوهِهِمْ عُمْيًا

وَبُكْمًا وَصُمًّا مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ كُلَّمَا

خَبَتْ زِدْنَاهُمْ سَعِيرًا ذَلِكَ

جَزَاؤُهُمْ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَ

قَالُوا أَئِذَا كُنَّا عِظَامًا وَرُفَاتًا

أَئِنَّا لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا أَوَلَمْ يَرَوْا

أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ

قَادِرٌ عَلَى أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ

لَهُمْ أَجَلًا لَا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى الظَّالِمُونَ

إِلَّا كُفُورًا قُلْ لَوْ أَنْتُمْ تَمْلِكُونَ

خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا لَأَمْسَكْتُمْ

خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ

الْإِنْسَانُ قَتُورًا وَلَقَدْ آتَيْنَا

مُوسَى تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَسْئَلْ

بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ

فِرْعَوْنُ إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَا مُوسَى

مَسْحُورًا قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا

أَنْزَلَ هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ

يَا فِرْعَوْنُ مَثْبُورًا فَأَرَادَ

أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ

فَأَغْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا

وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ اسْكُنُوا

الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ

جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا وَبِالْحَقِّ

أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَلَ وَمَا

أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَ

نَذِيرًا وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ

عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكْثٍ

وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا قُلْ آمِنُوا

بِهِ أَوْ لَا تُؤْمِنُوا إِنَّ الَّذِينَ

أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ

إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ

لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا وَيَقُولُونَ

سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ

قصه آدم و فرشتکان

واما این آیت کی خدای عز و جل همی یاذ کند بذین سورت اندر و لقد خلقنا
الانسان من صلصال من حما مسنون والجان خلقناه من قبل
من نار السموم این انسان اینجا آدم است و سبب این قصه
چنان بوذ کی ابلیس از جمله فرشتکان بوذ و خذای عز و جل برخی را
از نور آفریذه بوذ و برخی را از آتش آفریذه بوذ و ابلیس از آن جمله بوذ کی
از آتش آفریذه بوذ و آدم را علیه السلام از کل آفریذه بوذ کلی کی سالها
باران برآمذه بوذ و این صلصال کلی باشذ خشک شذه کی سالها باران
برآمذه باشذ و خذای عز و جل ابلیس را کرامی کرده بوذ از بهر آنک او
بهر آسمانی خذای را عز و جل بسیار عبادت کرده بوذ و چندانی عبادت
کرده بوذ کی فرشتکان تعجب داشتند و خذای عز و جل کروهی را آفریذه
بوذ و ایشان را جان نام کرده بوذ و این زمین بذیشان سپرده بوذ و
ایشان بذین زمین اندر فساد کردند و ابلیس بآسمان اندر عبادت همی کرد
و این جان بذین زمین اندر عاصی شذه بوذند خذای عز و جل این جهان مر
ابلیس را داذ و آن فرشتکان کی با او بوذند بآسمان اندر ایشان را فرموذه بوذ

که بر زمین روید و این جانرا از زمین براند ابلیس با آن همه فریشتگان
بیامد و این جانرا از زمین براندند و ابلیس مهتر این جهان گشت و مهتر
آن فریشتگان که با او بودند بدین جهان اندر ❁ پس ابلیس خویشتن
اندر عجب گرفت و گفت چون من کیست که من چندین سال عبادت
کردم خذایرا عز و جل بدین آسمان اندر واکنون این جان همه را آمدم
و ایشانرا براندم ازین جهان واکنون مهتر این جهان منم ایزد تعالی
آن کبر و آن عجب ابلیس را اندر خزینه خویش همی داشت و خواست که
این جهان ازو بستاند و خلیفتی بیافریند و این جهان او را دهد ❁ پس
وحی کرد سوی آن فریشتگان که بر زمین بودند با ابلیس گفت من خلیفتی
خواهم آفریدن و این جهان او را خواهم دادن چنانک گفت قوله
تعالی ❁ انی جاعل فی الارض خلیفة ❁ پس این فریشتگان
گفتند یا رب تو خلیفتی آفرینی و بدین جهان اندر گناه کند و ما ترا
همی عبادت کنیم بشب و بروز و ترا پاکی همی یاد کنیم چنانک گفت
جل و علا حکایت از ایشان قالوا اتجعل فیها من یفسد فیها و یسفک
الدماء و نحن نسبح بحمدک و نقدس لک قال انی اعلم ما لا تعلمون

فتی یذکرهم یقال له ابرهیم نمروذ گفت بیاریذ او را و بر چشم مردمان
بگذرانیذ تا برو گواهی دهند چنانک خذای عز و جل ازو حکایت کرد قالوا
فأتوا به علی اعین الناس لعلهم یشهدون ❁ و نمروذ این سخن ازبهر آن
گفت کی ابرهیم پسر آزر بوذ و آزر وزیر نمروذ بوذ نخواست کی برو کاری
کنند از آنک برو حجتی گیرد پیش مردمان پس مردمان گرد آمدند و مر
ابرهیم را حاضر کردند و او را چنین گفتند أأنت فعلت هذا بآلهتنا یا ابرهیم
ابرهیم گفت بل فعله کبیرهم هذا فاسألوهم ان کانوا ینطقون گفت
نه کان مهترشان کرده است نه بینی کی تبر بر دوش دارد بپرسید از ایشان
اگر سخن توانند گفتن گفتند ایشان سخن نگویند ابرهیم گفت پس آن
خذای کی سخن نتواند گفتن او را نشاید پرستیدن پس این سوم دروغ کی
ابرهیم گفته بوذ این بوذ کی گفت آن مهترشان کرد پس ابرهیم چون
با ایشان مناظره کرد و حجت بر ایشان لازم کرد ایشان تدبیر آن کردند
کی او را تباه کنند ❁ پس گفتند اگر کاری خواهید کردن این را بآتش بسوزید
چنانک خذای گفت عز و جل قالوا حرقوه و انصروا آلهتکم
ان کنتم فاعلین نمروذ بخواست کی او را بذان روزی عقوبت کند

ازبهر آنک آزر پذرش بوذ و وزیر نمروذ بوذ پس ابرهیم را بند بر نهادند
و بزندان کردند و موکلان برو کردند و او را همچنان همی داشت تا آزر
بمرد پس آنگه نمروذ بفرموذ تا یکی دیوار بستی کردند چند مقدار دویست
رش و بفرموذ تا ستوران را همه بیاوردند هرچ بوذ از هر جای و هیزم
همی کشیذند از ناحیتها و بذان دیوار بست اندر همی نهادند تا همه
ستوران از هیزم کشیذن عاجز گشتند و بفرموذ تا آتش اندر زدند تا آتش
فروغ گرفت چنانک سخت عظیم و خذای عز و جل آن آتش را دوزخ خواند
از عظیمی آن چنانک گفت فالقوه فی الجحیم ❁ گفتا ابرهیم را اندر دوزخ
افگنند پس خواستند کی ابرهیم را اندر آتش افگنند نتوانستند انداختن
ازبهر آنک هیچ کس یک نیزه‌وار زمین بیشتر از آن دو تیر وار و حوالی آن
آتش نتوانستند گشتن ❁ پس ابرهیم را بندهای آهنین استوار کرده بودند
اندر ماندند و ندانستند که چه کنند ابلیس لعنه الله بیامد بر صورت مردی
پیر و نمروذ را گفت من مردی پیرم و حکیم و از ولایت خواهان و هوا خواه
تو ام ❁ شنیذم کی تو مر این جاذو را بذان آتش خواهی انداختن و هیچ کس
حوالی آن آتش نمی تواند گشتن و من آمدم تا ترا حیلتی آموزم تا مر ابرهیم را

گفت من دانم آنچ شما ندانید پس چون خواست کی مر آدم را بیافریند جبریل
را بفرستاذ و گفت برو چهل رش گل از همه روی زمین بردار تا من
از آن گل خلیفتی آفرینم جبریل بیامذ و بذان جایگاه آمذ کی مکه است
و پر فرو برد بر زمین و خواست کی گل بر دارد زمین با او بسخن آمذ و گفت
چه خواهی کردن یا جبریل گفت گل همی بردارم از روی تو خذای
عز و جل خلیفتی همی آفریند ازین گل زمین سوگند برو داذ و گفت
از من گل برمدار که خذای عز و جل از ان گل خلیفتی آفریند تا آن
خلیفت بر پشت من گناه کند جبریل حرمت آن سوگند را باز گشت
و گل بر نداشت پس میکائیل را بفرستاذ همچنان نیز سوگند برو داذ
او نیز باز گشت ❁ پس اسرافیل را بفرستاذ او نیز همچنان باز
گشت ❁ پس عزرائیل را بفرستاذ و همچنان زمین سوگند برو
داذ همچنان که بر جبریل و میکائیل و اسرافیل داذه بوذ عزرائیل
گفت من امر خذای عز و جل را بسوگند تو باز ندارم و پر بر زمین فرو
برد و چهل رش گل از روی زمین برداشت چنانک خذای عز و جل
فرموذه بوذ از همه گلها چنانک بوذ سپیذ و سیاه و سرخ و زرد و سنگ

ورمین بخت وسست از همه برداشت و از بهر اینست کی فرزندان
آدم از هر لونی اند که ترکیب آدم از آن گل لونالون بوده است
انکه خدای عز و جل مر آدم را از آن گل بیافرید بر این صورت که اکنون
فرزندان اواند و این صورت نام محمد است صلی الله علیه وسلم میم
اول بر مثال سر مردم است و ح بر مثال دو دست مردم است و میم
دیگر بر مثال شکم مردم است و دال دو پای مردم است از نام محمد
صلی الله علیه و این صورت آدم صورتی بود کی هرگز چنان کس نبوده بود
و افکنده بود از مشرق تا مغرب و همه فرشتگان بنظاره آن صورت همی
رفتند و همچنان چهل سال افکنده بوده روح انجا پس از چهل سال
خدای عز و جل خواست کی او را زنده کرداند بفرمود جان را
تا بتن آدم اندر شد و هر کجا جان فراز رسید اندامهاش پیدا همی شد
و صورت همی بست و همه جفت همی آمد پس چون آدم
زنده گشت و جان بتن او اندر شد هم انگاه او را عطسه شد ایزد تعالی
او را الهام داد تا گفت الحمد لله ایزد عز و جل گفت یرحمک ربک
خدای تو بر تو رحمت کناد پس با بنداء خلق بدان ساعت که جان

بتن آدم اندر شد الحمد لله بود آخر نیز الحمد لله بود چنانک خدای
گفت عز و جل وآخر دعویهم ان الحمد لله رب العالمین پس
چون آدم زنده گشت خدای عز و جل فرشتگان را فرمود کی آدم را سجده
کنید همه او را سجده کردند مگر ابلیس که سجده نکرد خدای عز و جل
او را گفت یا ابلیس ما لک الا تکون مع الساجدین چه بود ترا
یا ابلیس که نبودی از سجده کنان ابلیس گفت لم اکن لاسجد لبشر
خلقته من صلصال من حما مسنون گفت سجده نکنم مردی را
کی بیافریدی او را از گل از لوش سیاه بر آمده از بهر آنک تو مرا از
آتش آفریدی و آتش بهتر باشد از گل و من او را سجده نکنم
و ابلیس این سخن بحجت بر خویشتن آورد از بهر آنک آفریننده خدای
است او بهتر داند کی از خاک و آتش کدام بهترست پس ایزد
عز و جل گفت فاخرج منها فانک رجیم و ان علیک اللعنة الی
یوم الدین گفت برو از اینجا کی تو نه از رانده گانی و لعنت من بر تو
است تا روز رستاخیز پس ابلیس گفت یا رب تو مرا زمانی
ده تا روز برخاستن خلق چنانک گفت عز و جل رب فانظرنی

الی یوم یبعثون پس ایزد تعالی دانست کی ابلیس همی چه خواهد
از آنچ همی زندگانی خواهد تا روز برخاستن خلق از گور گفت انک
من المنظرین الی یوم الوقت المعلوم گفت ترا زندگانی دادم تا روز
مردن خلق و ابلیس آن حاجت از بهر آن خواست کی مر او را زندگانی ده
تا روز برخاستن خلق تا او را نباید مردن که چون خلق را برانگیزانند مرگ را
بیارند بر مثال میشی و بمیرانند و نیز خلق نمیرد پس ابلیس آن
حاجت از بهر آن خواست تا او را نباید مردن و خدای عز و جل گفت
ترا زندگانی دادم تا روز مردن خلق پس ابلیس گفت یا رب بعزة تو
کی من این فرزندان آدم را از راه ببرم و بدوزخ برم خدای عز و جل گفت
لاملان جهنم منک و ممن تبعک منهم اجمعین گفت ترا و هرک کان
تو کنند همه را بدوزخ فرستم و دوزخ از شما پر کنم و مر آدم را ببهشت
فرستاد و این قصه درازست و بتمامی سورة البقره اندر بشرح و تفسیر
ملختی نیز بسورة النسا گفته آمدست و اینجا این مقدار کفایت است

قصه ضیف ابرهیم خلیل صلوات الله علیه

واما این آیت کی خدای گفت عز و جل ونبئهم عن ضیف ابرهیم اذ دخلوا

علیه فقالوا سلاما قال انا منکم وجلون سبب این قصه چنان
بود کی لوط پیغامبر برادرزاده ابرهیم بود علیهما السلام و بدان وقت کی
ابرهیم را نمرود با آتش انداخت و خدای عز و جل آن آتش بر وی سرد کردا بنذ
خلق همه روی سوی او نهادند و از نمرود برگردیدند و نمرود را از آن
کار اندوه آمد و بدان اندر ماند ابرهیم از آن شاد گشت پس نمرود
ابرهیم را بخواند و او را گفت یا ابرهیم تو با این خدای کی تو داری هر کجا تو
باشی او نیز آنجا کو دارد و این خلق همه روی از من برگردانیدند و روی
فرا تو کردند و کر من این مملکت دست باز دارم بجاه کردم و من یقین
دانم کی تا این خدای تو بجای باشد هرگز تو ضایع نمانی باید کی برخیزی
و از این بابل بروی و هر کرا خواهی با خویشتن ببری و هر چ از سود
و زیان خواهی من ترا بدهم باید کی حاجت من روا کنی ابرهیم
گفت سپاس دارم و بروم و مرا سود و زیان تو حاجت نیست و ابرهیم
برخاست و برفت و آن تنی چند کی بدو بگرویده بودند ایشان را با خویشتن
ببرد و نیز لوط که برادرزاده او بود با او برفت و ساره نیز زن او
بود با او برفت و برادرزاده زن او بود او را با خویشتن ببردند و این همه

برفتند و موتفکات بر راه ایشان بوذ و این موتفکات هفت دیه بوذ
و لوط را بذین موتفکات خویشان بوذند و این موتفکات مکذبات
باشند و افک کذب باشد یعنی دروغ زنان و این آنست کی خذای گفت
عز و جل والموتفکة اهوی فغشیها ما غشی ● پس ابرهیم و لوط و آن
کسها کی با او بوذند بذین موتفکات رسیدند لوط گفت من اینجا باشم
و لوط اینجا بیستاذ و خذای عز و جل وی را پیغامبری داذ برین اهل موتفکات
و ایشان هیچ بنگرویدند و او را افسوس داشتند و این هفت دیه بوذ
بزرگ و مردمانش همه بت پرست بوذند و با این بت پرستیدن نیز
دزدی کردندی و راه زدندی و با مردمان گرد آمدندی چنانک با
زنان گرد آیند و خذای عز و جل این فعل ایشان را منکر خوانده است
و نیز بر سر کوی‌ها بنشستندی و مردمان را کی بر ایشان بگذشتندی بذی
گفتندی و بلب بگزیدندی و فسوس کردندی و پیش یکدیگر این آوازهای
پلید رها کردندی و هرچند لوط ایشان را ازان باز داشتی هیچ فرمان او
نکردندی ● و این آنست کی خذای گفت عز و جل حکایت از لوط
و لوطا اذ قال لقومه اینکم لتاتون الفاحشة ما سبقکم بها من احد من

العالمین ● گفت شما کاری همی کنید از معصیتها کی پیش شما اندر جهان
کس نکرده است پس گفت اینکم لتاتون الرجال و تقطعون السبیل
و تاتون فی نادیکم المنکر چون لوط ایشان را ازان باز داشتی ایشان
گفتندی تا کی ما را وعده کنی بیار آنچ ما را ازان همی ترسانی اگر راست
گویی چنانک خذای گفت عز و جل فما کان جواب قومه الا ان قالوا
ائتنا بعذاب الله ان کنت من الصادقین ● پس لوط از ایشان
بستوه آمذ و ایشان را بخذای سپرد و گفت یا رب تو دانی کی من چند طاقت
داشتم بر ایشان دعای بذ نکردم و اکنون بیچاره شذم اندر دست ایشان
و هیچ خلق مسلمان نمی گردذ تو مرا بر ایشان نصرت ده چنانک گفت
عز و جل قال رب انصرنی علی القوم المفسدین ● پس خذای
عز و جل حاجت لوط روا کرد و جبریل را و میکائیل را و اسرافیل را علیهم السلام
گفت برویذ و این موتفکات ویران کنیذ و قوم آن را هلاک کنیذ و گذر
بر ابرهیم کنیذ و او را مژده دهیذ بپسری از ساره نام او اسحق و از پس اسحق
پسری باشذ نام او یعقوب باشذ ● پس ایشان بر صورت سه غلام
نیکوروی بیامذند و چندین سال بوذ تا ابرهیم علیه السلام بر سر آن چاه

قحط بوذ و او را انجا بسیار خواسته گرد آمده بوذ و هر روزی کی مهمانان را همی
خواندی و طعام همی داذی و هرگز تنها طعام نخوردی تا خلق
مهمانان با او گرد آمذندی ● پس یک روز نگاه کردند سه غلام آمذند
نیکوروی نزدیک ابرهیم و ابرهیم چنان دانست کی آن مهمانان اند
کی سوی او آمذند و سخت شاذ شذ بآمذن ایشان و نشناخت ایشان را
و ایشان را بخانه برد و بخانه او اندر یکی گوساله بوذ فربه آن گوساله را
بکشت و بفرموذ تا بریان کردند و این آنست کی خذای گفت عز و علا
و لقد جاءت رسلنا ابرهیم بالبشری قالوا سلاما قال سلام فما لبث
ان جاء بعجل حنیذ گفت هیچ ● گوساله بیاورد بریان و پیش ایشان
بنهاذ و گفت بسم الله دست فراز کنیذ ایشان فریشتگان بوذند و بطعا
مشان حاجت نبوذ و دست فراز نکردند و طعام نخوردند ابرهیم چون
بدیذ کی ایشان طعام نخوردند بترسیذ و گونه روی او زرد شذ و زن او
ساره بر پای ایستاذه بوذ بر روی ابرهیم اندر نگریست روی او را دیذ از حال
خویش گردیذه عجب آمذش و گفت ابرهیم ازین سه تن همی بترسد
با چندین حشم کی او دارد ● پس چون ابرهیم دیذ کی ایشان طعام

نخوردند گفت چرا طعام نخوریذ جبریل گفت ما را سوگند است کی هیچ
طعام نخوریم تا بهای آن بندهیم ابرهیم گفت این آسان کاریست
بهای این بدهیذ ایشان گفتند بهای این طعام تو چیست ابرهیم گفت
بهای این طعام من آنست کی چون دست فراز کنیذ بگوییذ بسم الله و چون
فارغ گردیذ بگوییذ الحمد لله انگه بهای این طعام داذه باشیذ جبریل روی
سوی میکائیل کرد و گفت خذاوند عز و جل نه بگزاف او را خلیل خویش خواند
و جبریل دانست کی ابرهیم ازو همی ترسد همانگه خویشتن را پیدا کرد
و ترس ابرهیم نه ازان بوذ کی همی ترسید از ایشان کی با ایشان بسنده
نیامذی و لکن ترس ابرهیم ازان بوذ کی ازان روزگار کسی با کسی جفای
خواستی کردن طعام انکس نخوردی ● پس چون ایشان طعام ابرهیم
نخوردند ابرهیم بترسیذ کی نه ایشان اندر دل چه نیت دارند با من چه خواهند
کردن و انگاه غلامان اند نیکوروی مرا با ایشان نیز بباید کردن چنانک
خذای گفت عز و جل فلما رای ایدیهم لا تصل الیه نکرهم و اوجس
منهم خیفة قالوا لا تخف انا ارسلنا الی قوم لوط و امراته قائمة
پس جبریل دانست کی ابرهیم همی بترسد گفت یا ابرهیم مترس کی ما فریشتگانیم

ومارا بقوم لوط فرستاده اند ولکن مارا کفتند تا نخست نزدیک تو آییم و مر
ترا مژده دهیم به پسری نام او اسحق چون جبرئیل بشارت بداد ابرهیم
را باسحق ساره زنش آنجا ایستاده بود بخندید چنانک خدای کفت
عزّ وجلّ فبشّرناها باسحق ومن وراء اسحق يعقوب ۞ و کروهی
کویند از علما فضحکت یعنی فحاضت این ساره پیر بود چون او را بشری
دادند باسحق او را عجب آمد از پیری خویش اندر ساعت حیض افتادش
واین آنست که خدای کفت عزّ وجلّ قالت یا ویلتی ءألد وانا عجوز وهذا
بعلی شیخا ان هذا لشیء عجیب ۞ این کاری است عجب که شما همی
کویید ایشان کفتند اتعجبین من امر الله رحمة الله وبرکاته
علیکم اهل البیت انه حمید مجید ۞ کفت عجب مدارید از کار
خدای رحمت خدای بر شما باد و برکه بر خاندان شما باد و چنین کویند
کی اندر ساعت چوب خانهٔ ابرهیم کی سقف خانه بود از چوبی بود خشک شده
و سالها بر آمده چون ساره این سخن بکفت از آن چوب خانه برکها سبز
بیرون آمد جبرئیل کفت عجب همی داری از کار خدای اینک بسقف خانه نکاه
کن تا بدانی که خدای عزّ وجلّ بر همه چیزی قادرست پس چون ابرهیم

این کیفیت و آن بیم ازو بشد با ما جدال کرد اندر کار قوم لوط
چنانک خدای کفت عزّ وجلّ فلما ذهب عن ابرهیم الروع وجاءته
البشری یجادلنا فی قوم لوط ان ابرهیم لحلیم اوّاه منیب وابرهیم
خصومت از بهر آن کرد با ما اندر کار قوم لوط کی لوط خویشاوند
ابرهیم بود کفت لوط اندر میان ایشان است کفتند ما دانیم کی آنجا
کیست چنانک کفت عزّ وجلّ قال ان فیها لوطا قالوا نحن اعلم بمن
فیها لننجینّه واهله الا امراته کانت من الغابرین ۞ کفت هیچ
اندوه مدار کی ما برهانیم او را و فرزندان او را مکر زن او را کی از کافرانست
و از هلاک شدکان و کرنه لوط را بسلامت برهانیم و از آن عذاب
برو هیچ چیز نیاید ۞ پس ایشان هر سه از نزدیک ابرهیم بشدند
و سوی لوط آمدند و باز کشتیم بقصّهٔ لوط علیه السلم با قوم اوی

قصه لوط علیه السلم با قوم او

پس چون جبرئیل و میکائیل و اسرافیل از نزدیک ابرهیم برفتند و آهنک
بذین دیهها لوط کردند و آن هفت شهر بود و مهتر آن شهرها سدوم
خواندند و نشست لوط بذین سدوم بود پس چون ایشان هر سه بذین

شهر رسیدند دختر لوط پیش آمد ایشان کفتند برسیدند کی خانهٔ لوط
کجاست او کفت من دختر لوطم با من بیایید تا شما را بخانهٔ لوط برم ایشان
با او همی رفتند تا بخانهٔ لوط رسیدند ۞ پس این دختر بخانه اندر
دوید و کفت یا پدر مارا مهمانان آمدند کی فرشتکان اند چون فراز رسیدند
اندر سرای لوط شدند و برو سلام کردند لوط جواب سلام باز داد چون
ایشان را بدید غم آمدش و کفت امروز روزی است با محنت و بلا و سخت
اندوهکین شد چنانک خدای کفت عزّ وجلّ ۞ ولما جاءت رسلنا لوطا
سیء بهم وضاق بهم ذرعا وقال هذا یوم عصیب ۞ کفت چون
رسولان ما نزدیک لوط رسیدند تنک دل شد و کفت این روزی است
عصیب یعنی سخت بلا و این از بهر آن کفت کی سه غلام دید نیکو روی
کی بخانهٔ او اندر آمدند ۞ و ندانست کی ایشان کیستند و آن قوم او بدان
مفسدی بودند اندوهکن شد و بترسید ۞ از بلا و این مردمان سدوم
چند راه بکفتند لوط را کی تو مهمانان ناهی کی اکر مهمان کنی ما با ایشان
بلا بلی کنیم و لوط از آن همی ترسید کی نه ان مردمان سدوم دست
بذیشان دراز کنند و این آنست کی خدای کفت عزّ وجلّ یا لوط او لم

این می داریم داود علیه السلم بدان جایکاه شد کی امروز بیت المقدس است
و دعا کرد خدای عزّ وجلّ دعای او بشنید و همان ساعت باران آمد و فراخی
پدیدار آمد و آن قحط از آن ناحیت برخاست ۞ پس داود علیه السلم کفت
این جای بابرکه است اینجا مزکتی باید کردن و سبب بنای مزکت بیت
المقدس آن بود پس داود علیه السلم بفرمود تا آن مزکت را بنا افکندند
و آنرا بیت المقدس داود نام کرد و چون داود را عمر سپری شد هنوز مزکت
بیت المقدس تمام نشده بود پس داود سلیمان را وصیّت کرد و کفت باید
کی هیچ کار نکنی کی تا این مزکت بیت المقدس تمام نکنی پس چون داود
علیه السلم بمرد سلیمان خلیفت او بود و خدای عزّ وجلّ او را پادشاهی داد
و مردم و دیو و پری و مرغان و وحوش و باد همه را بفرمان او کرد خدای کفت
عزّ وجلّ فسخّرنا له الریح تجری بامره رخاء حیث اصاب والشیاطین
کل بنّاء وغوّاص وآخرین مقرّنین فی الاصفاد هذا عطاؤنا فامنن
او امسک بغیر حساب ۞ پس سلیمان علیه السلم مر آن مزکت را بدیوان
سپرد تا سنک آوردند و آن مزکت را همه زبر و زیر و بام و بن و ستونها
همه از سنک بکردند و چون کار بستونها رسید دیوان برفتند و از ستونها

همه از سنگ بتراشیدند و خرط کردند و بیاوردند و آنجا بپای کرده شد
و اکنون به همه جهان اندر مزگتی و جایگاهی چنان بیت المقدس نیست
و هر کسی که ستونهای آن مزگت ببیند داند که آن نه آدمیان کرده‌اند زیرا
که هر ستونی از آن بیست رش و بیش است کم یا بیش همه خرط چنانکه هیچ
جای درزی و پیوندی ندارد و سطبری هر ستونی چنانست که دو مرد تا بهم
اندر آرد و آن چنان هیچ آدمی نتواند کردن پس چون آن مزگت بکرده شد
جایگاه عبّاد و زهّاد گشت و اندر آن مزگت علما و زهّاد مجاور اند و وقت بودی
که پانصد مرد مجاور بودی بدان مزگت اندر و خدای عزّ و جلّ آن مزگت را با برکت
خوانده است چنانکه گفت جلّ جلاله و عظم کبریاؤه بسم الله الرحمن الرحیم
سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي
بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ و این برکه
خدای آنست که پیغامبران و عبّاد و زهّاد بیشتر گرد اگرد آن بوده‌اند و نیز
گورهای پیغامبران علیهم السلام بیشتری آنجاست مگر اندکی و نیز پیغامبر ما را صلی الله
علیه و سلم شب معراج از آنجا بآسمان بردند و گور آدم و حوّا آنجاست و نیز
شمارگاه آنجا باشد

نَنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ پس زن لوط کافره بود برفت و آن مردمان را
آگاه کرد که لوط را مهمانان آمدند نیکوروی پس آن مردمان سدوم همی
آمدند تا بدر سرای لوط بشتاب چنانکه خدای گفت وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ
إِلَيْهِ و گفتند نه ترا گفتیم که دگر مهمان نیاری و بر در سرای لوط گرد آمدند
و همی گفتند اگر این مردمان را بما دهی تا با ایشان بلایی کنیم و گرنه
در سرای تو بشکنیم و اندر آییم و ایشان را بیرون کنیم ● لوط گفت مکنید ای
قوم با این مهمانان من حشمت بینید و از خدای بترسید و گر خواهید تا این دختران
خویش را بزنی بشما دهم دست ازین مهمانان من بدارید چنانکه گفت
عزّ و جلّ حکایت از لوط يَا قَوْمِ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ
وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ● همی گفت
هیچ اندر میان شما مردی نیک نیست ایشان گفتند لَقَدْ عَلِمْتَ
مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ گفتند تو دانی که ما را
چه همی باید لوط آگاه نبود از آن مردمان که بخانهٔ او اندر بودند
و اندر او بدان حال خویش و این مردمان در سرای او همی شکستند و آهنگ بام
همی کردند لوط گفت لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ گفت

اگر مرا قوت استی اندر کار شما یا پشت داری بزرگی استوار چنین گویند
که پیغامبر ما صلی الله علیه این آیت همی خواند و ما اینجا رسید لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ
قُوَّةً أَوْ آوِي إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ و لا ادری گفت خدای بیامرزاد لوط را
برادرم را پشت بزرگی داشت استوار و ندانست ● پس چون
لوط اندر ماند در خانه تاریک بگشاد و ایشان هر سه را بدان خانه اندر
کرد و در ببست پس این مردمان در سرای لوط بشکستند و همه خانهای
او درش بشکستند و بدان خانه که ایشان اندر آنجا بودند اندر افتادند
و سه تن فراز شدند و دست جبرئیل بگرفتند خواستند که او را بیرون برند
جبرئیل یادی بر ایشان افگند ایشان هر سه تن کور شدند ایشان بیرون
آمدند و فریاد همی خواستند که این مهمانان لوط جادوان اند و چشم ما هر سه
کور کردند ● و این آنست که خدای گفت عزّ و جلّ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ
بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا
عَذَابِي وَنُذُرِ ● پس آن مردمان همه روی بلوط اندر نهادند و گفتند اگر
این مهمانانرا بما دهی و گرنه خان و مان تو همه ویران کنیم و فرزندان ترا
سنگسار کنیم لوط از آن حدیث بشکوهید و برین مهمانان خویش تهمت

وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا
وعده خداوند ما کرده
وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ
و بیفتند بر زنخدان
يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُو
و بیفزاید ایشان ترسی
عًا قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ
بگوی بخوانید خدای را یا
ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا
بخوانید خدای رحمان بنام اخ

سجده

فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى وَلَا تَجْهَرْ
بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَابْتَغِ
بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ

وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا
و این سورة سبحان بمکه فرو آمدست بدان وقت کی پیغامبر را علیه السلم
بمعراج بردند و هنوز هجرت نکرده بوذ و اما این آیت کی خذای گفت عز و جل
سبحان الذی اسری بعبده لیلا من المسجد الحرام الی المسجد الاقصی
الذی بارکنا حوله لنریه من آیاتنا انه هو السمیع البصیر این
قصهٔ شب معراج است و شرح آن والله اعلم بالصواب

قصة ليلة المعراج

و این قصهٔ معراج اگرچه گفتیم آمدست در آخر سورة البقره و لکن
اینجا ختم گفته آید تا آیت فرو نگذرد و این معراج پیغامبر ما را علیه
الصلوة والسلم دو بار بوده است یکی از مکه بوذه است و این آنست
کی خذای گفت عز و جل اول این سورة سبحان الذی اسری بعبده
لیلا من المسجد الحرام الی المسجد الاقصی الذی بارکنا حوله
لنریه من آیاتنا انه هو السمیع البصیر و این آن بوذ
کی او را از مزگت مکه باسمان بردند و این معراج چنان بوذ

کی پیغامبر صلی الله علیه و سلم بمزگت مکه اندر بوذ چون از شب لختی
بشد جبریل بیامد با براق و در در مزگت بیستاذ و او آواز داد پیغامبر را
صلی الله علیه پیغامبر علیه السلم دانست کی جبریل است بیرون آمد
جبریل را دید با براق بر در مزگت ایستاده سلام کرد پیغامبر را صلی الله
علیه و گفت خذاوند عز و جل فرموده است کی ترا باسمان آرم تا مناجات
کنی با خذای عز و جل اکنون برین براق برنشین تا من ترا
به بیت المقدس برم و ترا از آنجا بمعراج باسمان برم و ملکوت
آسمانها به بینی چنانک خذای گفت عز و جل لنریه من آیاتنا انه
هو السمیع البصیر و این براق که آورده بوذ تا پیغامبر علیه السلم
برنشست آن براق بوذ کی موسی ابرهیم خلیل آورده بوذ تا پیغامبر
علیه السلم برنشست و آن براق را ابرهیم خلیل برنشستی و از شام
بمکه آمدی بزیارت اسمعیل و شب را بشام باز رفته بودی بنزدیک
ساره پس پیغامبر را گفت صلی الله علیه برنشین برین براق
علیه السلم فراز رفت کی برنشیند آن براق از جای برخاست
جبریل علیه السلم او را گفت یا براق بیارام کی این محمد پیغامبرست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى
عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ
عِوَجًا قَيِّمًا لِيُنْذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا

مِن لَدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ
يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا
حَسَنًا مَاكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا وَيُنذِرَ
الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا مَا لَهُم
بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ

كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِن
يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ
نَّفْسَكَ عَلَى آثَارِهِمْ إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا
بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا إِنَّا جَعَلْنَا
مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ

أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَإِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا
عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا أَمْ حَسِبْتَ
أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ كَانُوا
مِنْ آيَاتِنَا عَجَبًا إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى
الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِن

لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا
رَشَدًا فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ
سِنِينَ عَدَدًا ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ
أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَى لِمَا لَبِثُوا أَمَدًا
نَّحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ

إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ
هُدًى وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ
قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ لَنْ نَدْعُوَ مِنْ دُونِهِ إِلَٰهًا
لَقَدْ قُلْنَا إِذًا شَطَطًا هَٰؤُلَاءِ قَوْمُنَا

اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَوْلَا يَأْتُونَ
عَلَيْهِمْ بِسُلْطَانٍ بَيِّنٍ فَمَنْ أَظْلَمُ
مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَإِذِ
اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا
اللَّهَ فَأْوُوا إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ

لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ
مِنْ أَمْرِكُمْ مِرْفَقًا وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا
طَلَعَتْ تَزَاوَرُ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ
الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقْرِضُهُمْ ذَاتَ
الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِنْهُ ذَٰلِكَ

مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ
الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ
وَلِيًّا مُرْشِدًا وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظًا
وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ
الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُمْ

باسط ذراعيه بالوصيد لو

کسترانیده دو دست خویش بزیر در غار

اطلعت عليهم لوليت منهم فرارا

بیند اگر بر ایشان بر گردیدی از ایشان گریختنی

ولملئت منهم رعبا وكذلك

و پر شدی از ایشان ترسی و همچنین

بعثناهم ليتساءلوا بينهم قال

برانگیختیم ایشان را تا بپرسیدند میان ایشان گفت

قائل منهم كم لبثتم قالوا لبثنا

گوینده از ایشان چند درنگ کردید گفتند درنگ کردیم

يوما او بعض يوم قالوا ربكم

روزی یا بعضی از روز گفتند خدای شما

اعلم بما لبثتم فابعثوا احدكم

داناتر بآنچه درنگ کردید بفرستید یکی را از شما

بورقكم هذه الى المدينة فلينظر

بدرم شما این سوی شهرستان تا بنگرد

ايها ازكى طعاما فلياتكم برزق

کدام پاکیزه تر طعامی تا بیارد شما را بروزی

منه وليتلطف ولا يشعرن بكم

از آن و مهربانی کند و نه آگاه کند شما

احدا انهم ان يظهروا عليكم

یکی که ایشان اگر پیدا شوند بر شما

يرجموكم او يعيدوكم في ملتهم

سنگسار کنند شما را یا باز گرداند در کیش ایشان

ولن تفلحوا اذا ابدا وكذلك

و هرگز رستگار نشوید آنگاه هرگز و همچنین

اعثرنا عليهم ليعلموا ان وعد

و نه دور کردیم بر ایشان تا بدانند که وعده

الله حق وان الساعة لا ريب

خدای راست است و که رستخیز نیست شکی

فيها اذ يتنازعون بينهم امرهم

اندر آن چون پیکار کردند میان ایشان کار ایشان

فقالوا ابنوا عليهم بنيانا ربهم

گفتند بنا کنید بر ایشان بنا خدای ایشان

اعلم بهم قال الذين غلبوا على

داناتر بر ایشان گفت آن کسان که غلبه کردند بر

امرهم لنتخذن عليهم مسجدا

کار ایشان بکنیم بر ایشان مسجدی

سيقولون ثلثة رابعهم

می گویند سه چهارم ایشان

كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ
سگ ایشان بود وهمی گویند پنج

سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ
ششم ایشان سگ ایشان بود انداختنی بنادانی

وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ
وهمی گویند هفت وهشتم ایشان سگ ایشان بود

قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ
بگوی خداوند من داناتر بشمار ایشان نداند ایشان را

إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً
مگر اندکی مکن ستیزه درایشان

ظَاهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ
پیدا ونه فتوی خواه درایشان از ایشان

أَحَدًا وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ
کسی را ونه گوید چیزی را کمن بکنم

ذَلِكَ غَدًا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَ
این فردا مگر که خواهد خدای و

اذْكُرْ رَبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ
یاد کن خدای خویش را چون فراموش کنی وبگوی

عَسَى أَنْ يَهْدِيَنِ رَبِّي لِأَقْرَبَ
نزدیک باشد که راه نماید خدای من نزدیکتر

مِنْ هَذَا رَشَدًا وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ
از این راهی ودرنگ کردند دران غار ایشان

ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا
سیصد سال وبیفزودند نه

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا لَهُ غَيْبُ
بگوی خدای داناتر بانچ درنگ کردند اوراست دانش

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَبْصِرْ بِهِ وَأَسْمِعْ
آسمانها وزمین بینا است بدان وشنوا

مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ
نیست ایشان را از بیرون او هیچ دوستی ونه انباز

فِي حُكْمِهِ أَحَدًا وَاتْلُ مَا أُوحِيَ
اندر داوری کسی را برخوان انچ ما وحی کردیم

إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ
بسوی تو از قرآن خدای تو نه بدل کنند

لِكَلِمَاتِهِ وَلَنْ تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا
بر سخنان او ونه یابی از بیرون او

وَاصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ
وبازدار تن خویش را ازکسان که میخوانند

رَبَّهُمْ بِالْغَدَاةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيدُونَ
خدای ایشان را بامداد وشبانگاه میخواهند

وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ
تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ
مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ
هَوَيٰهُ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا وَقُلِ
الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ

وَمَنْ شَاءَ فَلْيَكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ
نَارًا أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا
يُغَاثُوا بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ
بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا إِنَّ الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ

أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا أُولَٰئِكَ لَهُمْ
جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ
الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ
مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا
مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَّكِئِينَ

فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ
وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا وَاضْرِبْ لَهُمْ
مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا
جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَحَفَفْنَاهُمَا
بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا

كلتا الجنتين آتت أكلها ولم
تظلم منه شيئا وفجرنا خلالهما
نهرا وكان له ثمر فقال لصاحبه
وهو يحاوره أنا أكثر منك مالا
وأعز نفرا ودخل جنته وهو ظالم

لنفسه قال ما أظن أن تبيد هذه
أبدا وما أظن الساعة قائمة ولئن
رددت إلى ربي لأجدن خيرا منها
منقلبا قال له صاحبه وهو يحاوره
أكفرت بالذي خلقك من تراب

ثم من نطفة ثم سواك رجلا
لكنا هو الله ربي ولا أشرك بربي
أحدا ولولا إذ دخلت جنتك قلت
ما شاء الله لا قوة إلا بالله إن
ترن أنا أقل منك مالا وولدا فعسى

ربي أن يؤتين خيرا من جنتك و
يرسل عليها حسبانا من السماء
فتصبح صعيدا زلقا أو يصبح
ماؤها غورا فلن تستطيع له طلبا
وأحيط بثمره فأصبح يقلب كفيه

عَلَى مَا أَنفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى
عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ
بِرَبِّي أَحَدًا وَلَمْ تَكُن لَهُ فِئَةٌ يَنصُرُونَهُ
مِن دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا
هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ

خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا وَاضْرِبْ
لَهُم مَثَلَ الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنزَلْنَاهُ
مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ
فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيَاحُ وَ
كَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُقْتَدِرًا

الْمَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَوٰةِ الدُّنْيَا
وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِندَ
رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا وَيَوْمَ نُسَيِّرُ
الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً
وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا

وَعُرِضُوا عَلَى رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ
جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّن نَجْعَلَ لَكُم مَوْعِدًا
وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ
مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ

يَا وَيْلَتَنَا مَا لِهَٰذَا الْكِتَابِ لَا
يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا
أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا
حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا وَإِذْ
قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ

فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ
فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ
وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ
لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا
مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ

وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ
مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا وَيَوْمَ
يَقُولُ نَادُوا شُرَكَائِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ
فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا وَرَأَى

الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ
مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا
وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ
لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ
الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا

وما منع الناس اذ جاءهم الهدى
ويستغفروا ربهم الا ان تاتيهم
سنة الاولين او ياتيهم العذاب
قبلا وما نرسل المرسلين الا مبشرين
ومنذرين ويجادل الذين كفروا

بالباطل ليدحضوا به الحق واتخذوا
اياتي وما انذروا هزوا ومن اظلم ممن
ذكر بايات ربه فاعرض عنها ونسي
ما قدمت يداه انا جعلنا على قلوبهم
اكنة ان يفقهوه وفي اذانهم وقرا

وان تدعهم الى الهدى فلن يهتدوا
اذا ابدا وربك الغفور ذو الرحمة
لو يؤاخذهم بما كسبوا لعجل لهم
العذاب بل لهم موعد لن يجدوا
من دونه موئلا وتلك القرى

اهلكناهم لما ظلموا وجعلنا
لمهلكهم موعدا واذ قال موسى
لفتيه لا ابرح حتى ابلغ مجمع
البحرين او امضي حقبا فلما بلغا
مجمع بينهما نسيا حوتهما

فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا
فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَيهُ آتِنَا غَدَاءَنَا
لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا
قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ
فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنْسَانِيهُ

إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ وَاتَّخَذَ
سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا قَالَ
ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ فَارْتَدَّا عَلَى
آثَارِهِمَا قَصَصًا فَوَجَدَا عَبْدًا
مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ

عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا
قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَى
أَنْ تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا
قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا
وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَى مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ

خُبْرًا قَالَ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ
اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا
قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي
عَنْ شَيْءٍ حَتَّى أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ
ذِكْرًا فَانْطَلَقَا حَتَّى إِذَا

رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا
قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا
لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا قَالَ أَلَمْ
أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ
صَبْرًا قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ

وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا
فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا
فَقَتَلَهُ قَالَ أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً
بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا
قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ

مَعِيَ صَبْرًا قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ
عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصَاحِبْنِي
قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا
فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا أَتَيَا أَهْلَ
قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَا أَهْلَهَا

فَأَبَوْا أَنْ يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا
فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَّ فَأَقَامَهُ
قَالَ لَوْ شِئْتَ لَاتَّخَذْتَ عَلَيْهِ
أَجْرًا قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيْنِي
وَبَيْنِكَ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ

ما لم تستطع عليه صبرا

آنك نتوانستی بران صبر کردن

اما السفينة فكانت لمساكين

اما کشتی بود درویشانرا

يعملون في البحر فاردت

کار کنند در دریا خواستم

ان اعيبها وكان وراءهم ملك

تا عیب کنم آنرا وبود از پس ایشان پادشاهی

ياخذ كل سفينة غصبا واما الغلام

میگرفت هر کشتی را بستم واما غلام

فكان ابواه مؤمنين فخشينا

بود مادر و پدر او گرویدگان ترسیدیم

ان يرهقهما طغيانا وكفرا

تا سارد ایشانرا کردن کشی وکافری

فاردنا ان يبدلهما ربهما خيرا

وخواستیم تا بدل دهد ایشانرا خدای ایشان بهتر

منه زكوة واقرب رحما

ازوی پاکیزه ونزدیکتر خویشاوندی

واما الجدار فكان لغلامين

واما آن دیوار بود دو غلام را

يتيمين في المدينة وكان تحته

بی پدر و مادر در شهر وبود زیر آن

كنز لهما وكان ابوهما

گنجی ایشانرا وبود پدر ایشان

صالحا فاراد ربك ان يبلغا

نیک مردی خواست خداوند تو تا برسد

اشدهما ويستخرجا كنزهما

بسختی ایشان وبیرون آورند گنج ایشان

رحمة من ربك وما فعلته

رحمتی از خداوند تو ونکردم آنرا

عن امري ذلك تاويل ما لم

از فرمان خویش اینست سرانجام آنچ

تسطع عليه صبرا ويسالونك

نتوانستی بران صبر کردن ومی پرسند ترا

عن ذي القرنين قل ساتلوا

از ذی القرنین بگوی برخوانم

عليكم منه ذكرا انا مكنا

بر شما ازوی یادکردی ما جای دادیم

له في الارض وآتيناه من كل شيء

اورا اندر زمین ودادیم اورا از هر چیزی

سَبَبًا فَأَتْبَعَ سَبَبًا حَتَّى إِذَا

راهی بپروی کردن راهی تا چون

بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا

برسید بجایگاه فروشدن آفتاب یافت اورا

تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَامِيَةٍ وَوَجَدَ

فروشد در چشمه گرم ویافت

عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ

نزد آن گروهی گفتیم یا ذوالقرنین

إِمَّا أَنْ تُعَذِّبَ وَإِمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا

اما که عذاب کنی وبا که بگیری در ایشان نیکوی

قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ

گفت اما آنکس که ستم کرد زود بود که عذاب کنیم اورا

ثُمَّ يُرَدُّ إِلَى رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا

پس باز گردانند سوی خدای او عذاب کند اورا عذابی

نُكْرًا وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا

زشت واما آنک بگروید وکرد نیکی

فَلَهُ جَزَاءً الْحُسْنَى وَسَنَقُولُ لَهُ

اورا پاداش نیکی وگوییم اورا

مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا

از فرمان ما آسانی پس پی روی کرد راهی

حَتَّى إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ

تا چون برسید برآمدن آفتاب

وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَى قَوْمٍ لَمْ نَجْعَلْ

یافت اورا برمی‌آید بر گروهی نکردیم

لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا كَذَلِكَ

ایشانرا از بیرون آن پرده‌ای همچنین

وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ثُمَّ

بدانستیم آنچه نزدیک او آگاهی پس

أَتْبَعَ سَبَبًا حَتَّى إِذَا بَلَغَ بَيْنَ

پی روی کرد راهی تا چون برسید میان

السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا

سد ویافت از بیرون آنشان گروهی

لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا

نتوانند که دریابند گفتاری

قَالُوا يَا ذَا الْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ

گفتند یا ذالقرنین که یاجوج

وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ

وماجوج تباهی کنند در زمین

فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَى أَنْ

کنیم ترا خراجی بر آنک

تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا قَالَ

مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي

بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا

آتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّى إِذَا

سَاوَى بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ

قَالَ انْفُخُوا حَتَّى إِذَا جَعَلَهُ نَارًا

قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا فَمَا

اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَا

عُوا لَهُ نَقْبًا قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ

رَبِّي فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ

دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ

فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ

جَمْعًا وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ

لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ

فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا

يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا أَفَحَسِبَ الَّذِينَ

كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي

أَوْلِيَاءَ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ

نُزُلًا قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ

أعمالا الذين ضل سعيهم في الحيوة
الدنيا وهم يحسبون أنهم يحسنون
صنعا أولئك الذين كفروا بآيات
ربهم ولقائه فحبطت أعمالهم
فلا نقيم لهم يوم القيامة وزنا

ذلك جزاؤهم جهنم بما كفروا
واتخذوا آياتي ورسلي هزوا إن
الذين آمنوا وعملوا الصالحات
كانت لهم جنات الفردوس نزلا
خالدين فيها لا يبغون عنها حولا قل

لو كان البحر مدادا لكلمات ربي لنفد
البحر قبل أن تنفد كلمات ربي ولو جئنا
بمثله مددا قل إنما أنا بشر مثلكم
يوحى إلي أنما إلهكم إله واحد فمن
كان يرجو لقاء ربه فليعمل عملا صالحا

ولا يشرك بعبادة ربه أحدا

وابن سورة الكهف بمكه فرو آمدست وبدين سورة اندر حديث اصحاب
الكهف است وقصه رقيم است وقصه موسى است ويوشع وقصه دو
برادران باززكان وقصه ذوالقرنين است واين همه بگفته آيد

سورة الكهف واصحاب الكهف

اما اين اصحاب الكهف مردمانى بودند از زمين توبا نيان از شهرى
كى آن شهررا افسوس خواندندى وايشانرا ملكى بود نام او دقيانوس
وايشان از پس ذوالقرنين بودند واين اصحاب الكهف مردمانى بودند
بدين شهر افسوس اندر كى مر خدايرا عز وجل پرستيدندى وخداى عز وجل
ايشانرا جوان مرد خواند چنانك گفت عز وجل انهم فتية آمنوا بربهم
وزدناهم هدى پس خبر آن مردمان بملكان شهر رسيد و
مردمان آن شهر همه بت پرست بودند پس اين ملك دقيانوس مر ايشانرا
پيش خواند وگفت شما چه چيز راهمى پرستيد وچه دين داريد خداى
عز وجل اندر دل ايشان افگند تا برپاى خاستند ودين خويش را عرضه كردند

وگفتند دین ما مسلمانی است و ما خدای را عز وجل همی پرستیم وجز از خدای
از خدای آسمان خدای دیگر نشناسیم و این آنست که خدای گفت عز وجل
إذ قاموا فقالوا ربنا رب السموات والأرض لن ندعوا من دونه إلها
لقد قلنا إذا شططا چون دین خویش عرضه کردند آن ملک خواست
کی ایشان را بکشند بعقوبتی سخت پس بدان شهر حاکمی بود و از پنهان مسلمان
بود بخواست کی ایشان را بکشند فرا دقیانوس ملک گفت این مهتر زادگان
اند بزودی ایشان را نتوان کشتن و این برنائی و نادانی همی گویند روزی
چند ملک ایشان را زمان دهد تا این حدیث بسر ایشان اندر گردد
الله اگر از این حدیث بنگردند عقوبت ایشان واجب آید پس
ملک دقیانوس این سخن فرا شنود و ایشان را سه روز زمان داد و ایشان
شش تن بودند هر شش گرد آمدند و تدبیر گریختن کردند برخاستند
و برفتند از شهر و همی رفتند و روی بکوه نهادند فرا شبانی رسیدند
با رمه گوسپندان پیش اندر آن شبان ایشان را گفت مرا دستوری باشد
تا با شما بیایم و شما را جای برم کی هیچ آدمی آنجا بار دادن و ما چون
خواهیم کی گوسپند از ایشان کنیم آنجا برهم کنند و باشد آن شبان با ایشان

ونحن له مسلمون پس چون خدای عز وجل دعای ابرهیم
مستجاب کرد و آنچ اندر خواسته همه او را بداد گفت ربنا إني أسكنت
من ذريتي بواد غير ذي زرع عند بيتك المحرم ربنا ليقيموا الصلوة
فاجعل أفئدة من الناس تهوي إليهم وارزقهم من الثمرات لعلهم
يشكرون گفت یا رب ایشان را روزی کن از میوها تا باشد کی شکر
کنند ترا و نیز گفت دلهای مردمان هوا خواه این بقعه کن تا از جهانها
اینجا آیند چنانک خدای گفت عز وجل فاجعل أفئدة من الناس
تهوي إليهم اکنون هر سالی چندین هزار خلق بحج آیند و از
جهانها چندان مردم گرد آید که شمار آن نتوان کرد و هیچ جای میوه
و طعام ارزان فراختر نباشد کی بمکه باشد خاصه گوشت پس ابرهیم
و اسمعیل علیهما السلم آن خانه را تمام کردند و ابرهیم آن خانه را باسمعیل
سپرد و گفت یا پسر بدانک اینست جایگاه تو و آن فرزندان
تو تا مرگ و باز گشتیم بقرآن والله أعلم بالصواب

سورة الحجر تسعون و تسع آيات

بسم الله الرحمن الرحيم
بنام خدای مهربان بخشاینده

الر تلك آيات الكتاب وقرآن
منم خدای ... اینها کتاب و قرآن

مبين ربما يود الذين كفروا
هویدا چندا که خواهند آنها کی کافران اند

لو كانوا مسلمين ذرهم يأكلوا
اگر بودند مسلمانان دست بدار ایشان را تا خورند

ويتمتعوا ويلههم الأمل فسوف
و برخوردار شوند و مشغول دارد ایشان را امید زود باشد

يعلمون وما أهلكنا من قرية إلا
که بدانند و نه هلاک کردیم ... مگر

ولها كتاب معلوم ما تسبق
... نوشته دانسته نه پیشی کند

من أمة أجلها وما يستأخرون
از گروهی روزگار و نه باز پس شوند

وقالوا يا أيها الذي نزل عليه
و گفتند یا آنک فرستاده اند بروی

الذكر إنك لمجنون لو ما تأتينا
بالملئكة إن كنت من الصادقين
ما ننزل الملئكة إلا بالحق وما
كانوا إذا منظرين إنا نحن
نزلنا الذكر وإنا له لحافظون
ولقد أرسلنا من قبلك في شيع
الأولين وما يأتيهم من رسول إلا
كانوا به يستهزءون كذلك
نسلكه في قلوب المجرمين
لا يؤمنون به وقد خلت سنة
الأولين ولو فتحنا عليهم بابا
من السماء فظلوا فيه يعرجون
لقالوا إنما سكرت أبصارنا بل
نحن قوم مسحورون ولقد جعلنا
في السماء بروجا وزيناها للناظرين
وحفظناها من كل شيطان رجيم
إلا من استرق السمع فأتبعه شهاب
مبين والأرض مددناها وألقينا
فيها رواسي وأنبتنا فيها من
كل شيء موزون وجعلنا

لكم فيها معايش ومن لستم له

برازقين وان من شيء الا عندنا

خزاينه وما ننزله الا بقدر معلوم

وارسلنا الرياح لواقح فانزلنا

من السماء ماء فاسقيناكموه

وما انتم له بخازنين وانا لنحن

نحيي ونميت ونحن الوارثون

ولقد علمنا المستقدمين منكم

ولقد علمنا المستاخرين

وان ربك هو يحشرهم انه حكيم

عليم ولقد خلقنا الانسان

من صلصال من حما مسنون

والجان خلقناه من قبل من نار

السموم واذ قال ربك للملئكة

اني خالق بشرا من صلصال من

حما مسنون فاذا سويته ونفخت

فيه من روحي فقعوا له ساجدين

فسجد الملئكة كلهم اجمعون

الا ابليس ابى ان يكون مع

الساجدين قال يا ابليس ما لك

الا ان يكون مع الساجدين قال
لم اكن لاسجد لبشر خلقته من
صلصال من حما مسنون قال
فاخرج منها فانك رجيم وان
عليك اللعنة الى يوم الدين

قال رب فانظرني الى يوم
يبعثون قال فانك من المنظرين
الى يوم الوقت المعلوم قال رب
بما اغويتني لازينن لهم في الارض
ولاغوينهم اجمعين الا عبادك

منهم المخلصين قال هذا صراط
على مستقيم ان عبادي ليس
لك عليهم سلطان الا من اتبعك
من الغاوين وان جهنم لموعدهم
اجمعين لها سبعة ابواب

لكل باب منهم جزء مقسوم
ان المتقين في جنات وعيون
ادخلوها بسلام آمنين ونزعنا
ما في صدورهم من غل اخوانا
على سرر متقابلين لا يمسهم

فيها نصب وما هم منها بمخرجين

نبئ عبادي أني أنا الغفور الرحيم

وأن عذابي هو العذاب الأليم

ونبئهم عن ضيف ابرهيم إذ

دخلوا عليه فقالوا سلاما

قال إنا منكم وجلون قالوا لا

توجل إنا نبشرك بغلام عليم

قال أبشرتموني على أن مسني

الكبر فبم تبشرون قالوا بشرناك

بالحق فلا تكن من القانطين

قال ومن يقنط من رحمة ربه

إلا الضالون قال فما خطبكم

أيها المرسلون قالوا إنا أرسلنا

إلى قوم مجرمين إلا آل لوط إنا

لمنجوهم أجمعين إلا امرأته قدرنا

إنها لمن الغابرين فلما جاء آل لوط

المرسلون قال إنكم قوم منكرون

قالوا بل جئناك بما كانوا فيه

يمترون وأتيناك بالحق وإنا

لصادقون فأسر بأهلك بقطع

من الليل واتبع ادبارهم ولا يلتفت
منكم احد وامضوا حيث تؤمرون
وقضينا اليه ذلك الامر ان دابر
هؤلاء مقطوع مصبحين وجاء
اهل المدينة يستبشرون

قال ان هؤلاء ضيفي فلا تفضحون
واتقوا الله ولا تخزون قالوا
اولم ننهك عن العالمين قال هؤلاء
بناتي ان كنتم فاعلين لعمرك
انهم لفي سكرتهم يعمهون

فاخذتهم الصيحة مشرقين
فجعلنا عاليها سافلها وامطرنا
عليهم حجارة من سجيل ان في ذلك
لايات للمتوسمين وانها لبسبيل
مقيم ان في ذلك لاية للمؤمنين

وان كان اصحاب الايكة لظالمين
فانتقمنا منهم وانهما لبامام مبين
ولقد كذب اصحاب الحجر
المرسلين واتيناهم اياتنا فكانوا
عنها معرضين وكانوا ينحتون

مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا آمِنِينَ فَأَخَذَتْهُمُ
الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ مَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ
السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ وَلَقَدْ
آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ
الْعَظِيمَ لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا
مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ
عَلَيْهِمْ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ كَمَا أَنْزَلْنَا
عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ
عِضِينَ فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ
عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ
وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ إِنَّا كَفَيْنَاكَ

الْمُسْتَهْزِئِينَ الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ
إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ وَلَقَدْ نَعْلَمُ
أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ
رَبِّكَ وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ وَاعْبُدْ
رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

ترجمه سورة الحجر

واین سورة الحجر مکی است و بمکه فرو آمدست باول کار پیغامبر علیه السلام که
واهل مکه او را جادو و دروغ زن همی خواندند و دل پیغامبر علیه
السلام همی تنگ شد ایزد عز وجل این سوره بفرستاد و دل پیغامبر
علیه السلام بدان خوش کرد اید و گفت اگر اهل مکه ترا دروغ زن
دارند هیچ اندوه مدار که آن پیغامبران که از پیش تو بودند ایشان را نیز
بدروغ داشتند تو دل مشغول مدار بدانک ایشان همی گویند تو بنماز
مشغول باش و بپرستیدن خدای تو تا روز مرگ و این آنست که خدای
گفت عز وجل ولقد نعلم انک یضیق صدرک بما یقولون فسبح
بحمد ربک وکن من الساجدین واعبد ربک حتی یاتیک الیقین
وهم بدین سورة اندر بجان پیغامبر سوگند خورده است تا دل او خوش
گردد چنانک گفت لعمرک انهم لفی سکرتهم یعمهون و از بهر
شادی دل پیغامبر گفت علیه السلام این همه تا دل وی و یاران او و دل
مومنان خوش کرد اید بدین آیتها که بفرستاد والله اعلم

هدایت و بشارت و کارهای خلق از طاعت و معصیت همه بعلم اوست
و گروهی گفتند این عین عالمهاست که خدای را است عز وجل و آن صد
و بیست هزار عالم است از هر عالمی از لونی دیگر که این جهان نماند و آن بدین
نماند و گفته اند که خدای را سیصد و شصت هزار عالم است اندرین هفت
آسمان و هفت زمین و هفت دریا اما صاد صورت آفریدن خلقست
از هر صورتی که خواهد بیافریند و این آفریدن صورتها همه چون بیافریند
جفتا آفرید که صورت بی جفت او هیچ کار نیاید و جان جفت اوست
و هیچ چیز نیست که آن فردست و یگانه مگر خدای سبحانه و تعالی
و هر چه بجز خدای است هر چیزی بچیزی پیوسته است که اول چون
آدم را بیافرید از خاک آفرید چنانک گفت ومن آیاته ان خلقکم من
تراب ثم اذا انتم بشر تنتشرون گفت و از آیتهای اوست که شما را بیافرید
از خاک و بودید شما مردمانی پراکنده بهر جای و چون آدم را بیافرید
بفرمود تا چهل روز گل از زمین برداشتند از همه رویهای زمین و از بهر
آن بود که او را آدم خواندند لانه خلق من ادیم الارض او را از ادیم زمین
آفریده بود و تا جان با او جفت نکرد هیچ چیز نبود چنانک گفت عز وجل

هل اتی علی الانسان حین من الدهر لم یکن شیئا مذکورا گفت
تا از گل اینجا افکنده بود چهل سال بکار نیامد هیچ چیز و چون جان
با او جفت گشت آنگه مردم گشت پس گفتند این صاد آفریدن صورت
مردم است و گروهی گفتند این صاد صفتی است از صفتهای خدای
عز وجل که او صادق است و این قصه درازست و بسورة فاتحة الکتاب
گفته آمدست بتمامی و شرح و تفسیر و این قدر اینجا بسنده است والسلم

قصه خواستن زکریا فرزند را

پس ایزد تعالی مر پیغامبر را گفت صلی الله علیه وسلم بدین کهیعص که
خداوند تو من چگونه رحمت کردم بر بندهٔ خویش زکریا و گفت او چگونه
فرزند خواست از من گفت رب انی وهن العظم منی واشتعل
الراس شیبا ولم اکن بدعائک رب شقیا گفت من یا رب
من چنان گشتم که استخوانهای من سست شد و سپیدی بسر من اندر
آمد و هرگز من بدبخت نبوده ام بحاجت خواستن از تو یا رب بده مرا
از نزدیک تو فرزندی تا آن فرزند میراث خوار من باشد و دین و توریت
و شریعتان بر خلق نگاه دارد که من می ترسم که چون من ازین جهان بیرون شوم

بیارید بر عمر شمشیر برکشید و گفت اگر آنچ می خوانید بیارید و اگر نه گردن
شما بزنم گفتند ما را زنهار ده تا بیاریم بر عمر گفت زنهار دادم شما را ایشان
سورة طه بیاوردند و پیش او برخواندند تا آنجا که همی گوید الله لا اله الا
هو له الاسماء الحسنی عمر گفت این جادو را این محمد را خداوندی
بدین بزرگی باشد که این آسمانها و زمینها او را باشد و بدستان خدایان
ما هیچ چیز نباشد ایشان گفتند با محمد جادو نیست که محمد رسول خدایست
و بدستان بتان که شما همی پرستید هیچ چیز نیست عمر را ازین اندیشه
بدل اندر افتاد و گفت من بکشتن محمد همی روم ایشان گفتند
ترا با محمد کار نیست که محمد بر حق است پس عمر برخاست و خواهر
و داماد را با خویشتن ببرد و همی رفت تا بدار الندوه برسید و محمد صلی الله
علیه با جمله مسلمانان آنجا بودند و عمر سخت خشم آلود بود چون فراز
رسید در بسته بود عمر آن در بهیبت بزد ایشان همانگه بدانستند
که آن در زدن عمرست پیغامبر علیه السلم مر علی را گفت برخیز و آن
در بگشای علی فراز رفت که در باز کند و یاران سخت همی شکوهیدند
و همی گفتند نباید که حرب باید کردن از بهر آنک عمر مردی بود

صلب پس پیغامبر علیه السلام برخاست و بیشتر تا علی در بگشاذ فرا ز
رفت و پس علی در بگشاده بوذ پیغامبر علیه السلام دست راست بگشاذ
در پهلوی کرد و گریبان عمر بگرفت و اورا بجنبانید جنبانیدنی سخت
عمر گفت یا محمد زنهار مرا مجنبان که اگر یک بار دیگر مرا بجنبانی
همه گوشت من از استخوان جدا گردذ پیغامبر علیه السلام گفت
یا عمر راست بگوی تا بچه کار آمدی عمر گفت من بدان آمدم تا دین تو بگیرم
دین خویش را بر من عرضه کن و عمر اندر آمد و بنشست و گفت این
سورة طه بر من خوان از نخست و عمر از پیغامبر اندر خواست و پیغامبر
علیه الصلوة والسلام سورة طه چنانک از آسمان آمده بوذ بر وی خواند
عمر گفت خداوندی که او را چندین ولایت باشذ چه ماند بدین لات
و عزّی کی ما ایشان را همی پرستیم یا عمر بگوی تا ما را چه باید کردن
پیغامبر علیه السلام اسلام بر او عرضه کرد و عمر مسلمان شذ پیغامبر علیه السلام
گفت یا عمر الحمد لله که این تو بوذی که مسلمان شذی تا این مسلمانی
بر دست تو آشکارا گردذ نه از آن بار تو و پیغامبر علیه السلام این سخن از بهر
آن گفت کی حاجت همی خواستی از خدای عز و جل کی یا رب این مسلمانی

آشکارا کن بر دست عمر یا بر دست بوجهل و پیغامبر علیه السلام از بوجهل
بسیار جفاها دیده بوذ از بهر آن گفت تو مسلمان شذی دوستر دارم کی
ابوجهل عمر گفت اکنون ما را چه باید کردن پیغامبر گفت ما را بکعبه
باید رفتن و نماز باید کردن عمر گفت چرا نروید گفتند باشذ کی ما را با
کافران حرب افتذ و خون ریختن باشذ پس عمر گفت کامروز
کی باطلست آشکارا و مسلمانی کی حق است نهان برخیزید و با من بیایید
پیغامبر علیه السلام یاران را گفت برخیزید و با عمر بروید کی این مسلمانی و نماز
کردن بکعبه امروز آشکارا گردذ بر دست عمر رضی الله عنه پس
عمر شمشیر برکشید و پیش اندر ایستاذ و پیغامبر علیه السلام و یاران همه
با او برفتند و چون کافران عمر را بدیدند بر آن حال هیچ سخن نیارستند
گفتن و همچنان همی رفتند تا بکعبه و آنجا نماز کردند و آن روز مسلمانی
آشکارا شذ بر دست عمر رضی الله عنه پس عمر شمشیر برکشید
و پیش اندر ایستاذ و پیغامبر علیه السلام و یاران همه با او برفتند و همچنان
همی رفتند تا بکعبه و آن روز مسلمانی آشکارا شذ و پس از آن هیچ نهان
نبوذ والحمد لله رب العالمین پس چون بوجهل آگاه شذ کی عمر مسلمان

شذ هیچ چیز نتوانست کردن و از خشم عمر بر خویشتن همی پیچید و
لکن از بهر آنک عمر مردی بوذ با صلابت و مردانگی هیچ سخن نیارست
گفتن پس بوجهل مر آن یاران خویش را گفت چشم دارید تا مگر جای
محمد را تنها دست بر نهید تا ما او را بکشیم تا از جور او برهیم پس چشم بر
نهادند و پیغامبر علیه السلام گه گه بکوه برشذی تنها و باز فرو آمذی پس
پیغامبر علیه السلام یک روز بکوه بر رفته بوذ بوجهل بیامذ با تنی چند
ناگاه و با پیغامبر علیه السلام بر او تختند و همی خواستند کی او را بکشند
و کافران با بوجهل ده یا نزده تن بوذند و پیغامبر صلی الله علیه و سلم تنها بوذ
هر چند جهد کردند او را از پای بر زمین نتوانستند آوردن و از بهر آنست
کی اندر خبرهای درست آمده است کی هر پیغامبری را چهل مرد نیرو باشذ
و پیغامبر ما را صلی الله علیه و سلم چهل پیغامبر نیرو بوذ پس
هر چند کوشیدند او را از پای بر زمین نتوانستند آوردن و سر او بجای
بشکستند و خون همی دوید و مردمان فراز آمدند و پیغامبر را علیه السلام دیدند
سر شکسته و خون آلوذ گشته و از هوش بشده او را برگرفتند و بخانه
خدیجه بردند و او را دارو کردند و از این بوذ کی حمزة بن عبد المطلب رضی الله عنه

مسلمان **اسلام حمزة بن عبد المطلب عم رسول الله** شذ
و سبب مسلمان شذن حمزة بن عبد المطلب رضی الله عنه چنان بوذ
کی تا حمزه بمکه بوذ هیچ کس دست بر پیغامبر صلی الله علیه و سلم دراز نتوانست
کردن و کافران مکه سخت از حمزه بترسیدندی از مردانگی حمزه و از بوطالب
بدان ترسیدندی کی او رئیس مکه بوذ و مهتر بوذ اندر مکه و رسم
حمزه چنان بوذی کی بشکار رفتی و بوذی کی تا یک هفته باز نیامذی
و بدین روزگار کی پیغامبر را سر بشکستند حمزه بجای نبوذ و بشکار رفته
بوذ و اسب را از پس آهو همی تاخت و تیر بدان آهو راست کرده بوذ
آن آهو با حمزه بسخن آمذ بزبانی فصیح و گفت از پس من چرا همی
آیی و ترا خوذ بخانه تو کار بخیر افتاذ است حمزه را آن سخن عجب آمذ
و دست از آن کار کوتاه کرد و برگشت و روی را بخانه نهاذ و شتاب همی
آمذ تا بخانه برسید پس در خانه بزد او را کنیزکی بوذ نام او قمریه بوذ
آن کنیزک فراز آمذ و در حمزه بگشاذ حمزه اندر نگریست آب دید بر
چشم کنیزک او را گفت ای کنیزک ترا چه بوذ گفت ای میر محمد را از دست
بوجهل لعنه الله کی او را خواست کشتن و اکنون بیمار و سر شکسته بخانه خدیجه

اندر بشت و فربه بست و خرما بیش حمزه آورد کی رسم او آن بودی کی چون
باز آمدی بست و خرما بخوردی و حمزه هیچ نخورد و گفت تا من داد
خویش از بوجهل نستانم هیچ چیز نخورم و نیارامم و همانگه بدل او
اندر افتاد کی مسلمان گردد و آن معجزاتی بود سخت بزرگ کی او را
بیدا آمده بود ○ بس برخاست و همان کمان کی بر آهو راست کرده
بود برگرفت و همی رفت تا بدر سرای بوجهل و بوجهل بر در سرای
خویش نشسته بود و کسانی با او بودند چون حمزه بیدا آمد مردمان
بیراکنده شدند و بوجهل با کسانی نه بسیار آنجا بماند حمزه فراز رفت و او را
گفت ای مخنث خواستی از آن برادرزادهٔ من و آن کمان فرا سر بوجهل داشت
و سر او بچهار جای بشکست ○ بس مردمان فراز آمدند و بوجهل را
از دست او برهانیدند و بوجهل بسرای اندر شد و مردمان خواستند کی با حمزه
بر او زنند بوجهل گفت دست بدارید و او را هیچ مگویید کی اگر او را چیزی
گویید او برود و بدین محمد اندر شود و دین محمد قوی گردد بس حمزه بخانه
باز آمد و لختی از آن بست و خرما بخورد و برخاست و بخانه خدیجه رفت
و محمد را دید علیه السلم بر بشت خفته گفت یا محمد یا دوست عم رنج بر تو رسید

ای مخنث بوجهل هیچ اندیشه مدار کی من برفتم و سر او بچهار جای بشکستم
بدین کمان و از من بگریخت و اگر نه من او را بجای بماندمی ○ بیغامبر علیه السلم
گفت یا عم این کی تو همی گویی مرا هیچ سود نکند حمزه گفت یا محمد یا دوست
عم بس ترا چه چیز سود کند بیغامبر گفت مرا آن سود کند کی تو بدین من
اندر آیی و با من بگویی لا اله الا الله و انا محمد رسول الله حمزه گفت یا دوست
عم آنگه مرا چه چیز باشد کی من این سخن بگویم ○ بیغامبر علیه السلم
گفت چون تو این سخن بگویی خدای عز و جل ترا بهشت جاودان دهد و همه
گناهان تو عفو کند و گر نگویی خدای عز و جل ترا بدوزخ جاودان کند
و عذاب سخت کند حمزه گفت یا محمد اگر من این سخن بگویم ترا چنین
شادی آید بیغامبر علیه السلم گفت اگر تو این سخن بگویی من همانگه
درست کردم و از بن دل راحت یابم ○ حمزه گفت اسلام بر من عرضه
کن و حمزه مسلمان شد ○ بس چون حمزه مسلمان گشت کار مسلمانی
قوی شد و یک یک مسلمان همی شدند مگر این مهتران مکه چون
بوجهل بن هشام و ولید بن المغیره و عتبه و شیبه و آنک مهتران بودند
بس بیغامبر را علیه السلم عمی دیگر بود نام او بولهب و او خود همه روز

با بیغامبر عداوت همی کردی بس خدای عز و جل این آیت بفرستاد
وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
بس چون این آیت بیامد بیغامبر علیه السلم علی را بخواند و گفت برو و طعامی
بساز تا من این خویشان خویش را بخوانم و بندی بدهم و بیم کنم ایشان را از
دوزخ بس علی برفت و یکی بره بتنور اندر نهاد و بیغامبر علیه السلم خویشان
را بخواند بوطالب را و عباس را و بولهب را و هر آنک بودند از خویشان بیغامبر
علیه السلم و همه گرد آمدند و مقدار بنجاه تن بودند یا شصت و همه
بیامدند و بیغامبر صلی الله علیه و سلم ایشان را خوانی بساخت و لختی نان بر آنجا
بر نهاد و لختی شیر و خرما بیاوردند و آنجا بنهادند و این خلق همه طعام
سیر بخوردند ○ و طعام همچنان آنجا بماند و هیچ کمتر نشد بس چون
بولهب آن حال بدید بر بای خاست و گفت شما دانید کی محمد ما را چه کار
خوانده است بدین مهمانی گفتند ندانیم گفت از بهر آن خوانده است تا جادویی
خویش با ما نماید تا ما بدانیم کی او چگونه جادو است با ستادنی بیغامبر را صلی الله
علیه و سلم از آن اندوه آمد و آن روز هیچ چیز نگفت بس دیگر روز همه را باز
خواند و بولهب را نخواند و طعامی بساخت چون طعام بخوردند ایشان را گفت

یا عمان و خویشان هرگز شما مرا هیچ دروغ دیده اید گفتند ندیده ایم
بیغامبر گفت من همی گویم کی من بیغامبر خدایم و این سخن خدا است کی
مرا گفت وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ○ گفت بیم کن این خویشان خویش را نزدیک کردگان و
خدای عز و جل با من وعده کرده است کی این دین مسلمانی هر روز زیادت
کنم تا روز رستخیز اگر باری آن جهان نخواهید باری بادشای و ملکت
این جهان بخواهید کی هر کسی کی از شما بگرود و این دین مسلمانی
بپذیرد من او را خلیفت خویش کنم ○ علی گفت من یاری تو بکنم یا
بیغامبر علیه السلم او را بسیار نیکوییها بگفت بس بوطالب گفت ای
بسر تو بگفتی و ما بشنیدیم اکنون فرا ایست تا ما بیندیشیم کی
تا چه صواب آید بس چون روزی چند برآمد بیغامبر علیه السلم خواست
کی مردمان مکه را آگاه کند همه را و اسلام را بریشان عرضه کند بس
بکوه بر شد و آواز داد تا همه اهل مکه گرد آمدند و گفت همه نزدیک
من بر آیید ایشان همه بر آنجا بر شدند و نزدیک بیغامبر علیه السلم همه
گرد آمدند بیغامبر علیه السلم گفت یا ایها الناس انی رسول الله الیکم

جمیعا الذی له ملک السموات والارض لا اله الا هو یحیی و یمیت
فآمنوا بالله و رسوله گفت من همی گویم که من رسول خدایم عز و جل
سوی شما همه و همی گویم خدای شما یکی است و پادشای آسمان و زمین
اوست و خدای نیست جز او مرده زنده کند و زنده مرده کند بگروید
بدو کی خدای شما است بگروید بدو کی خدای شما است و بمن کی رسول او ام
پس بولهب آنجا ایستاده بود چون پیغامبر این سخن بگفت بولهب برپای
خاست و گفت یا محمد ما را بدین کار خواندی و [illegible] بود پیغامبر علیه السلم
اندر انداخت و گفت تف بر تو باد و بر دین تو باد و بر آن کس باد کی دین
تو گیرد بولهب سزاوار تر است بتو و از دین تو و بولهب لعنه الله بازگشت
و مردمان را باز گردانید و پیغامبر از حدیث بولهب سخت اندوهگین شد
پس همانگه جبرئیل علیه السلم بیامد و این آیت بیاورد بسم الله الرحمن الرحیم
تبت یدا ابی لهب و تب ما اغنی عنه ماله و ما کسب سیصلی نارا
ذات لهب وامرأته حمالة الحطب فی جیدها حبل من مسد گفت
تف خود بر بولهب باد و بر دین بولهب باد و بر روی بولهب باد و بر خواسته
بولهب باد و آنج او کسب همی کند و او را با آتش بسوزند کی آن آتش زبانه

همی زند و زن او حمالة الحطب خواند این زن بولهب را کی کار این
زن بولهب چنین بوذ کی برفتی و خار آوردی از دشت خارها
تیز و بسته کردی و برسن بستی و گرد آن انبار افکندی و بیاوردی و خرد
کردی و بر راه گذر مردمان مکه پراکندی تا پیغامبر علیه السلم و یاران
او بامدادگاه بمزگت آمدندی آن خارها بپای ایشان بر شدی پس خدای
عز و جل گفت فی جیدها حبل من مسد اکنون چنین گویند
کی بدوزخ اندر کوهی است آتشین آن را کوه [illegible] خوانند و عذاب این زن
بولهب آنست کی یکی پشته آتشین بدوزخ اندر بر پشت او بر نهند و یکی
رسن بدان پشته آتشین بر بسته بوذ و آن پشته آتشین با آن رسن
برگردن او بر نهاده بوذ و او را با آن پشته آتشین همی باید رفتن
بران کوه و بلا تا بر سر آن کوه و بلا برسد و انگه از سر او کوه گردان
گردان همی گردد تا بن کوه با آن پشته بر پشت و آن رسن آتشین
بگردن اندر تا بن کوه هم چنین باشد ابد الابد حال این زن پس اینست
[illegible] گفت فی جیدها حبل من مسد و باز گشتیم بقصه موسی و فرعون

قصه موسی و فرعون

اما این آیت کی خدای گفت عز و جل وهل اتیک حدیث موسی اذ رای
نارا فقال لاهله امکثوا انی آنست نارا لعلی آتیکم منها بقبس
او اجد علی النار هدی و این بدان وقت بوذ کی موسی علیه السلام
از نزدیک شعیب رفته بوذ با زن و کودک و گوسپندان و همی خواست
کی بمصر باز شوذ کی مادر موسی و هرون هر دو زنده بوذند و برادرش هرون
نیز هم زنده بوذ پس چون از مدین برفت از نزدیک شعیب
آن عصا [illegible] و آن عصا شعیب پیغامبر علیه السلم بذو
داده بوذ بدان وقت [illegible] او را از عصا خوذ [illegible]
[illegible] و خدای عز و جل آن عصا خوذ موسی را [illegible] بوذ و چنین
گویند کی بطور سینا [illegible] انا [illegible]
الشجرة آن با موسی گویند آن عصا از آن درخت بوذ [illegible] بصورت
آدم آن عصا را بیاورده بوذ سوی شعیب و او را [illegible] از این عصا نزدیک
تو خواهم نهادن نگه هیچ کس [illegible] با خداوندان
عصا خوذ موسی بوذ و آن عصا خانه شعیب اندر بوذ با عصاهای دیگر پس
چون شعیب با موسی کار شبانی راست کرد و موسی علیه السلم بشبانی رفت

از آن گفت ولی فیها مآرب اخری اما این آیت کی گفت فاخلع نعلیک
گروهی گویند از مفسران گفت کی آن نعلین از پوست خر بوذ نا پیراسته از بهر
آن گفت بیرون کن و گروهی گویند بوذ کی ادب را گفت یعنی چنین جای باشی
و پیش خداوند باشی ادب نگاه باید داشتن که پیش خداوند رفتن با نعلین بی
ادبی باشد و این رسم از آن آمدست اکنون که پیش مهتران روند با نعلین
پس موسی را پرسید خداوند کان چیست کی بدست داری موسی گفت
هی عصای این عکازه است ایزد تعالی گفت القها یا موسی گفت اگر آن توست
بیفکن بیفکند ایزد تعالی گفت فاذا هی حیة تسعی گفت چون بیفکند ماری
گشت و همی رفت ایزد تعالی گفت اگر آن توست بگیرش موسی بترسید
از آن ایزد عز و جل گفت خذها و لا تخف سنعیدها گفت بگیرش و مترس دست
فراز کرد و دنبال او بگرفت عصای گشت همچنانک بود چنانک خدای گفت
عز و جل سنعیدها سیرتها الاولی پس گفت دست را ببغل اندر
کن موسی دست را ببغل اندر کرد باز بیرون آورد سپید و روشن همی
تافت پس خدای تعالی گفت مر موسی را اذهب الی فرعون انه طغی
گفت برو سوی فرعون کی او بی راه است پس خدای عز و جل موسی را

پیغامبری داد و سوی فرعون فرستاد دلش با رامید و قوی گشت و حاجتها
از خدای عز و جل اندر خواست چنانک گفت رب اشرح لی صدری و یسر لی
امری واحلل عقدة من لسانی یفقهوا قولی واجعل لی وزیرا من
اهلی هرون اخی اشدد به ازری واشرکه فی امری گفت یا رب
دل من فراخ کن تا آرامیده کردم و گفت کار مرا بر من آسان کن و این گره کی
بر زفان منست باز گشای تا هرچ من گویم مرا داشت کنی دلهند و سخن من
اندر یابند ❁ اما آنک اندر خواست کی دل من فراخ کن از بهر آنک موسی
شتاب زده بود و بی صبر نه بینی که بدان وقت کی از خدای عز و جل مناجات
همی کرد گفت اگر گوساله سامری کرد تو بسخن آوردی تا او را ویرانی
کی گفت ان هی الا فتنتک تضل بها من تشاء وتهدی من تشاء گفت بیست
این چیزها مکر فتنهٔ تو و اما آن عقده کی بر زفان او بود بگوید کی افتادن بود
کی آسیه او را بر کنار فرعون نهاده بود یک دست ریش فرعون بگرفت
و بیک دست یکی طپانچه بر روی فرعون زد فرعون خواست کی همان زمان
او را بکشد واز کنار خویش بیرون انداخت آسیه گفت ترا از کشتن او چه
نخیزد و او این کار بنادانی کرد و کودکی فرعون گفت هیچ بنادانی نکردست

این مردمان گفتند این سگ را باز گردانید کی این سگ با ما علامتی است
پس چون خواستند کی آن سگ را باز گردانند همی راندند او را و
همی زدند و هیچ باز نگشت پس او را ببستند بر شاخی درخت و چون
ببستند آن سگ با ایشان بسخن آمد و گفت من همان خدای کی شما
او را همی پرستید و او را همی شناسید گرویده ام مرا با خویشتن ببرید
واز خویشتن باز مدارید چون ایشان سخن او بشنیدند عجب داشتند
و او را با خویشتن ببردند و روی بدان غار نهادند و ایشان را خدای عز و جل
جوانمرد خواند چنانک خدای گفت عز و جل اذ اوی الفتیة الی
الکهف فقالوا ربنا آتنا من لدنک رحمة وهیئ لنا من امرنا رشدا
و خدای عز و جل اندر همه قرآن ابرهیم را جوانمرد خواند و یوشع بن
نون را و دیگر این اصحاب الکهف را چنانک دیگر باره تکرار کرد گفت
انهم فتیة آمنوا بربهم وزدناهم هدی پس این مردمان
روی بدان غار نهادند و شش تن بودند و هفتمین ایشان شبان بود
و نام آن شبان سلرش بود و سگی با ایشان بود و نام از اصحاب الکهف
مهتر ایشان یمسینا بود و از دیگر لمحسا نام بود و سدیگر سلیخا نام بود

و چهارم قطرس بود و پنجم ذوناس بود و ششم تملیخا بود و شبان
خود گفتیم کی سارس نام بود و چنین شنیده ام کی نام آن سگ قطمیر بود
و چنین گویند هر کجا حریق افتد ناگاه چنین کی بر زمین ضرا افتد بر زمین
ماوراء النهر و بخارا نام این اصحاب الکهف بر پاره قرطاس نبیسند و اندر آن
آتش افکنند آن آتش بنشیند بفرمان خدای عز و جل ❁ و این حکایت
حریق و نام این سگ اندر نسخت این کتاب نبود و لکن از علما شنیده
آمده بود بدین کتاب اندر نبشته آمد پس برفتند و آن سگ با ایشان تا بدان
در کهف برسیدند و آنجا اندر شدند و آن سگ با ایشان آنجا اندر
شد و ایشان بدان غار اندر بنشستند و آن سگ نیز آنجا بخفت و سر خویش
را بر دو دست نهاد چنانک عادت سگانست و خدای عز و جل آن
خفتن سگ را بقرآن اندر یاد کرد وکلبهم باسط ذراعیه بالوصید
پس دیگر روز ملک آگاه شد و از پس ایشان کس فرستاد و ایشان را
اندر نیافت و ایشان بدان کهف اندر بخفتند ❁ چون بخواب اندر
شدند خدای عز و جل جانهای ایشان بستد و ایشان بماندند
بدان کهف اندر سیصد و نه سال چنانک خدای گفت عز و جل ❁

گفت ذلک ما کنا نبغ فارتدا علی آثارهما قصصا گفت آن بود کی ماهی
جستیم و باز گشتند بران تخت کی آنجا بودند حدیث کنان یاران سنگ باز
شدند کی آنجا رفته بودند و آن سنگی بود سبز شده از جهت آنک خضر بر آنجا
نماز کرده بود و آن ماهی را دیدند آنجا میان آب دریا اندر و زمین دریا خشک
شده دیدند از پس ماهی اندر رفتند و ماهی برفتن ایستاد و هرچند ماهی
همی رفت زمین خشک بدید اندر همی آمد و موسی و یوشع از پس
آن ماهی همی رفتند تا برسیدند بجزیرهٔ و خضر را دیدند بر سنگی نماز همی
کرد پس هر دو بنشستند تا خضر از نماز فارغ گشت ❁ پس موسی
بیش او رفت و او را گفت السلام علیک یا عبدالله الصالح گفت و علیک
السلام یا پیغامبر بنی اسرائیل موسی گفت ترا کی گفت کمن پیغامبر بنی اسرائیل
ام خضر گفت مرا آنکس گفت کی ترا سوی من رهنمونی کرد پس موسی فرا
خضر گفت هل اتبعک علی ان تعلمن مما علمت رشدا ❁ گفت با تو بیایم
تا مرا بیاموزی آنچ ترا آموختند خضر گفت انک لن تستطیع معی صبرا
وکیف تصبر علی ما لم تحط به خبرا ❁ گفت تو با من صبر نتوانی
کردن و چگونه صبر کنی بر آنچ ندانی موسی گفت ستجدنی ان شاء الله

صابرًا و لا اعصی لک امرًا گفت تو مرا از صابران یابی اگر خدای خواهد
و هرگز اندر تو عاصی نکردم پس خضر بجست برو گرفت و هر سه تن برفتند
خضر و موسی و یوشع و بران لب دریا همی رفتند کشتی پیش آمد ایشان را
بران لب دریا و ایشان را خود بکشتی هیچ حاجت نبود و لکن آزمایش موسی
را بود پس ایشان هر سه تن فراز شدند و گفتند ما غریبانیم ما را اندرین
کشتی اندر نشانید ایشان را بکشتی اندر نشاختند و آن کشتی بود نو و نیک
پس خضر بدان جایگاه کی نشسته بود آن کشتی را بدو جایگاه سوراخ کرد
و آب برآمد و آن الها را بنکو کرد گفت موسی علیه السلم اخرقتها لتغرق
اهلها لقد جئت شيئا امرًا گفت آن کشتی را سوراخ کردی تا مردمان
غرقه شوند آوردی چیزی بد خضر گفت یا موسی الم اقل انک لن تستطيع
معی صبرًا گفت نگفتم ترا کی با من صبر نداری موسی گفت لا تؤاخذنی
بما نسيت و لا ترهقنی من امری عسرًا گفت فراموش کردم مرا مگیر بدین
پس برفتند تا بدیهی برسیدند برکنار آن دیه بیرون آمدند و کودکان
دیدند کی همی بازی کردند خضر فراز شد و یکی کودک را از میان ایشان فرا
ستد و سنگی برسر آورد و او را بکشت موسی گفت اقتلت نفسًا زكية

بغير نفس لقد جئت شيئا نكرًا گفت تنی پاک را بکشتی بدکاری کردی
خضر گفت الم اقل لک انک لن تستطيع معی صبرًا گفت نه من گفتم ترا کی
با من صبر نداری موسی گفت ان سألتک عن شیء بعدها فلا تصاحبنی قد بلغت
من لدنی عذرًا گفت این بار اگر چیزی چنین بگویم نیز با من هم راهی مکن
و تو معذور باش از نزدیک من پس همچنان همی رفتند تا بدیهی رسیدند
موسی را صبر نبود از گرسنگی بدان دیه اندر شدند و طعام خواستند از آن دهیان
طعام ندادندشان از آن دیه بیرون آمدند دیواری یافتند بدان کنار
آن دیه گرشته و همی بخواست افتادن خضر فراز رفت و آن دیوار راست
کرد موسی گفت تو این دیوار راست کردی و ایشان ما را طعام ندادند اگر خواستی
بدین کار از ایشان مزدی بستدی و این آنست کی خدای گفت عز و جل
فانطلقا حتى اذا اتيا اهل قرية استطعما اهلها فابوا ان يضيفوهما
فوجدا فيها جدارا يريد ان ينقض فاقامه قال لو شئت لاتخذت عليه اجرا
پس خضر گفت یا موسی هذا فراق بینی و بینک سانبئك بتأويل ما لم تستطع
علیه صبرًا گفت جدای میان من و میان تو اکنون خبر کنم ترا بر آنچ
صبر نتوانستی کردن اما السفينة فكانت لمساكين يعملون في البحر

فاردت ان اعيبها و كان وراءهم ملك يأخذ كل سفينة غصبا گفت
من آن کشتی را از بهر آن سوراخ کردم کی آن کشتی آن درویشان بود
و اندر دریا کار همی کردند و ملکی بود آنجا کی کشتیها بغصب و ستم بستدی
من آنرا معیوب کردم تا طمع او از آن بریده شود و اما الغلام فكان
ابواه مؤمنين فخشينا ان يرهقهما طغيانا و كفرا و اما این غلامی بود
بدخو و راه دار و بدخصلت و دزد و بدری و مادر و پدری داشت نیک مرد
و نیک زن و دعا همی کردند کی خدای عز و جل ما را خلفی دهد بهتر ازو
و خدای عز و جل حاجت ایشان روا کرد و من او را بکشتم و خدای عز و جل
ایشان را خلفی داد پس گفت و اما الجدار فكان لغلامين يتيمين في
المدينة و كان تحته كنز لهما و كان ابوهما صالحا فاراد ربك
ان يبلغا اشدهما و يستخرجا كنزهما رحمة من ربك و ما فعلته
عن امری ذلک تأويل ما لم تسطع عليه صبرا و گفت اما آن دیوار
آن دو یتیم بود و بسامان بود و زیر آن دیوار ایشان را گنجی بود و پدر ایشان
مردی نیک و بسامان بود و خدای عز و جل خواست کی آن گنج بدیشان
باز رسد و من آن دیوار از بهر آن راست کردم تا ایشان بلاغت ستند

پس رضوان آگاه شد و اندر آمد و خواست کی بیرون کند او را پس آواز
آمد کی دست ازو باز دارید دست ازو باز داشتند و ادریس علیه السلام بمیان
بهشت اندر و هنوز اندر بهشت است و زنده است بفرمان خدای عز و جل
و آنجا بماند تا قیامت و این بود کی خدای گفت عز و جل و رفعناه مكانا
عليا و بازگشتیم بحدیث موسی و خضر پس موسی گفت یوشع بن
نون را کی طعامی بردار تا ما برویم تا مجمع البحرين تا مگر آن بنده نیک را
اندریابیم و ازو علم آموزیم و یوشع زنبیلی برگرفت و ماهی بزرگ بریان
کرد و بدان زنبیل اندر نهاد و هر دو برفتند و همی رفتند تا مجمع
البحرين رسید بدان جایگاه کی هر دو دریا فراهم آید و آنجا دو دریاست
یکی از نواحی آوردن و دیگر از نواحی فلسطین و هر دو آنجا فراهم رسیدند
پس چون ایشان آنجا فراهم رسیده بودند هر دو سخت مانده شده بودند
و آنجا بنشستند پس بخفتند و موسی بخواب اندر شد و یوشع
زمانی بنشست و خواب برو غلبه کرد و آن ماهی بریان بیرون آورد و برکنار
دریا بنهاد و چنین گویند کی آنجا یک قطره آب حیوة بر ماهی افتاد و آن
ماهی زنده شد و بدریا اندر شد و آب ازین سو و آن سو باز شد و ماهی

برفت پس هر دو برخاستند خواب آلوده برفتند و حدیث آن ماهی
فراموش کردند از ماندگی و از خواب چنانک خدای گفت عز و جل
فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا
پس همچنان همی رفتند بر لب دریا موسی گرسنه شد فرا یوشع گفت
آتِنَا غَدَاءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا ◎ گفت بیار چاشت
ما که ما ازین سفر برنج رسیدیم سخت یوشع گفت أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا
إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْحُوتَ وَمَا أَنْسَانِيهُ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ
وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ◎ و موسی چون طعام خواست از یوشع
آنگه یوشع را حدیث ماهی یاد آمد گفت آنجا دیدی که بران سنگ خفتیم
آن ماهی زنده شد و میان دریا اندر شد و مرا آن حدیث ماهی فراموش شد
کی ترا بگفتمی و موسی بدان وقت کی با خدای عز و جل مناجات همی کرد
و حدیث خضر فرا اند موسی گفت مرا بکار راه نمای سوی خضر خدای عز و جل
گفت طعام تو ترا رهنمونی کند سوی او پس چون یوشع حدیث زنده
شدن ماهی کرد موسی را آن حدیث یاد آمد و بسر کار شد و دانست کی
آن سخن است کی خدای گفت طعام تو ترا رهنمونی کند سوی خضر فرا یوشع

چهاردهم گفت سخت‌تر از سنگ چیست گفت دل کافر کی هیچ چیز نرم نگردد
پانزدهم گفت گرم‌تر از آتش چیست گفت حرص است اندر تن فرزند آدم
بر جستن خواسته ◎ شانزدهم گفت سردترین چیزی چیست گفت
نومید شدن از رحمت خدای سردتر از زمهریر بود ◎ هفدهم
گفت گران‌تر از کوه قاف چیست گفت بهتانی است کی بر بی‌گناهی بگوی
◎ هجدهم گفت مردگان بیشترند یا زندگان گفت مردگان بیشترند
از بهر آنک هر چ مرده است خود مرده است و هر چ زنده است بی‌دانش مرده
نوزدهم گفت آبادان بیشتر است یا ویران گفت ویران بیشتر است از بهر
آنک هر چ ویران است خود ویران است و هر چ آبادان است ویران گردد ◎
بیستم گفت زن بیشتر است یا مرد گفت زن بیشتر است از بهر آنک هر چ زن است
خود زن است و هر چ از مردان فرمان زن کند هم زن است و همچون
زن باشد ◎ پس سلیمان علیه السلام انگشتری بستد از داود و خلیفت او
گشت پس از مرگ او والله اعلم بالصواب و بالله التوفیق والعصمة

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ
بنام خدای مهربان بخشاینده
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمْ إِنَّ زَلْزَلَةَ
ای مردمان بترسید از خداوندتان که زلزله
السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ◎ يَوْمَ تَرَوْنَهَا
رستخیز چیزی بزرگ است آن روز که ببینید آن
تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا أَرْضَعَتْ
مشغول گرد هر مادری از آنچ شیر دهد

أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ
فرمان او بر آنک خواهد از بندگان او که
أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ◎
بیم کنید که او هست خدای مگر من پرهیزید از من
خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ◎
بیافرید آسمانها و زمین براستی
تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ خَلَقَ
منزه هست از آنچ انباز می‌گیرند بیافرید
الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ
آدمی را از آب منی پس آنگاه او

خصيم مبين والانعام خلقها

لكم فيها دفء ومنافع ومنها

تاكلون ولكم فيها جمال حين

تريحون وحين تسرحون وتحمل

اثقالكم الى بلد لم تكونوا بالغيه

الا بشق الانفس ان ربكم لرءوف

رحيم والخيل والبغال والحمير

لتركبوها وزينة ويخلق ما لا

وعلى الله قصد السبيل ومنها

جائر ولو شاء لهديكم اجمعين

هو الذي انزل من السماء ماء لكم

منه شراب ومنه شجر فيه تسيمون

ينبت لكم به الزرع والزيتون

والنخيل والاعناب ومن كل

الثمرات ان في ذلك لاية لقوم

يتفكرون وسخر لكم الليل

والنهار والشمس والقمر والنجوم

مسخرات بامره ان في ذلك

لايات لقوم يعقلون وما ذرا

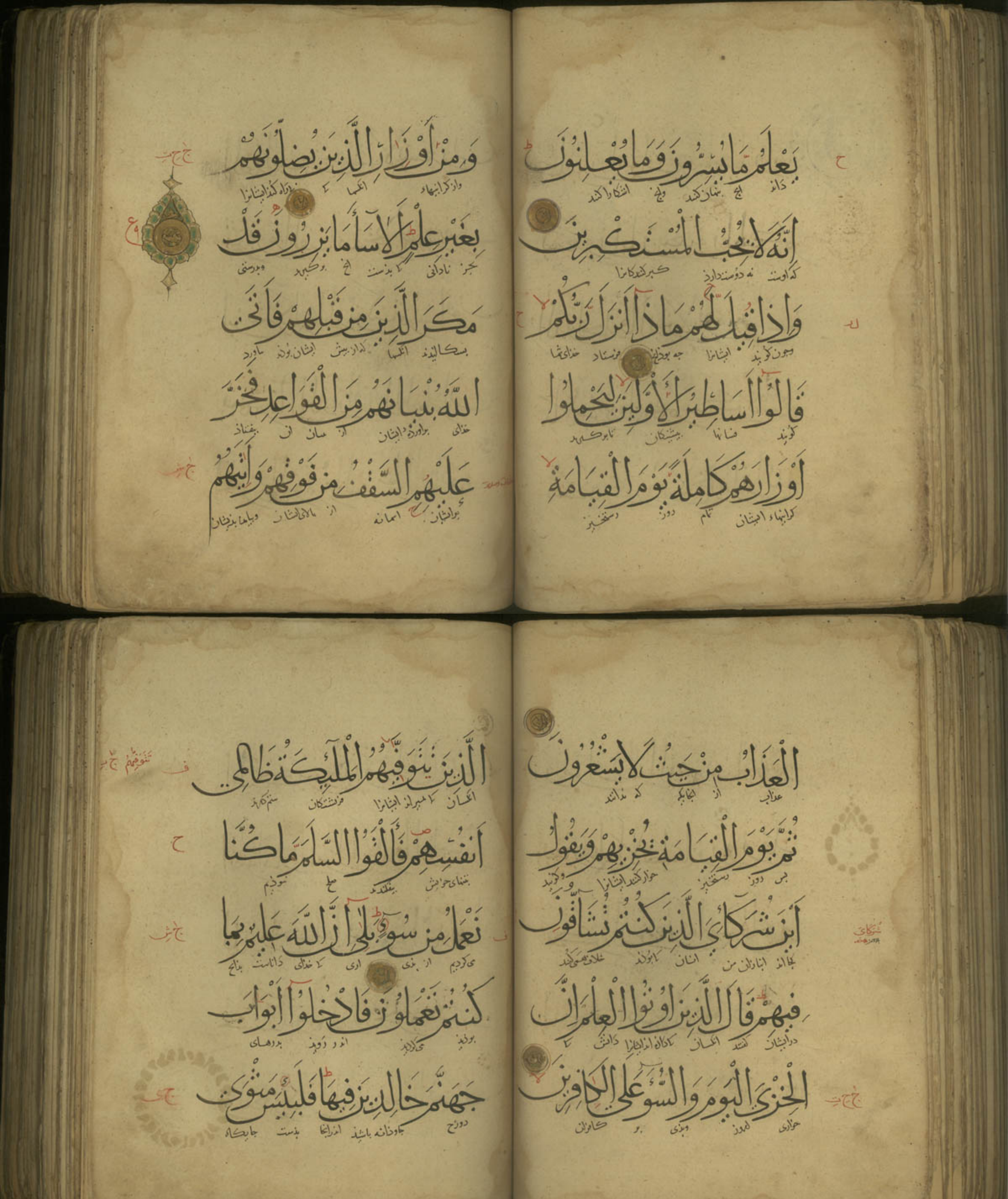
لكم في الارض مختلفا الوانه

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ
وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا
مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ
مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ

وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ وَأَلْقَى فِي
الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا
وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ وَ
عَلَامَاتٍ وَبِالنَّجْمِ هُمْ يَهْتَدُونَ
أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا

تَذَكَّرُونَ وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ
اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ
رَحِيمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ
وَمَا تُعْلِنُونَ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ

يُخْلَقُونَ أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا
يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ إِلَٰهُكُمْ
إِلَٰهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكِرَةٌ وَهُمْ
مُسْتَكْبِرُونَ لَا جَرَمَ أَنَّ اللَّهَ

يعلم ما يسرون وما يعلنون
إنه لا يحب المستكبرين
وإذا قيل لهم ماذا أنزل ربكم
قالوا أساطير الأولين ليحملوا
أوزارهم كاملة يوم القيامة

ومن أوزار الذين يضلونهم
بغير علم ألا ساء ما يزرون قد
مكر الذين من قبلهم فأتى
الله بنيانهم من القواعد فخر
عليهم السقف من فوقهم وأتيهم

العذاب من حيث لا يشعرون
ثم يوم القيامة يخزيهم ويقول
أين شركاي الذين كنتم تشاقون
فيهم قال الذين أوتوا العلم إن
الخزي اليوم والسوء على الكافرين

الذين تتوفيهم الملئكة ظالمي
أنفسهم فألقوا السلم ما كنا
نعمل من سوء بلى إن الله عليم بما
كنتم تعملون فادخلوا أبواب
جهنم خالدين فيها فلبئس مثوى

ٱلْمُتَكَبِّرِينَ وَقِيلَ لِلَّذِينَ
ٱتَّقَوْا مَاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرًا
لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا
حَسَنَةٌ وَلَدَارُ ٱلْأَخِرَةِ خَيْرٌ
وَلَنِعْمَ دَارُ ٱلْمُتَّقِينَ جَنَّٰتُ

عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِى مِن تَحْتِهَا
ٱلْأَنْهَٰرُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ كَذَٰلِكَ
يَجْزِى ٱللَّهُ ٱلْمُتَّقِينَ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ
ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَٰمٌ
عَلَيْكُمُ ٱدْخُلُوا ٱلْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ

تَعْمَلُونَ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن
تَأْتِيَهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ يَأْتِىَ أَمْرُ رَبِّكَ
كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِن كَانُوٓا أَنفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ فَأَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُوا

وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ
وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَآءَ ٱللَّهُ
مَا عَبَدْنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَىْءٍ نَّحْنُ
وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن دُونِهِۦ
مِن شَىْءٍ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ

من قبلهم فهل على الرسل الا
البلاغ المبين ولقد بعثنا في
كل امة رسولا ان اعبدوا الله
واجتنبوا الطاغوت فمنهم
من هدى الله ومنهم من حقت

عليه الضلالة فسيروا في
الارض فانظروا كيف كان عاقبة
المكذبين ان تحرص على هديهم
فان الله لا يهدي من يضل
وما لهم من ناصرين واقسموا بالله

جهد ايمانهم لا يبعث الله من يموت
بلى وعدا عليه حقا ولكن اكثر
الناس لا يعلمون ليبين لهم الذي
يختلفون فيه وليعلم الذين كفروا
انهم كانوا كاذبين انما قولنا

والينا ترجعون واذا راك
الذين كفروا ان يتخذونك الا
هزوا اهذا الذي يذكر الهتكم
وهم بذكر الرحمن هم كافرون
خلق الانسان من عجل ساوريكم

آياتي فلا تستعجلون ويقولون
متى هذا الوعد إن كنتم صادقين
لو يعلم الذين كفروا حين لا يكفون
عن وجوههم النار ولا عن ظهورهم
ولا هم ينصرون بل تأتيهم

بغتة فتبهتهم فلا يستطيعون
ردها ولا هم ينظرون ولقد
استهزئ برسل من قبلك فحاق
بالذين سخروا منهم ما كانوا
به يستهزئون قل من يكلؤكم

بالليل والنهار من الرحمن بل
هم عن ذكر ربهم معرضون
أم لهم آلهة تمنعهم من دوننا
لا يستطيعون نصر أنفسهم و
لا هم منا يصحبون بل متعنا هؤلاء

وآباءهم حتى طال عليهم العمر أفلا
يرون أنا نأتي الأرض ننقصها من
أطرافها أفهم الغالبون قل إنما
أنذركم بالوحي ولا يسمع الصم
الدعاء إذا ما ينذرون ولئن مستهم

نفحة من عذاب ربك ليقولن
دمیدنی از عذاب خداوند تو گویند

يا ويلنا انا كنا ظالمين ونضع
یا وای بر ما ما بودیم ستمکاران بنهیم

الموازين القسط ليوم القيامة
ترازوهای راست روز رستخیز

فلا تظلم نفس شيئا وان كان
و نستم کنند هیچ تنی را چیزی و اگر باشد

مثقال حبة من خردل اتينا
بگرانی یکدانه از سپندان بیاریم

ائمة

ائمة يهدون بامرنا واوحينا
امامان راه می‌نمودند بفرمان ما و وحی کردیم

اليهم فعل الخيرات واقام الصلوة
سوی ایشان کردن نیکیها و بپای داشتند نماز

وايتاء الزكوة وكانوا لنا عابدين
و بدادن زکوة و بودند مارا پرستندگان

ولوطا اتيناه حكما وعلما
و لوط را بدادیم حکمت و دانش

ونجيناه من القرية التي كانت
و برهانیدیم اورا از دیهی که بودند

تعمل الخبائث انهم كانوا قوم
می‌کردند ناشستها که ایشان بودند گروهی

سوء فاسقين وادخلناه في
بد تباه‌کاران و درآوردیم اورا در

رحمتنا انه من الصالحين ونوحا
رحمت ما که او است از نیکان و نوح

اذ نادى من قبل فاستجبنا له
که آواز داد از پیش اجابت کردیم اورا

فنجيناه واهله من الكرب العظيم
و برهانیدیم اورا و اهل اورا از اندوه بزرگ

ونصرناه من القوم الذين كذبوا
و یاری کردیم اورا از گروه آنکه بدروغ داشتند

باياتنا انهم كانوا قوم سوء فاغرقنا
بآیتهای ما که ایشان بودند گروه بد و غرقه کردیم

هم اجمعين وداود وسليمن اذ
ایشان‌را همه و داود را و سلیمان را که

يحكمان في الحرث اذ نفشت
حکم می‌کردند در کشت که بچرید

فيه غنم القوم وكنا لحكمهم
دران گوسپندان گروهی و بودیم حکم ایشان‌را

شاهدين ففهمناها سليمن
حاضران ودانا کردیم سلیمان را

وكلا آتينا حكما وعلما
وهمه بدادیم حکمت ودانش

وسخرنا مع داود الجبال يسبحن
وفرمان بردار کردیم با داود کوهها تسبیح می کردند

والطير وكنا فاعلين وعلمناه
ومرغان وبودیم ما کنندگان ودیاموختیم اورا

صنعة لبوس لكم لتحصنكم
کردن زره شمارا تا نگاه دارد شمارا

من بأسكم فهل أنتم شاكرون
از حرب شما هستید شما شکر کنندگان

ولسليمن الريح عاصفة تجري
وسلیمان را باد سخت که می رفت

بأمره إلى الأرض التي باركنا
بفرمان او سوی زمین انکه بوکه کردیم

فيها وكنا بكل شيء عالمين
دران وبودیم بهمه چیزی دانا

ومن الشياطين من يغوصون
واز دیوان انکه غوطه کردندی

له ويعملون عملا دون ذلك
اورا وکار کنند کاری بجز آن

وكنا لهم حافظين وأيوب
وبودیم ایشان را نگاهبانان وایوب

إذ نادى ربه أني مسني الضر
که بخواند خداش را که من رسید مرا سختی

وأنت أرحم الراحمين فاستجبنا
وتو از همه مهربانان مهربان تر وبرهانیدیم

له فكشفنا ما به من ضر
اورا وبازکردیم اچ بود بوی از زیان

أيمانهم فهم فيه سواء أفبنعمت الله
دستهاشان ایشان دران یکسان اند ای بنعمت خدای

يجحدون والله جعل لكم من أنفسكم
همی جحد کنند وخدای کرد شمارا از تنهای شما

أزواجا وجعل لكم من أزواجكم
جفتانی وکرد شمارا از جفتان شما

بنين وحفدة ورزقكم من الطيبات
پسران ونبیرکان وروزی کرد شمارا از پاکیزه ها

أفبالباطل يؤمنون وبنعمت الله
ای بباطل همی گروید وبنعمت خدای

هم يكفرون ويعبدون من
دون الله ما لا يملك لهم رزقا من
السموات والارض شيئا ولا يستطيعون
فلا تضربوا لله الامثال ان الله
يعلم وانتم لا تعلمون ضرب الله

مثلا عبدا مملوكا لا يقدر على شيء
ومن رزقناه منا رزقا حسنا فهو
ينفق منه سرا وجهرا هل يستوون
الحمد لله بل اكثرهم لا يعلمون
وضرب الله مثلا رجلين احدهما

ابكم لا يقدر على شيء وهو
كل على موليه اينما يوجهه لا
يات بخير هل يستوي هو ومن
يامر بالعدل وهو على صراط
مستقيم ولله غيب السموات

والارض وما امر الساعة الا كلمح
البصر او هو اقرب ان الله على
كل شيء قدير والله اخرجكم
من بطون امهاتكم لا تعلمون شيئا
وجعل لكم السمع والابصار

وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
ودلها تا مگر شما شکر کنید

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي
هستی نمیبیند سوی مرغان ونبان بردار در

جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ
میان آسمان نه نگاه دارد ایشان را مگر خدای

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
تا اندران باشد نشانها گروهی را تا بگروند

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا
وخدای کرد شما را از خانهای شما آرام گاه

وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ
وکرد شما را از پوستها چهارپایان

بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ
خانها که سبک کنید آن پوستهای ایشان روز سفر شما

وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَافِهَا
وروز حضر شما واز پشمهای گوسپندان

وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَاثًا
ووبرهای اشتران وموهای ایشان کالاهای

وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ وَاللَّهُ جَعَلَ
وبرخورداری تا هنگامی وخدای کرد

لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ
شما را از آنچ بیافرید سایها وکرد

لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا وَجَعَلَ
شما را از کوهها جایگاههای نهانی وکرد

لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ وَسَرَابِيلَ
شما را پیراهنها دور کند از شما گرمی وپیراهنها

تَقِيكُمْ بَأْسَكُمْ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ
دور دارد از شما از حرب شما همچنین تمام کند

نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ
نعمت خویش مر شما تا مگر شما سلامت یابید

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ
پس اگر برگردند تا باشد جز بر تو رسانیدن

الْمُبِينُ يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ
هویدا همی شناسند نعمت خدای پس

يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ
منکر شوند آنرا وبیشتر ایشان کافرانند

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا
وآن روز که برانگیزیم از هر امتی گواهی را

ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا
پس نه دستوری دهند آنها را تا کافر شدند ونه

وإذا رأى الذين ظلموا العذاب فلا يخفف عنهم

هم يستعتبون وإذا رأى
الذين أشركوا شركاءهم قالوا
ربنا هؤلاء شركاؤنا الذين كنا
ندعوا من دونك فألقوا إليهم
القول إنكم لكاذبون

وألقوا إلى الله يومئذ السلم
وضل عنهم ما كانوا يفترون
الذين كفروا وصدوا عن
سبيل الله زدناهم عذابا فوق
العذاب بما كانوا يفسدون

ويوم نبعث في كل أمة شهيدا
عليهم من أنفسهم وجئنا بك
شهيدا على هؤلاء ونزلنا عليك
الكتاب تبيانا لكل شيء
وهدى ورحمة وبشرى للمسلمين

إن الله يأمر بالعدل والإحسان
وإيتاء ذي القربى وينهى عن
الفحشاء والمنكر والبغي يعظكم
لعلكم تذكرون وأوفوا بعهد
الله إذا عاهدتم ولا تنقضوا الأيمان

بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ
عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا
تَفْعَلُونَ وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي
نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ
أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا

بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ
أُمَّةٍ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَلَٰكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ

يَشَاءُ وَلَتُسْأَلُنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ
وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ
فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا
السُّوءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ وَلَا تَشْتَرُوا

بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ
هُوَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ مَا
عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ
وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا

من ذكر او انثى وهو مؤمن
فلنحيينه حيوة طيبة ولنجزينهم
اجرهم باحسن ما كانوا يعملون
فاذا قرات القران فاستعذ بالله
من الشيطان الرجيم انه ليس له

سلطان على الذين امنوا وعلى ربهم
يتوكلون انما سلطانه على الذين
يتولونه والذين هم به مشركون
واذا بدلنا اية مكان اية والله
اعلم بما ينزل قالوا انما انت مفتر

بل اكثرهم لا يعلمون قل نزله
روح القدس من ربك بالحق ليثبت
الذين امنوا وهدى وبشرى للمسلمين
ولقد نعلم انهم يقولون انما يعلمه
بشر لسان الذي يلحدون اليه اعجمي

وهذا لسان عربي مبين ان الذين
لا يؤمنون بايات الله لا يهديهم الله
ولهم عذاب اليم انما يفتري الكذب
الذين لا يؤمنون بايات الله واولئك
هم الكاذبون من كفر بالله

من بعد إيمانه إلا من أكره وقلبه
مطمئن بالإيمان ولكن من شرح
بالكفر صدرا فعليهم غضب
من الله ولهم عذاب عظيم ذلك
بأنهم استحبوا الحيوة الدنيا على

الآخرة وأن الله لا يهدي القوم
الكافرين أولئك الذين طبع الله
على قلوبهم وسمعهم وأبصارهم
وأولئك هم الغافلون لا جرم أنهم
في الآخرة هم الخاسرون ثم إن

ربك للذين هاجروا من بعد ما
فتنوا ثم جاهدوا وصبروا إن ربك
من بعدها لغفور رحيم يوم تأتي
كل نفس تجادل عن نفسها وتوفى
كل نفس ما عملت وهم لا يظلمون

كانوا أنفسهم يظلمون ثم إن
ربك للذين عملوا السوء بجهالة
ثم تابوا من بعد ذلك وأصلحوا
إن ربك من بعدها لغفور رحيم
إن إبراهيم كان أمة قانتا لله حنيفا

ولم يك من المشركين شاكرا لانعمه
اجتباه وهداه الى صراط مستقيم
واتيناه في الدنيا حسنة وانه في الاخرة
لمن الصالحين ثم اوحينا اليك ان اتبع
ملة ابرهيم حنيفا وما كان من المشركين

فانها من تقوى القلوب لكم
فيها منافع الى اجل مسمى ثم
محلها الى البيت العتيق و
لكل امة جعلنا منسكا
ليذكروا اسم الله على ما رزقهم

من بهيمة الانعام فالهكم
اله واحد فله اسلموا وبشر
المخبتين الذين اذا ذكر الله وجلت
قلوبهم والصابرين على ما اصابهم
والمقيمي الصلوة ومما رزقناهم

يداك وان الله ليس بظلام
للعبيد ومن الناس من يعبد
الله على حرف فان اصابه خير
اطمان به وان اصابته فتنة
انقلب على وجهه خسر الدنيا

وَالْآخِرَةَ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ
وآن جهان اینست آن زیانی
الْمُبِينُ يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا
هویدا میخوانند از بیرون خدای آنچه نه
يَضُرُّهُ وَمَا لَا يَنْفَعُهُ ذَٰلِكَ هُوَ
زیان کند اورا ونه سود کند اورا اینست آن
الضَّلَالُ الْبَعِيدُ يَدْعُوا لَمَنْ
... دور میخواند آنرا
ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَبِئْسَ
که زیان او نزدیکتر از نفع او بدست

الْمَوْلَىٰ وَلَبِئْسَ الْعَشِيرُ إِنَّ اللَّهَ
خداوند وبدست یار که خدای
يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّا
اندرارد آنکسانرا که ایمن آمدند وانک کردند
لِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
نیکیها بهشت که میرود از زیران
الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ
جویها که خدای کند آنچه خواهد
مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ
هرکه باشد پندارد که نه یاری کند اورا خدای

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ
اندرین جهان وآن جهان
إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ
سوی آسمان پس ببرد ونگرد ی
يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُ مَا يَغِيظُ وَكَذَٰلِكَ
ببرد سگالش آنچه خشم گرفت وهم چنین
أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ
فرستادیم آنرا آیتها هویدا وکه خدای
يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
راه نماید آنرا که خواهد کدان مومنان

وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِئِينَ وَالنَّصَارَىٰ
وانکه جهودان اند وصابیان اند وترسایان اند
وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ
وگبرکان اند وانکه بتان پرستند که خدای
يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ
داوری کند میان ایشان روز رستخیز که خدای
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ
بر همه چیزی گواهست نه بینی که خدای
يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ
سجده کند اورا آنچه در آسمانهاست وآنچ

في الأرض والشمس والقمر والنجوم
والجبال والشجر والدواب
وكثير من الناس وكثير حق
عليه العذاب ومن يهن الله
فما له من مكرم إن الله يفعل

ما يشاء هذان خصمان اختصموا
في ربهم فالذين كفروا قطعت
لهم ثياب من نار يصب من فوق
رؤوسهم الحميم يصهر به ما في
بطونهم والجلود ولهم مقامع من

حديد كلما أرادوا أن يخرجوا
منها من غم أعيدوا فيها وذوقوا
عذاب الحريق إن الله يدخل
الذين آمنوا وعملوا الصالحات
جنات تجري من تحتها الأنهار

إلا استمعوه وهم يلعبون
لاهية قلوبهم وأسروا النجوى
الذين ظلموا هل هذا إلا بشر مثلكم
أفتأتون السحر وأنتم تبصرون
قال ربي يعلم القول في السماء

وَالْأَرْضِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

بَلْ قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ بَلِ افْتَرَيهُ

بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ

الْأَوَّلُونَ مَا آمَنَتْ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْيَةٍ

أَهْلَكْنَاهَا أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ وَمَا

أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِي

إِلَيْهِمْ فَسْئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ

لَا تَعْلَمُونَ وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا

لَا يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا

خَالِدِينَ ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ

فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا

الْمُسْرِفِينَ لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا

فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ وَكَمْ

قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً

وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ

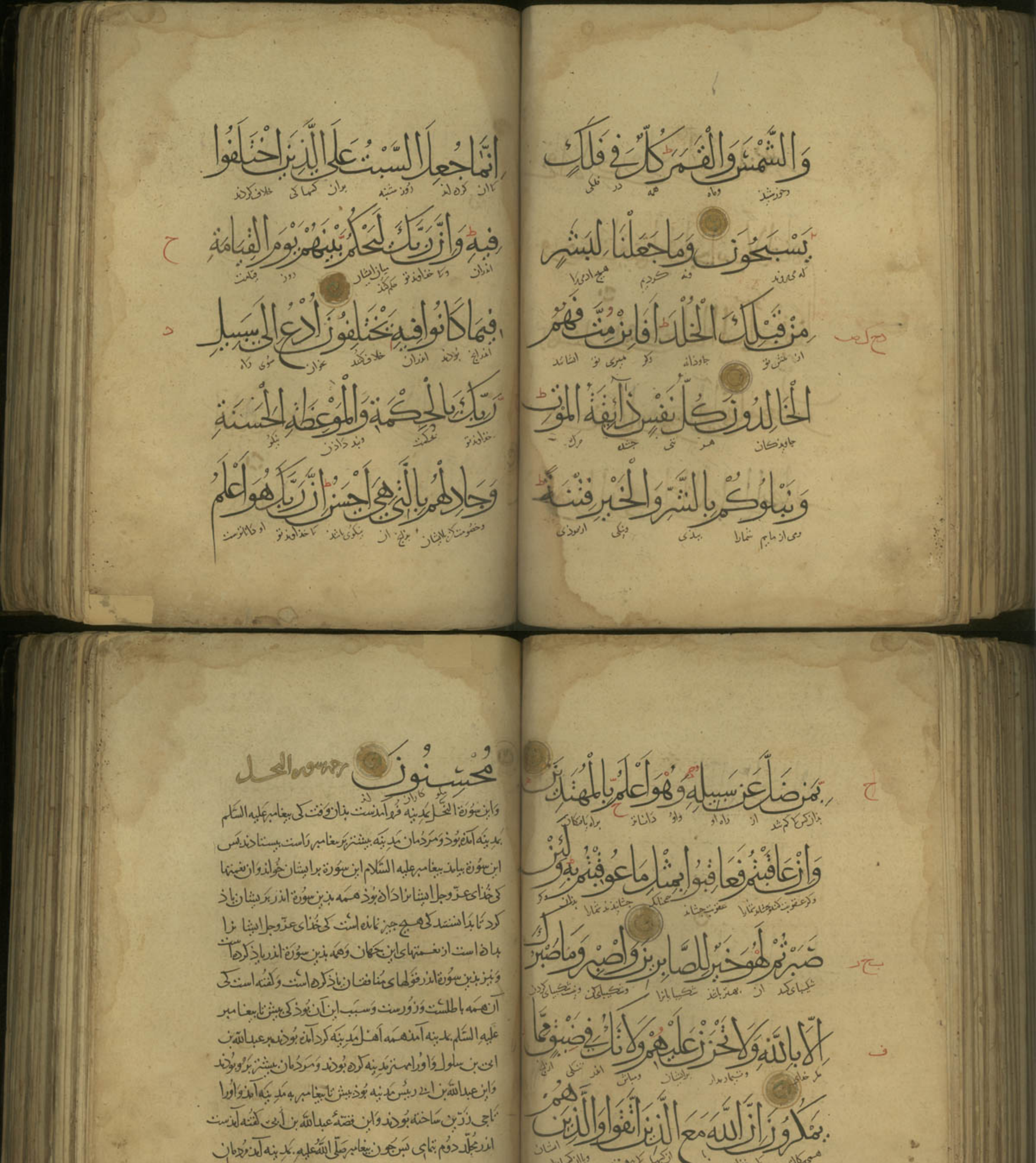
فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ

وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَعَلَّهُمْ

يَهْتَدُونَ وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا

مَحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ

وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ

يَسْبَحُونَ ۝ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ

مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ أَفَإِنْ مِتَّ فَهُمُ

الْخَالِدُونَ ۝ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا

فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ ادْعُ إِلَى سَبِيلِ

رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ

وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ

بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۝

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ وَلَئِنْ

صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ۝ وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ

إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا

يَمْكُرُونَ ۝ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ

مُحْسِنُونَ ۝ خاتمة سورة النحل

وابن سورة النحل بمدینه فرو آمدست بدان وقت کی پیغامبر علیه السلم
بمدینه آمده بوذ و مردمان مدینه بیشتر پیغامبر را سست بیستادند پس
این سورة بیامذ پیغامبر علیه السلام این سورة بر ایشان خواند و آن نعمتها
کی خذای عز و جل ایشانرا داده بوذ همه بذین سورة اندر بر ایشان یاذ
کرد تا بدانستند کی هیچ چیز نمانده است کی خذای عز و جل ایشانرا
بداده است از نعمتهای این جهان و همه بذین سورة اندر یاذ کرده است
و نیز بذین سورة اندر قولهای منافقان یاذ کرده است و گفته است کی
آن همه باطلست و زورست و سبب این آن بوذ کی پیش تا پیغامبر
علیه السلم بمدینه آمد همه اهل مدینه گرد آمده بوذند بر عبدالله بن
ابی بن سلول و او را امیر مدینه کرده بوذند و مردمان بیشتر برو بوذند
و این عبدالله بن ابی رئیس مدینه بوذ پیش تا پیغامبر به مدینه آمد و او را
تاجی زر بر ساخته بوذند و این قصه عبدالله بن ابی گفته آمدست
اندر مجلد دوم بتمامی پس چون پیغامبر صلی الله علیه بمدینه آمد مردمان

مدینه گروهی از عبدالله بن ابی برگشتند و روی فرا پیغامبر کردند و دین
او فرا گرفتند و گروهی دیگر بودند کی فرا پیغامبر همی گفتند ما با تو ایم و دل
بر عبدالله بن ابی داشتند و از جمله منافقان بودند خدای عز و جل
این سورت بفرستاد و حدیث بطالی کار منافقان پیدا کرد مردمان
یک راه یکی دل از عبدالله بن ابی برداشتند و از جمله کافران و هر که
سر با وی داشت منافق بود و خدای عز و جل او را منافق خواند و
جایگاه او دوزخ کرد در درک زیرین چنانک خدای گفت
عز و جل ان المنافقین فی الدرک الاسفل من النار و لن تجد لهم
نصیرا

اسلام عثمان بن مظعون

و ابن عثمان
ابن مظعون مردی بود از مشرکان مکه و مر پیغامبر را علیه السلام
دشمن داشتی روزی پیغامبر علیه السلام اندر مسجد نشسته بود
ابن عثمان اندر مسجد شد بر آنک پیغامبر را علیه السلام جفای
بگوید چون پیغامبر را بدید شرمش آمد و باز گردید و پیغامبر
علیه السلم او را آواز داد و گفت یا عثمان ساعتی نزدیک ما بنشین
عثمان باز گردید و پیغامبر علیه السلم او را نزدیک خویش جای کرد

باشد و خدای عز و جل مر آن مرد را قوتی عظیم داده بود و شهری بود مر
این شهر را عموریه خواندند شهری بزرگ بود بر لب دریای اندر پادشاهی
روم و بدان شهر اندر ملکی بود و مر آن ملک را کوشکی بود بر لب آن دریا کرده
بر ستونهای عظیم بلند و قوی نهاده و کوشکی بود سخت بلند و این شمسون
از هر سالی چهار ماه بدان عموریه رفتی و ایشان در آن شهر بسلسله کردیدی
و اندرین چهار ماه هر روزی پنج شش هزار مرد از آن شهر عموریه بیرون
آمدی و آن شمسون با ایشان تنها حرب کردی و هر روزی هزار مرد از ایشان
بکشتی و خسته و مجروح کردی و ایشان اندر آن شهر هیچ کار نتوانستندی
کردن از بیم او و اندر آن چهار ماه کی بر در آن شهر نشسته بودی هر روزی
همچنین خلقی را بکشتی و خلقی را خسته کردی پس چون چهار ماه تمام
گشتی باز گردیدی و بدین شهر خویش باز آمدی و چهار ماه دیگر همی خفتی
و همی خاستی پس چون چهار ماه دیگر گشتی برخاستی و طعام
فرا خوردن گرفتی و طعام همی خوردی و هیچ کار دیگر نکردی و آنگاه چون
چهار ماه تمام گشتی بحرب باز شدی و چهار ماه حرب همی کردی
و خدای عز و جل او را مسلط کرده بود بر آن کافران شهر عموریه پس آن

کافران بکار او اندر ماندند و ندانستند کی چه باید کردن پس آن شمسون را
زنی بود هم چنان پارسا و عفیفه پس ایشان تدبیر کردند و گفتند
آن زن او را بفریبیم آن امیر عموریه کس فرستاد بنزدیک آن
زن کی باید کی تدبیری کنی اندر کار ما تا ما این شمسون را هلاک کنیم
تا من ترا بزنی کنم و ترا خواسته دهم کی ترا اندازه نباشد پس این زن
طمع افتاد گفت هر چ تو خواهی بکنم آن امیر عموریه کس فرستاد و خرواری
رسن فرستاد بنزدیک آن زن و رسنها بود محکم گفت چون او بخسپد
او را بدان رسنها محکم ببند تا من کس فرستم و شتران تا او را بنزدیک من آرند
پس آن زن آن رسنها جای بنهاد تا شمسون بخفت پس او را بدان
رسنها ببست چون از خواب ببود دست و پای بزد و آن رسنها همه
بگسست و گفت یا زن مرا کی بسته بود زن گفت من بستم گفت
چرا بستی مرا گفت ترا همی بیازمودم تا هیچ دشمن بتو چیز توانند
کردن یا نه شمسون گفت تا خدای عز و جل نخواهد هیچ کس مرا چیز
نتواند کردن برخاست و بحرب باز رفت آن امیر عموریه کس فرستاد
بنزدیک آن زن و گفت چرا او را نبستی گفت بستم ولکن بخسپید و آن

[illegible]ند هفت تن اند و سگی و همچنین اندر خلاف همی بودند چنانک
[illegible] گفت عز و جل سیقولون ثلثة رابعهم کلبهم و یقولون خمسة
سادسهم کلبهم رجما بالغیب و یقولون سبعة و ثامنهم کلبهم قل
ربی اعلم بعدتهم ما یعلمهم الا قلیل پس این مردمان کانجا آمده بودند
دو گروه بودند گروهی ترسا آن بودند و بر دین عیسی بن مریم بودند و گروهی
کافر بودند و بر دین دقیانوس بودند چون دانستند کی کار ایشان
ببود و ایشان بمردند آن در غار براوردند و آن گروه کی کافر بودند از
اهل یونان گفتند ایشان از کسهای ما اند و از ملک ما گریخته بودند
و این دیگر گروه کی بر دین عیسی بودند گفتند از ماست کی بر دین ما بودند
و ازین حدیث میان ایشان حرب خاست و حرب کردند و چندین تن
در میان ایشان کشته آمد و این مردمان کی بر دین عیسی بودند بهتر
آمدند و غلبه گرفتند و در آن غار ایشان برآوردند و انجا مزگتی بکردند
و صومعها کردند و هر کرا حاجتی بودی انجا آمدی و نماز کردی و حاجت
خواستی آن حاجتش روا شدی و سبب آنک آن مردمان شهر افسوس بر دین
عیسی گشتند آن بود کی ملک روم انجا آمد و با ایشان حرب کرد و آن شهر را

بشنند و گروهی گویند بلخند انجا از حواریان عیسی بن مریم علیه السلام عجایبها
دیدند و او انجا افتاده بود و ایشان را دعوت همی کرد پس این شش تن از
بهتر زادگان بودند و دین عیسی بن مریم بر گرفتند و بر انجیل کار کردند
پس از دقیانوس بگریختند و بدان کهف اندر شدند و همانجا اندر بماندند
تا رستخیز و نیز خبر ایشان بیرون نیامد و این حدیث اصحاب الکهف
است کی یاد کرده آمد و این قصه بود کی خدای عز و جل فرا پیغامبر گفت
لو اطلعت علیهم لولیت منهم فرارا و لملئت منهم رعبا تمام شد قصه اصحاب الکهف

قصه موسی با خضر علیه السلام

و این قصه موسی با یوشع است کی موسی فرا یوشع گفت من باز نگردم
تا انجا برسم کی هر دو دریا فراهم رسد و گر بسیار سالها بر اید و این
کی خدای گفت عز و جل و اذ قال موسی لفتیه لا ابرح حتی ابلغ مجمع
البحرین او امضی حقبا پس بدان وقت کی خدای عز و جل
موسی را بکوه طور سینا خواند و با او مناجات کرد موسی گفت یا رب
هیچ کس هست بر پشت زمین از من داناتر ایزد تعالی گفت یا موسی
مرا یکی بنده است نام او خضر و او بعلم از تو بیشتر است موسی گفت یا رب

رسنها همه بگسست پس دیگر بار زنجیرهای آهنین فرستاد محکم
و گفت باید کی او را بدین زنجیرها بندی یک زنجیر دو پای او بر هم
و یک زنجیر دو دست او بندی و یک زنجیر سر او بر زانو بندی
و چون او را بسته باشی مرا آگاه کنی پس چون شمسون از حرب
بپرداخت و بخانه باز شد و بخفت آن زن او را بدان زنجیرها ببست و
همی بود تا بیدار شد چون بیدار شد گفت مرا کی ببست زن گفت من بستم
گفت چرا بستی گفت از بهر آن تا هیچ دشمن بتو چیز تواند کردن یا نه
او دست و پای بزد و آن زنجیرها همه بگسست و برخاست و طعام بخورد
و باز حرب رفت آن ملک کس فرستاد بنزدیک آن زن و او را خواسته
فرستاد عظیم و گفت چرا نبستی شمسون را گفت ببستم و لکن همه
غلهای آهنین بگسست گفت پس اکنون ما را هیچ بند نیست بزرگتر
ازین کی بنزدیک تو فرستادیم اکنون ترا تدبیری باید کردن و از او
بر باید رسیدن تا او را بچه توان بستن کی او را بر خویشتن طاقت
باشد کی این بندهای ما برو هیچ کار نمی‌کند پس این زن خاموش
همی بود تا شمسون باز آمد و با او بهم بنشست و او را گفت

خدای عز و جل ترا قوتی عظیم داده است و هیچ چیز بر تو کار نمی‌کند
باید کی بگویی تا ترا بچه بتوان بستن کی تو از آن نتوانی گسستن شمسون گفت
ترا با این چکار است گفت من همی خواهم کی بدانم گفت مرا بدین موی
من کی بر من است بباید بستن تا مرا طاقت نباشد شمسون بخفت این زن
فراز شد و پایهای او بر هم نهاد و آن موی او بهم در کشید و بر هم بافت
شمسون بیدار گشت و گفت مرا که بست گفت من بستم گفت چرا بستی
گفت تا هیچ دشمن بتو چیز تواند کردن یا نه شمسون گفت تا خدای
عز و جل نخواهد هیچ کس بمن چیز نتواند کردن بپای مرا بگشای گفت
هر باری خویشتن را باز گشادی این بار چه افتاد کی مرا بار می باید گشاد
گفت از بهر آنک اگر من بجنبم همه اندام خویش بر هم درم چون زن
بدانست کی طاقت بست شمسون را کس فرستاد بعموریه کی من شمسون را
ببستم بباید تا این را بشما دهم پس آن ملک عموریه اندر ساعت
چهار هزار مرد را بفرستاد و شتران فرستاد کی او را ببرد
و همی ترسیدند از او و آن چهار هزار مرد را بفرستاد و همه از او همی
ترسیدند پس کس فرستاد کی براه اندر کی او را همی آرید دست و پایها

بدو اندر نگرستم ایشان بمانند کی جان او باید ستدن بزمین جان او بستانند
و پیغامبر گفت علیه السلام همه ارواح پیغامبران را انجا دیدم بر یک درخت
طوبی و بیت المعمور را نیز همانجای دیدم پس جبرئیل علیه السلام
مرا ببرد آسمان آسمان تا بهفتم آسمان برسیدم و از هفتم آسمان
بگذشتم و هفتاد هزار حجاب خداوند عز و جل بگذاشتم و همی رفتم تا انجا
برسیدم کی جبرئیل مرا گفت اکنون بجایگاه رسیدی سخن گوی پیغامبر
علیه السلام گفت التحیات لله و الصلوات و الطیبات و خداوند تعالی
گفت السلام علیک ایها النبی و رحمة الله و برکاته پیغامبر علیه السلام
گفت السلام علینا و علی عباد الله الصالحین اشهد ان لا اله الا الله
و اشهد ان محمدا عبده و رسوله پس ایزد تعالی گفت آمن
الرسول بما انزل الیه من ربه و المومنون کل آمن بالله و ملائکته
و کتبه و رسله این سخن پیغامبر است کی همی گوید خطاب از مومنان
پس چون مومنان این سخن بگفتند و بشنیدند آنچ ایزد تعالی فرا
پیغامبر گفت آنچ پیغامبر جواب داد گفتند سمعنا و اطعنا غفرانک
ربنا و الیک المصیر گفتند آمرزش خواهیم از تو و سوی تو است

باز گشتن ما پس پیغامبر علیه السلام دعا کرد و از خدای عز و جل حاجت
خواست گفت ربنا لا تؤاخذنا ان نسینا او اخطأنا ربنا و لا تحمل
علینا اصرا کما حملته علی الذین من قبلنا ربنا و لا تحملنا ما لا طاقة
لنا به واعف عنا واغفر لنا وارحمنا انت مولینا فانصرنا علی القوم
الکافرین پس خدای عز و جل این حاجتها کی او خواست همه
او را روا کرد و تفسیر این همه گفته آمدست بواضح اندر سورة البقرة
پس پیغامبر علیه السلام از خدای اندر خواست تا جبرئیل را بفرماید تا او را
بهشت بنماید جبرئیل او را بیاورد و بهشت برو عرض کرد و درجتها
از همه مر او را بنمود و آن هشت بهشت را نامهاست هر یکی را نامی
دیگر یکی را دار السلام گویند و دوم جنة المأوی و سوم جنة عدن
و چهارم جنة فردوس و پنجم دار القرار و ششم جنة نعیم
و هفتم جنة الخلد و هشتم جنة سمیت دار المقامة پس چون
پیغامبر علیه السلام از بهشتها همه بگردید و از نعمتها بدید او را
آرزوها بسیار کرد و لکن ادب نگاه داشت دست بهیچ چیز نکرد
و چنین گویند اندر بهشت نرگس بود سخت خوش بوی و بالیده چنانک

... بیابد و رهنمونی کن گفت او بمیان دو دریا باشد پس موسی گفت من
ناشکیبا بر تا بمیان دو دریا نرسم و سوی خضر روم و از او علم آموزم و این بدان
وقت بود کی موسی و بنی اسرائیل بمصر باز آمده بودند پس موسی برفت و آهنگ
میان دو دریا کرد آنجا کی خضر بود و اندر پیغامبری خضر خلافست گروهی
گفتند کی خضر پیغامبر بود و گروهی گفتند نبود و لکن چنانک خدای
عز و جل همی گوید دلیل کند کی او پیغامبر بود بدین آیت کی
خدای گفت عز و جل فوجدا عبدا من عبادنا آتیناه رحمة من عندنا
وعلمناه من لدنا علما و این رحمة اینجا نبوت است چنانک
خدای عز و جل همی گوید اندر سورة الزخرف وقالوا لولا نزل
هذا القرآن علی رجل من القریتین عظیم ایزد تعالی
جواب ایشان باز داد گفت اهم یقسمون رحمة ربک یعنی نبوت
ربک و این رحمة اینجا نبوت است پس گروهی گویند از علما
کی پیغامبر نبود و لکن بنده نیک بود از بندگان خدای عز و جل و او را
علم داده بود و از بهر آن او را خضر خواندند کی اگر بر سنگ نشستی آن
سنگ سبز گردد پس گروهی گویند بدرستی پیغامبر بود و نام او الیسع

بود و این کی خدای عز و جل همی گوید و اسمعیل و الیسع این نام
خضرست و او از شمار پیغامبرانست علیهم السلام و این بنده اند از
بندگان خدای عز و جل کی بدین جهان اندر زنده همی باشند تا رستخیز
پس چون جانهای خلق بستانند جانهای ایشان نیز بستانند و خدای
عز و جل خضر را بر دریاها گماشته است تا هر آنکسی کی اندر دریا غرقه
شود و هنوز اجل وی سپری نشده باشد خضر خویشتن را بدو نماید و او را
از دریا بیرون آرد و نگوید کی من کیستم و هر کسی کی بمیرد بدریا
اندر خضر او را بشوید و برو نماز کند و او را جای کند باشد دفن کند
و گر کسی بدریا اندر راه گم کند او را براه باز آرد و دیگر الیاس است کی او را
خدای عز و جل موکل کرده است بر بیابانها و خشکی زمینها تا هر آنکسی
کی اندر خشکی زمین راه گم کند الیاس او را براه باز آرد و اگر کسی به بیابان
اندر بمیرد الیاس او را بشوید و برو نماز کند و او را بگور کند چون کس
نباشد و ایشان هر دو بدین جهان اندر زنده اند تا روز رستاخیز
و هر سالی چون روز عید موسم باشد ایشان هر دو بحج آیند و آنجا حج کنند
و خانه را طواف کنند و هیچ کس ایشان را نشناسد و ایشان چون پیشتر

او را بکشتم آسیه گفت چندانی زمان ده تا بنگریم کی او این کار بنادانی و کودکی
کرد یا بتمیز کی نگاه کردند و آسیه بفرمود تا دو طشت بیاوردند یکی پر از آتش
کردند اخگرهای سرخ و یکی پر از یاقوت سرخ کردند و هر دو طشت بیاوردند
و پیش موسی علیه السلام نهادند موسی علیه السلام دست بیازید و خواست کی سوی
یاقوت برد جبرئیل علیه السلام از بالای هفتم آسمان بیامد و دست موسی از
یاقوت برداشت و سوی آتش برد تا اخگری برداشت و اندر دهان نهاد و زفان
موسی بسوخت و آسیه گفت نه بینی کی بکودکی این نادانی کرد و بر زفان موسی
از آن گرمی بر افتاد پس موسی را جهت آن عقده کی بر زفان او بود سخن
نیکو نتوانستی گفتن از خدای عز و جل اندر خواست تا آن عقده را از زفان
او برداشت و اما آنک گفت واجعل لی وزیرا من اهلی هرون اخی اشدد
به ازری سبب چنان بود کی موسی از قبطیان مردی را بکشته بود و از مصر
گریخته بود و همی خواست کی او را یاری باشد اندر آن رسالت چون گفت
برو سوی فرعون گفت یا رب هرون را برادر مرا وزیر من کن اندرین کار
و او را انباز من کن اندر پیغامبری تا پشت من بدو قوی باشد تا ما هر دو ترا نماز
کنیم بسیار و ترا بسیار یاد کنیم کی تو بینایی بما هر دو چنانک خدای گفت عز قائل

حکایت از ایشان کی نسبحک کثیرا و نذکرک کثیرا انک کنت بنا بصیرا
پس خدای عز و جل گفت یا موسی ما این خواستهای تو همه آنچ خواستی ترا بدادیم
چنانک گفت قد اوتیت سؤلک یا موسی ⊙ پس گفت او را اذهب انت
واخوک بآیاتی ولا تنیا فی ذکری اذهبا الی فرعون انه طغی فقولا له قولا
لینا لعله یتذکر او یخشی گفت برو تو و برادرت بدین معجزهای من و سست
مباشید اندر یاد کردن من برو بد هر دو برسولی سوی فرعون کی او وی را هست
ایشان گفتند ما بترسیم کی او بر ما افراط کند یعنی اندر سخن گفتن با ما گزاف
کاری کند یا گردن کشد چنانک گفت اننا نخاف ان یفرط علینا او ان
یطغی ایزد تعالی گفت لا تخافا اننی معکما اسمع واری گفت من با شما ام
هرچ او گوید می شنوم و هرچ کند می بینم و چنین گویند کی بدان وقت کی
خدای عز و جل او را گفت وما تلک بیمینک یا موسی ایزد خود بهتر دانست
کی آن چیست کی او اندر دست داشت ولکن موسی بدان وقت چون مدهوشی بود
کی چیزی همی دید کی هرگز ندیده بود و چیزی همی شنید کی هرگز نشنیده بود
و دلش از هیبت افتاده بود ایزد تعالی و تقدس خواست کی او را مشغول کند
تا دل او آرام گیرد و بجای باز آید تا چون رسالت دهدش آرامیده باشد و گوش

جای فرستاده و فرو آورد و چیزی فرستاده خورد نی پس ایشان شتاب
کردند بر پیغامبر علیه السلام بباز گشتن پیغامبر علیه السلام ایشان را گفت شتاب
مکنید چندین کی این ملک شما را کار تباه است و او را بزندان کردند
و وی را خواهند کشتن ولعرو زنج روز است تا ملکت عجم بدست شیرویه
است ایشان مر پیغامبر را گفتند سخن چنان گوی کی تو و ما را از آن سخن
بجان بترسیم و ما این چنین سخن کی تو همی گوئی نیاریم بر زفان گردانید
و از پس این ما را هیچ روی نیست بر تو بودن کی این هلاک تو است
پیغامبر گفت هیچ هلاک نیست کی این سخن راستست این رسولان
خشم گرفتند و باز گردیدند و بیمن باز شدند و این حدیث هم چنان
کی از پیغامبر شنیده بودند مر باذان [illegible] و این خبر برو بر هنوز بیمن
نرسیده بود و باذان را از آن خبر نباشت باذان گفت این عجب کاریست
کی این مرد چنین دروغ گفت ⊙ پس این رسولان گفتند جواب
نامه باز ده تا ما باز گردیم باذان گفت سه روز بباشید کی این مرد
کی همی گوید من پیغامبر خدایم او را علامتها راست بسیار پیدا شده است
تا این کار چگونه گردد پس دیگر روز خبر آمد و نامه شیرویه آمد بیان

پس وصیت خواست شیرو ازو و از نساء او و خطبه کردن او را
و گفته بود کاران مرد کی بعرب اندر دعوی پیغامبری همی کند بجای مان
اکنون تا آن وقت کی خبر مانیم کی چه باید کردن باذان گفت من دانستم
کی این مرد دروغ نگوید و این هم از علامتهای پیغامبر ما بود علیه السلام
از آن علامتها کی از پس وحی پیدا آمد و از پس هجرت و اما از آن علامتها
کی پیش از آن بود کی از مادر بزادن بود کی بیمن اندر زنی بود خواهر
ورقة بن نوفل بود و زنی بود بکار نجوم اندر سخت دانا و بدان وقت ازو
داناتر نبود و او بعلم نجوم اندر یافته بود کی پیغامبری بیرون آید از
عرب کی همه جهان از مشرق تا مغرب دین او گیرد و تا رستخیز بردارد
و آن پیغامبر هنوز بپشت پدر اندر است و پدر او را نوری است تابان
اندر میان دو ابروی او کی همی تابد ⊙ و آن نور پیغامبر بود علیه السلام
کی خدای عز و جل آن نور را بیافریده بود پیش از آنک آدم را بیافرید
تا بهزار سال و تا زیر عرش خدای عز و جل تسبیح همی کرد پس خدای
عز و جل آدم را بیافرید و آن نور پیغامبر علیه السلام با جان اندر آدم کرد
تا آدم زنده گشت و آن نور پیغامبر علیه السلام اندر دو ابروی آدم همی تافت

و از بهر آن بود کی فرشتگان آدم را سجده کردند و همچنان بشیث آمد
آن نور و بسام آمد و بنوح آمد کی خدای عز و جل ابرهیم را از آتش نمرود
برهانید و اسمعیل را از ذبح را فدا فرستاد و همچنان همی آمد آن نور تا بعبد
المطلب و آن نور پیغامبر علیه السلام همی تافت همچنان از میان دو ابرو
او و سبب آن نور بود کی چون بمکه یافت و آن روزگار کی ابرهة بن الصباح
بیامد کی مکه ویران کند شتران عبد المطلب ببردند پس عبد المطلب
بنزدیک ابرهه رفت آن پیلان همه تواضع کردند او را و خرطومها اندر زمین
همی مالیدند از بهر آن نور بود و ابرهه چون او را بدید با خویشتن بر تخت
نشاند و او را بر و لطف کرد و فرمود تا شتران او باز دادند و گفت اگر شفاعت
کردی اندر حدیث خانه بوی بخشیدمی پس آن نور بیامد بعبد الله آمد و اندر
میان دو ابروی او همی تافت پس این خواهر ورقة بن نوفل برخاست
و یک هزار دینار برداشت و از یمن برفت و هشت ماه بر در مکه بنشست
آنجا کی اهل مکه را همه گذر بر او بودی و نگاه همی کرد میان دو ابروی
مردمان کی آمدندی و شدندی یک ماه تا یک روز عبد الله بن عبد المطلب
بیرون آمد و آن نور همی تافت دو ابروی او و هیچ خلق ندانستند کی آن

جیست مگر این زن پس چون این زن او را بدید برفت و دامن عبدالله بگرفت
و گفت تو کیستی و نام تو چیست او گفت نام من عبدالله است و من پسر عبدالمطلب
ام پسر عبدمناف این زن گفت او را من از بهر آن همی خواهم و خرواری چند با آورده ام
و این خروار دینار ترا دهم باید که مرا به زنی کنی عبدالله گفت من اکنون
نه بدین کار آمدم تو باش تا یک زمان تا من بخانه روم و بدین کار باز آیم و عبدالله
برفت و بخانه شد و بدان ساعت شهوت با او بجنبید و با آمنه مادر پیغامبر علیه السلام
گرد آمد و پیغامبر علیه السلام بدان ساعت بشکم مادر او فتید و عبدالله شتاب
داشت تا بنزدیک آن زن باز رسد و باز گردید و آمد تا بنزدیک او پس چون او
ورقه او را بدید نگاه کرد آن نور ندید گفت یا عبدالله چیزی از تو ببردند راست
بگوی تا از نزدیک من برفتی هیچ با زن گرد آمدی عبدالله گفت بلی آمدم
گفت اکنون از تو همی خواهم اکنون رفت و مرا بتو هیچ حاجت نیست و نه
هیچ مرد بجهان اندر عبدالله پدر پیغامبر از او باز گشت و این زن از حال مادر
پیغامبر بپرسید و این حدیث پیغامبر و آمدن او بشکم مادر مر او را بگفت
و بیمن باز شد و مردمان یمن را آگاه کرد و این حدیث خبر بمکه اندر فراخ شد
که بدین سال اندر فرزندی زاید از مادر و نام او محمد باشد و همه جهان تا رستخیز

یافتند و از پس پشت ما چه کنیم موسی گفت هیچ مترسید چنانک خدای گفت عز و جل
کلا ان معی ربی سیهدین پس چون بلب دریا رسید موسی جبریل را
دید علیه السلام بر لب دریا ایستاده موسی را گفت عصا بر لب دریا بزن
تا مر ترا راه دهد موسی عصا را بدریا بزد و هم اندر ساعت دوازده کوی
پدید آمد و اندر ساعت باد برجست و آنرا همه خشک کرد اندر پس آن
بنی اسرائیل دوازده سبط بودند هر سبطی براهی فرو رفتند و برفتند و بدیگر سو
برآمدند بعافیت پس فرعون فرا رسید آن دریا دید بران حال خواست که باز
گردد جبریل علیه السلام بیامد بر اسپی مادیان نشسته و بدان دریا اندر راند
و فرعون بر اسپی برنشسته بود اسپی نر چون اسپ فرعون بوی آن مادیان
بشنید خواست که خویشتن اندر دریا افکند ببوی آن اسپ مادیان و فرعون
او را همی کشید و آن اسپ آهنگ دریا همی کرد فرعون روی سوی هامان
کرد و گفت چگونه بینی اندر رو بر هامان گفت ای عجبا اگر موسی جادوی اندر رفت
تو خدای نتوانی رفتن پس فرعون اسپ اندر دریا راند و دویست هزار مرد
قبطی با او بودند همه با او اندر رفتند چون فرعون با لشکر میان دریا رسید
طرافها بیامد و آن آبها همه اندر هم افتید فرعون دانست که کار بود گفت

انه لا اله الا الذی آمنت به بنو اسرائیل و انا من المسلمین گفت بگرویدم
و اقرار دادم که نیست هیچ خدای مگر آنک بگرویدند بدو فرزندان
یعقوب و من از مسلمانانم پس جبریل علیه السلام دست بدان
قعر دریا فرو کرد و از آن لوش دریا لختی برآورد و بدهان فرعون اندر
افکند و او را گفت الآن و قد عصیت قبل و کنت من المفسدین
گفت اکنون و پیش از این عصیان آورده و خدای دعوی کرده و از تبه
کاران بوده و از بهر این بود که خدای گفت عز و جل فلما راوا باسنا
قالوا آمنا بالله وحده و کفرنا بما کنا به مشرکین فلم یک ینفعهم
ایمانهم لما راوا باسنا سنة الله التی قد خلت فی عباده و خسر هنالک
الکافرون گفت این کافران چون ببینند عذاب ما اندر وقت جان
کندن گویند بخدای عز و جل بگرویدیم و خدای یگانه و کافر شدیم
بانچه باز گرفتیم ندارد سود ایشان را ایمان آوردن ایشان چون
بدیدند عذاب ما اندر وقت جان کندن و این نهادی است که
برفته است اندر بندگان خدای و آنجا زیان کار گردند کافران
پس فرعون با همه قبطیان

الخطاب برخاست و شمشیر حمایل کرد و همی رفت و خانه خواهرش بر راه
بود خواست که از خانه خواهرش بگذرد تا او را زیارت کند فراز رفت
که در باز کند آواز قرآن خواندن شنید که همی خواندند که عهد ایشان
نزدیک بود بنزول سورة طه عمر بایستاد و گوش فرا داشت تا بشنود آنچ
ایشان همی خواندند و آنچ ایشان همی گفتند و این میخواندند
بسم الله الرحمن الرحیم. طه ما انزلنا علیک القرآن لتشقی الا
تذکرة لمن یخشی و این طه نام محمد است صلی الله علیه و سلم و سبب
نزول طه آن بود که پیغامبر ما صلی الله علیه و سلم پیش تا سورة طه آمد
سورة یا ایها المزمل فرو آمده بود و سبب فرو آمدن یا ایها المزمل آن
بود که پیغامبر صلی الله علیه و سلم خفته بود و گلیمی اندر سر کشیده جبریل
علیه السلام آمد و گفت یا ایها المزمل یا انک گلیم بسر اندر کشیده ای قم
اللیل برخیز بشب الا قلیلا نصفه مگر اندکی از نیمه او او انقص
منه قلیلا او زد علیه و رتل القرآن ترتیلا گفت بران نیمه نیز
بیفزای چون حقیقت نگاه کنی این چنان باشد که از شب پس چیزی بنابد
خفت پس چون این آیت بیامد پیغامبر علیه السلام بسیار رنج بر خویشتن

نهاد بعبادت کردن و بشب اندر چندانی عبادت کرد که هر دو پایش آماه گرفت
چنانک بر پای بدشواری توانست خاستن خدای عز و جل بر و بخشود و این
سورة بفرستاد بسم الله الرحمن الرحیم طه ما انزلنا علیک القرآن
لتشقی یا محمد ما این قرآن را بدان بتو فرستادیم تا تو خویشتن را
بعبادت اندر تباه کنی کی این قرآن پندی است مر آگهان را
بفرستاد از خدای آنکه گفت تنزیلا ممن خلق الارض والسموات
العلی گفت فرستاده است آنکس کی بیافریده آسمانها و زمین پس گفت
له ما فی السموات وما فی الارض وما بینهما وما تحت الثری وان
تجهر بالقول فانه یعلم السر واخفی پس چون این آیتها
بخواندند تا آنجا و عمر همی شنید و بیرون صبر نماندش در سرای خواهرش
بزد بنهیب و گفت این بزرگ خدای کی این محمد دارد با چندین ولایت
کی او راست کی همه آسمانها و زمینها و آنچ میان آنست و آنچ تحت الثری است
همه او راست پس بیست این لات و هبل و این خدایان ما خود هیچ چیز نیست
پس چون عمر در بزد ایشان همانگاه سورة طه پنهان کردند و در
بگشادند تا عمر اندر آمد عمر گفت بیارید آنچ میخواندید ایشان گفتند

را ببر کبیر برو بداد پرورد پرورد زن زکریا خواهر مادر مریم بود
و ایشان دو خواهر بودند یکی زن عمران بود و یکی زن زکریا بود پس زکریا
گفت من بداشتن این حق ترم از شما یکی از بهر آنک این فرمان و این وحی
سوی من آمده است و دیگر آنک خالت او زن منست ایشان گفتند ما این را حق
دست باز ندادیم کی اگر او را حق دست باز داشتندی بمادرش دست
دست باز داشتندی پس زکریا گفت چه باید کردن گفتند قرعه زنیم
گفتند روا باشد پس ایشان را قلمها بود چنانک بدان توریت بنبشتندی آن
قلمها بیاوردند همه و هر کسی نام خود بر قلمی بنبشتند و آن قلمها همه زبر
دستاری کرده بودند پس کودکی را بفرستادند تا قلمی از میان آن قلمها
بیرون کشید سه بار همچنین قلم بزدند و بیرون کشیدند
و هر سه بار قلم زکریا بیرون آمد پس او را بزکریا سپردند و این آنست
کی خدای گفت جل جلاله وما کنت لدیهم اذ یلقون اقلامهم
ایهم یکفل مریم وما کنت لدیهم اذ یختصمون پس
زکریا او را یک حجره بساخت بزرگ اندر و کلید آن حجره بدست خویش
گرفت و مریم را بدان حجره فرستاد تا عبادت همی کرد و آنجا همی بود پس

یک روز زکریا اندر شد آنجا میوه تابستانی دید بزمستان پیش مریم
نهاده زکریا گفت یا مریم این ترا از کجاست مریم گفت این از نزد یک
خداوندست چنانک گفت عز و جل قال یا مریم انی لک هذا قالت هو
من عند الله ان الله یرزق من یشاء بغیر حساب پس چون مریم
این سخن بگفت بدانست زکریا کی آن از نزدیک خدای است از بهر
آنک بزمستان هیچ کس میوه تابستانی نتواند آوردن مگر ایزد جل جلاله
و زکریا دعا کرده بود یک چند و فرزند خواسته بود و نومید گشته بود
و دست از دعا کردن بداشته بود چون آن میوه دید گفت مرا دیگربار
دعا باید کردن که آن خدای که قادرست کی بزمستان میوه تابستانی
آرد قادرست کی مرا بر پیری فرزند دهد و همانجا دعا کرد و از خدای عز و جل
فرزند خواست چنانک گفت عز و جل هنالک دعا زکریا ربه قال رب
هب لی من لدنک ذریة طیبة انک سمیع الدعاء پس خدای عز و جل
دعای زکریا مستجاب کرد و او را مژدگان فرستاد بپسری چنانک خدای
گفت جل جلاله فنادته الملائکة وهو قائم یصلی فی المحراب
ان الله یبشرک بیحیی مصدقا بکلمة من الله وسیدا وحصورا ونبیا

چنانک گفت خدای تعالی قالت انی یکون لی غلام ولم یمسسنی بشر ولم
اک بغیا جبریل گفت یا مریم این کاری آسانست بر خدای تو و این پسر
ترا آیتی خواهد کردن و حجتی بر خلق خویش و رحمتی و این کاری است بوده و این
آنست کی خدای گفت عز و جل قال کذلک قال ربک هو علی هین
ولنجعله آیة للناس ورحمة منا وکان امرا مقضیا پس جبریل
باستین مریم اندر دمید و مریم بار بر گرفت بعیسی و همی بود و آن کار پنهان
همی داشت تا وقت زه چون درد زه بگرفتش برخاست و بصحرا بیرون آمد
و جای بنی درخت خرما دید خشک شده آنجا بنشست و آن درد زه بگرفته
بود و همی گفت ای کاشکی من بمردمی پیش از این و بودمی از فراموش کاران
و با خود هرگز نبودمی و این آنست کی خدای گفت عز و جل حکایت از و
فاجاءها المخاض الی جذع النخلة قالت یا لیتنی مت قبل هذا وکنت
نسیا منسیا و این مخاض درد زه باشد پس بزیر جایگه عیسی از جدا
شد و آواز داد زیر او اندر و گفت هیچ اندوه مدار کی خدای تو زیر تو جوی
آب گشاده کرد روان و این آنست کی خدای گفت عز و جل فاجاءها المخاض
الی جذع النخلة قالت یا لیتنی مت قبل هذا وکنت نسیا منسیا فناداها

من تحتها الا تحزنی قد جعل ربک تحتک سریا پس گرسنه
شد و چیزی بایستش که بخوردی آواز آمد کی برخیز و این درخت خرما
بجنبان تا فرو ریزد بر تو خرمای تر پاکیزه قوله تعالی وهزی
الیک بجذع النخلة تساقط علیک رطبا جنیا پس مریم برخاست
بجنبانیدش سخت و آن درخت خرما را بجنبانید آن درخت هم اندر ساعت
سبز گشت و خرما بار آورد و از آن درخت فرو افتاد تا مریم از آن خرما بخورد
و قوت گرفت و از بهر اینست کی زنان زاچ را خرما دهند کی آن نیک بود
و این سنتی گشته است از وقت مریم باز پس مریم گفت یا رب من همان مریم
ام کی مرا بزمستان میوه تابستانی همی فرستادی اکنون همی گویی
درخت بجنبان تا خرما فرو افتد آوازی شنید کی از بهر آن چنین است
کی ترا اکنون فرزند آمد دل دو تاه گشت و تا اکنون دلت یکتاه بود
اکنون که ترا فرزند آمد دل بدو بار ببستی درخت بباید جنبانید
تا خرما فرو افتد پس چون مریم عیسی را بزمین نهاد مردمان سرکت
بیت المقدس روی بزکریا اندر نهادند و گفتند ما این دختر ترا داده بودیم
بازداشتی تا بلائی کرد و کودکی آورد زکریا گفت هیچ کس از آدمیان

و روزه و زکوة تا باشم زنده و مهربان کرد مرا با مادر من و نه کرد مرا جباری بدبخت
و درود باد بر من آن روز کی بزادم و آن روز کی بمیرم و آن روز کی مرا برانگیزند
زنده پس چون عیسی این سخن بگفت همانگه مردمان سه گروه شدند گروهی
گفتند عیسی پسر خدای است و گروهی گفتند عیسی خود خدای است و از آسمان
فرو آمدست و بشکم مریم اندر شده است و باز بیرون آمدست و گروهی گفتند
این جادوست کی مریم کرده است پس خبر بجهان اندر شد کی کودکی آمدست
و بگاهواره اندر سخن گفت و گفت من پیغامبر خدایم و خلق همه روی بدانجا نهادند
و او را هدیها همی آوردند و خلایق بر عیسی گرد آمدند و بدین بیت المقدس
ملکی بود چون دید کی خلق بر عیسی گرد همی آید و آن حال عیسی بدید اندرو
حسد کرد و خواست کی مر او را هلاک کند مردمان آگاه
شدند و این خبر بمریم بردند مریم آهنگ گریختن کرد و برفت

هجرت مریم بشام

پس چون ملک بیت المقدس آهنگ کشتن عیسی کرد مریم خواست کی بگریزد
و این هجرت عیسی بود علیه السلام پس مریم برخاست و همان گه ناگاه
بر خری نشست و مر عیسی را پیش گرفت و مر یوسف درودگر را با خویشتن

ببرد و آهنگ شام کرد و چون بشام رسید بناحیتی فرو آمد و با عیسی آنجا همی
بود و آنجا از عیسی بسیار علامتها پیدا شد تا آن ملک بیت المقدس بمرد
و عیسی بلاغت برسید پس خدای عز و جل سوی او وحی فرستاد و گفت
و به بیت المقدس باز رو و خلق را دعوت کن و خدای عز و جل را بازخوان و
مر او را معجزها داد و عیسی به بیت المقدس باز شد و خلق را دعوت
کرد و گفت خدای عز و جل مرا فرموده است کی شما را بخدای بازخوانم
کی من پیغامبر خدایم عز و جل گفتند چه حجت داری و معجزات تو چیست
عیسی گفت معجزات من آنست کی من شما را مرغی کنم از گل و بدو اندر
دمم بپرد بفرمان خدای عز و جل و خبر کنم شما را کی اندر خانه چه خورده اید
و باز چه نهاده اید پس ایشان گل بیاوردند عیسی مرغی بکرد
بر مثال این خفاش بود کی بشب پرد و اندر دمید تا جان اندر شد و بر
خاست و بپرید و بسیار نابینا آن بودند و ایشان را بینا کردش پس
گفتند اکنون مرده را زنده گردان گفت کرا خواهید تا زنده کنم
گفتند سام بن نوح را زنده گردان گفت تا بروید تا بسر گور سام روم
پس همه اهل بیت المقدس برفتند با او تا بسر گور سام بن نوح رسیدند

دست بدو نکرد و هیچ کس بر او نرفت ایشان گفتند پس این کودک از کجاست
زکریا گفت این کودک باید پرسیدن پس خلقی گرد آمدند و سوی مریم رفتند
او را گفتند تو زنی بودی پارسا و پدرت نیز مردی نیک و پارسا بود و مادرت
نیز بلایه نبود اکنون تو این از کجا آوردی و این آنست کی خدای
گفت عز و جل حکایت آن مردمان یا اخت هرون ما کان ابوک
امرا سوء و ما کانت امک بغیا گفتند یا خواهر هارون گویی
گویند مریم را برادری بود نام او هرون بود از بهر آن گفتند
یا اخت هرون که برادرش باز خواندند و گروهی گویند این هرون
مردی بوده بود بدان نواحی سخت بد مردی او را هرون گفتند ایشان
مریم را بدان هرون باز خواندند یعنی که تو نیز همچون او بدی
پس چون ایشان این سخن گفتند مریم هیچ جواب باز نداد و چنان
فرا نمود کی من روزه دارم و اشارت فرا عیسی کرد که از و بپرسید و این
از بهر آن کرد کی خدای عز و جل وحی فرستاده بود بمریم و او را
گفته بود فکلی واشربی وقری عینا فاما ترین من البشر
احدا فقولی انی نذرت للرحمن صوما فلن اکلم الیوم انسیا

کفته بوذ کی ازین خرما کی تر است بخور و تر کرد ایذم همی خور و این آب کی ترا روان
کردم همی آشام و اکر کسی را بینی کی از تو کویذ این کوذک از کجا آوردی تو
اشارت کن بعیسی و بکوی کی من بروزه ام و روزه ایشان نه از طعام خوردن بوذی
کی از سخن و کفتار بوذی جون روزه همی داشتی سخن نکفتی و این
آنست کی خذای کفت عز و جل فکلی واشربی وقری عینا فاما ترین من
البشر احدا نخست کفت بخور و بیاشام پس کفت با ایشان سخن مکوی
و جنان فرا نمونی کی روزه دارم پس جون ایشان آمذند بنزدیک مریم و کفتند
اورا یا مریم لقد جئت شیئا فریا جیزی آوردی یا مریم بذ مریم اشارت
کرد بعیسی ایشان کفتند کیف نکلم من کان فی المهد صبیا کفت جکونه
سخن کوییم با کوذکی خرد اندر کاهواره خذای عز و جل عیسی را بسخن آورد
بزبانی فصیح تا کفت انی عبد الله آتانی الکتاب وجعلنی نبیا وجعلنی
مبارکا اینما کنت واوصانی بالصلوة والزکوة مادمت حیا وبرا
بوالدتی ولم یجعلنی جبارا شقیا والسلم علی یوم ولدت ویوم اموت
ویوم ابعث حیا کفت منم بنده خذای بذاذ مرا کتاب یعنی انجیل و کرد مرا
بغامبری مرسل و مرا مبارک کرد هر کجا باشم و مرا نیز وصیت کرد بنماز

فرعون پس موسی و هرون هردو بامداذ بکاه برخاستند و هردو بدر
سرای فرعون رفتند کروهی کویند از علما که جون انجا رفتند هم اندر ساعت
بار یافتند و پیغام خذای عز و جل بکزاردند کروهی کویند یک سال همی دعوت
کردند مردمان را تا آن وقت کی بار یافتند پس جون یک سال بر آمذ مسخره
بوذ فرعون را نام او شمردل بوذ این شمردل پیش فرعون مسخرکی همی کرد
و آن کسها کی آنجا بوذند همی کفتند فرعون خذای است این شمردل کفت
این جاذو مردیست بان در آمذست همی کویذ بجز فرعون خذای دیکر هست
فرعون کفت برو و اورا بیار کی همی کویذ بجز من خذای دیکر هست شمردل بیامذ
و مر موسی و هرون را پیش فرعون برد جون فرعون بذیشان اندر نکاه
کرد موسی را بشناخت اورا کفت الم نربک فینا ولیدا ولبثت فینا من
عمرک سنین وفعلت فعلتک التی فعلت وانت من الکافرین قال
فعلتها اذا وانا من الضالین کفت یا موسی تو نه آنی کی ما ترا بپروردیم
اندر میان نعمت خویش و تو کوذک بوذی خرد و اندر میان ما بزرک شذی
و آن کار آن کردی کی کردی و آن مرد را بکشتی و از ما بکریختی موسی کفت
آری و من آنم و لکن جون از شما همی ترسیذم بکریختم از شما خذای آسمان و خذای

همه عالم مرا علم داذ و حکمت داذ و پیغامبری داذ جنانک کفت تعالی
حکایت لهو ففررت منکم لما خفتکم فوهب لی ربی حکما وجعلنی من المرسلین
پس اکنون خذای عز و جل مرا بفرستاذ بنزدیک تو از بهر آنک تو بنی اسرائیل
را ببندکی کرفته ای و خذای عز و جل مرا فرموذه است کی ترا خذای آسمان و خذای
همه خلق باز خوانم فرعون کفت کیست این خذای موسی کفت خذاوند من رب
العالمین است فرعون کفت رب العالمین کیست موسی کفت خذاوند آسمانها
و زمین و آنج میان آن هردو است اکر هستید شما بنذید جنانک کفت عز و جل
قال فرعون وما رب العالمین موسی کفت رب السموات والارض وما بینهما
ان کنتم موقنین پس فرعون روی سوی آن مردمان کرد کی نزدیک او
بوذند کفت همی شنوید کی جه همی کویذ جنانک خذای کفت عز و جل قال
لمن حوله الا تستمعون پس فرعون کفت این پیغامبر کی بشما فرستاذه اند
دیوانه است جنانک کفت تعالی حکایة لهو ان رسولکم الذی ارسل الیکم
لمجنون موسی کفت خذاوند خذاوند شما است و خذاوند پدران شما کی از پیش
شما بوذند و خذاوند مشرق است و مغرب اکر شما بدانید فرعون فرا موسی کفت
لئن اتخذت الها غیری لاجعلنک من المسجونین کفت اکر بجز من خذای دیکر پرستی

ترا بزندان کنم موسی کفت اولو جئتک بشیء مبین اکر حجتی و نشانی
هویذا ترا نمایم فرعون کفت فات به ان کنت من الصادقین کفت بیار اکر
همی راست کویی خذای عز و جل کفت فالقی عصاه فاذا هی ثعبان مبین
ونزع یده فاذا هی بیضاء للناظرین و موسی شتاب زذکی نمی کرد بحجت
نموذن از بهر آنک خذای تعالی اورا کفته بوذ فقولا له قولا لینا لعله
یتذکر او یخشی کفته بوذ سخن با او بمدارا کوییذ تا مکر او پند کیرذ یا بترسد
و جون موسی شتاب زذکی نمی کرد بحجت نموذن فرعون با او بحجت اندر کرفت
و همی کفت خذای شما کیست انکه موسی عصا بیفکند و آن اژدرها کشت
سخت هویذا و دست را بیغل اندر کرد و بیرون آورد سپیذ و تابان جون آفتاب
همی تافت و آن اژدرها دهان باز کرد و لب زبرین بر تخت فرعون اندر
کرد و لب زیرین بر کنکره کوشک فرعون نهاذ و خواست کی همه فرو برد
فرعون بکریخت و زیر تخت اندر شذ و آن دیوان همه بکریختند و پنهان شذند
و فرعون از موسی زنهار خواست و کفت مرا ازین برهان تا من دین تو کیرم
و مسلمان شوم موسی دست فراز کرد و او را برکرفت و آن اژدرها عصای کشت
همچنان کی بوذ پس فرعون کفت آن مردمان را این جاذوی استاذ همی

خواهند کی شما را بجادوی از زمین بیرون کنند شما چگوئید چه باید کردن
با ایشان ایشان گفتند ارجه واخاه وابعث فی المدائن حاشرین یاتوک
بکل سحار علیم گفتند او را و برادرش را بزندان بازدار و کس فرست
بشهرها تا جادوان را حشر کنند و بیارند هر که ازیشان داناترست تا ایشان را
بجادوی بشکنند پس فرعون موسی را و هرون را گسیل کرد و کسها فرستاد
بشهرها تا جادوان را گرد کردند و بیاوردند و پیش فرعون آوردند فرعون
چون ایشان را بدید ایشان را گفت بدانید کاینجا جادوی آمده است کی بر چوب
جادوی کند و آن چوب را مار کرد اند ایشان گفتند مزد ما چیست اگر
ما او را غلبه کنیم چنانک خدای گفت ان لنا لاجرا ان کنا نحن الغالبین
قال نعم وانکم اذا لمن المقربین فرعون گفت آری و شما باشید آنکه از
نزدیک کردگان و مقربان پس موسی را بخواندند و گفتند اینک ما جادوان
آورده ایم تا ترا مقهور کنند موسی گفت روا باشد اگر کنند فرعون گفت
کر او عده کنی موسی گفت آن روز کی روز عید شما باشد و مردمان همه
گرد آیند بوقت چاشتگاه چنانک خدای گفت عز وجل حکایت از موسی
قال موعدکم یوم الزینة وان یحشر الناس ضحی پس فرعون برفت و کارها

گویند از بهر آن گفت کی ایزد تعالی را تقاضای خواست کرد ابتدا گفت اگر چنین
دیگر کرده ام از آن بسیار بترسد و چنین گویند کی آن وقت کی خدای عز وجل
گفت خذها ولا تخف او همی ترسید آستین فرا دست کرد و دنبال آن مار بگرفت
آن وقت بار سیم گفت کی هر کی از چیزی ترسد آستین فرا دست کند کی آن چیز
را بگیرد پس چون ایشان را گفت بروید سوی فرعون ایشان گفتند
ما را برهانی باید تا ایشان ما را قبول کنند ایزد سبحانه و تعالی
ایشان را گفت فذانک برهانان من ربک الی فرعون وملایه انهم کانوا
قوما فاسقین گفت این عصا کی مار کرد و این دست تو کی سپید اندر گریبان
سپید و تابان کرد همه دو معجزات شما است سوی فرعون و گروه او کی ایشان
فاسقان اند یعنی از راه راست و دین حق بیرون آمده اند پس موسی علیه السلام
گفت رب انی قتلت منهم نفسا فاخاف ان یقتلون واخی هرون هو
افصح منی لسانا فارسله معی ردا یصدقنی انی اخاف ان یکذبون گفت
یا رب من یکی را از ایشان کشته ام بترسم کی مرا باز کشند و برادر من هرون
بزبان از من فصیح ترست بفرست او را با من تا مرا راست گوی دارد کی
این قوم فرعون مرا راست گوی دارند خدای عز وجل موسی را گفت سنشد عضدک

باخیک ونجعل لکما سلطانا فلا یصلون الیکما بایاتنا انتما ومن
اتبعکما الغالبون گفت قوی کردم بازوی تو ببرادر تو هرون و شما هر
دو را حجتی دادم قوی بر سند ایشان بدین معجزاتها کی شما را دادم هیچ نرسید
کی شما و هر کی متابع شما باشد بهتر آیند پس موسی برفت سوی مصر و چون بدر
مصر برسید زنان و گوسپندان را بدر شهر جایی بنشاند و خود تنها بدر شهر اندر
رفت و همی رفت تا بدر سرای مادرش برسید در خانه بزد گفتند کیست
گفت منم غریبی مرا امشب سپنج دهید اندرین خانه مادر موسی فرا هرون گفت
بر خیز و این غریب را امشب سپنج ده کی برادر تو غریب است هر کجا هست
باشد کی او را سپنج دهند اگر جای سپنج خواهد پس هرون در
باز کرد و گفت اندرای موسی اندر رفت و هرون و مادرش او را نشناختند
پس پیش موسی نان آوردند و همی خورد و چنین گویند کی تفشیله با ختنه
بودند پس چون سخن گفت همانگاه او را بشناختند و بپرسیدند پس موسی
پیغام خدای عز وجل بهرون داد هرون گفت سپاس دارم و بروم بر مادر نال
گفت من همداستان نباشم کی شما بر فرعون روید کی او شما هر دو را بکشد
موسی گفت یا مادر مترس کی خدای عز وجل مرا و هرون را ایمن کرده است از

من بهترم ازین موسی کی خوار است و درویش چرا خدای او او را اگر او راست
گوید دستورنجنها ندهد از زر یا فرشتگان را با او بهم نفرستد و بدین لون
استخفاف همی کرد بقوم خویش و ایشان فرمان او همی بردند و او را طاعت
همی داشتند چنانک خدای گفت عز وجل فاستخف قومه فاطاعوه
انهم کانوا قوما فاسقین پس بنی اسرائیل همه گرد آمدند و سوی موسی
رفتند و گفتند پیش تا تو آمدی و او را چنین قهر کردی همچنین ما را عذاب
همی کند چنانک خدای گفت عز وجل حکایت از ایشان قالوا اوذینا
من قبل ان تاتینا ومن بعد ما جئتنا قال عسی ربکم ان یهلک عدوکم
ویستخلفکم فی الارض فینظر کیف تعملون گفت صبر کنید و اندیشه
مدارید کی خدای عز وجل با من وعده کرده است کی دشمن شما را هلاک کند
و خلیفتی زمین بشما دهد و بنگرد تا شما چه کنید پس از آن وعده آمد
کی خدای عز وجل خواست کی فرعون را با قومش هلاک کند وحی فرستاد
سوی موسی کی برخیز و برو و بنی اسرائیل را ببر سوی دریا و جبرئیل فرا
موسی گفت تو برو تا لب دریا کی من خود ترا اندر یابم و بگو بوجه باید
کردن موسی فرا بنی اسرائیل گفت هر کسی چیزی از بن قبطیان بخواهید

بعاریت از زرینه و سیمینه و از جامهای ابریشمین ایشان همچنان بکردند
و چیزها خواستند موسی گفت اکنون همه بشب اندر برچینید و بروید
و هیچ دار بناز زن و فرزند و ستور و زبان همه بردارید و بروید پس همه بر
خاستند و کارها بساختند و برفتند بشب اندر و هم بشب اندر قبطیان آگاه
شدند و فرعون را آگاه کردند کی موسی برفت و همه بنی اسرائیل را با خویشتن
ببرد و چون روز بود همه قبطیان بدر سرای فرعون گرد آمده بودند
کی بنی اسرائیل همه بگریختند و خواستهای ما ببردند برخیز تا از پس ایشان برویم
و ایشان را بگیریم و خواستهای خویش از ایشان باز ستانیم و فرعون را هیچ مراد
نبود از پس ایشان رفتن ولیکن قبطیان او را فرو نگذاشتند پس فرعون
کس فرستاد تا هیچ لشکر او بود بجای دیگر همه باز آمدند دو روز دوم فرعون
با لشکر و جمله قبطیان همه گرد آمدند و از پس ایشان برفتند و هیچ موسی را
دو شبان روز رفته بود فرعون و سپاهش همه نیم روز از پس ایشان اندر رسیدند
پس سپاه موسی باز نگرست از پس سپاه فرعون را دید بدیشان اندر رسیده
سخت بترسیدند و مر موسی را گفتند این سپاه فرعون بما اندر رسید چنانک
خدای گفت عز و جل قال اصحاب موسی انا لمدرکون اکنون ما را از پیش

خویش و کاران جادوان بساخت و آن مکرهای خویش بساخت و آمد چنانک
خدای گفت عز و جل فتولی فرعون فجمع کیده ثم اتی و چون موسی
از در فرعون بیرون آمد آن جادوان همه بر در فرعون نشسته بودند
و بسیار مردمان بودند موسی بر خواست کی ایشان را دعوت کند از بهر
آنک موسی پیغامبر بود و چاره نبود او را از دعوت کردن خلق گفت
ویلکم لا تفتروا علی الله کذبا فیسحتکم بعذاب وقد خاب من
افتری گفت وای بر شما بر خدای عز و جل دروغ مگویید کی شما را بسوزد
بآتش عذاب و هر ک بر خدای عز و جل دروغ گفت او زیان کرد و نومید
شد از رحمت خدای تعالی ۞ پس چون روز عید در آمد خلق همه گرد
آمدند و بدشت رفتند و آن جادوان همه بیامدند و آن جادویها همه بیاوردند
و شتروارها بار بود از چوب و رسن و بران جادوی کرده و همی جنبیدند
و چنان نمودند کی همی روند چنانک خدای گفت جل جلاله فاذا حبالهم
وعصیهم یخیل الیه من سحرهم انها تسعی ۞ پس چون بیاوردند
مر موسی را گفتند نخست تو بیفکنی ایا ما بیفکنیم موسی گفت نه کی شما
بیفکنید و چون آن رسنها و چوبها بیفکندند بران جادوی کرده بود بسیماب

و آن همه چون ماران بودند و اژدها چون بیفکندند سهمی بزرگ و هولی
عظیم بر خلق اندر آمد و بدل موسی نیز اندر افتاد از هول و سهم و عظیمی
آن چنانک خدای گفت عز و جل وجاءو بسحر عظیم ۞ پس فرعون بر منظر نشسته
بود و همی نگرست ایزد تعالی جبریل را بفرستاد بنزدیک موسی تا او را گفت چه
ایستی عصا بیفکن موسی عصا بیفکند آن عصا ماری گشت هویدا و عظیم و سخت
بزرگ و یک لب زبرین بر کنگره کوشک فرعون نهاد و لب زیرین زیر آن
جادویها کرد کی ساخته بودند و آن جادویها کی کرده بودند همه بست گشت
و فرو برد و آن رسنها و چوبها هیچ چیز بنماند و همه بست و ناپدید شد و هیچ
چیز حاصل بنماند ایشان گفتند اگر موسی این کار بجادوی کردی چون
جادویها ما باطل شد این چوبها و رسنها کجا شد و از بهر این بود کی آن
جادوان مسلمان شدند کی هر آن کسی کی بر چیزی جادوی کند چون آن
جادوی باطل شود آن چیز کی بران جادوی کرده باشد بر جای بماند پس چون
آن جادوی ایشان باطل شد گفتند اگر این کار موسی بحقیقتی بودی چون جادویها
ما باطل شد آن چیز کی بران جادوی کرده بودیم بجای بماندی پس آن جادوان
همه بیفتادند و سجده کنان گشتند گفتند مومن شدیم بخداوند جهانیان

خداوند موسی و هرون و این آنست کی خدای گفت عز و جل والقی السحرة ساجدین
قالوا آمنا برب العالمین رب موسی وهرون پس آن جادوان را پدیدار
آمد کی این کار موسی حقیقت است نه جادوی و همه مسلمان شدند پس چون
ایشان مسلمان شدند فرعون ایشان را گفت آمنتم له قبل ان آذن لکم
انه لکبیرکم الذی علمکم السحر فلاقطعن ایدیکم وارجلکم من
خلاف ولاصلبنکم اجمعین [فی جذوع] النخل ولتعلمن اینا اشد عذابا وابقی ۞
گفت بگروید بموسی بی فرمان من و [موسی] مهتر شماست و شما این جادوی از او آموخته
اید و شما را بگویم تا بدانید کی عذاب کیست سختر و باقی تر و این آنست کی
خدای گفت عز و جل فلاقطعن ایدیکم وارجلکم من خلاف
ولاصلبنکم فی جذوع النخل ولتعلمن اینا اشد عذابا وابقی آن جادوان
فرا فرعون گفتند ما ترا بر نگزینیم بر آنچ ما را بدیدار آمد از حجتهای محکم
و از آنچ ما را پیدا شد از آنک بیافرید ما را آ تو هر چ خواهی کن کی هر چ تو کنی
این جهانی باشد و ما آن جهان یابیم کی ما مومن شدیم بخداوند ما تا
بیامرزد ما را و گناهان ما و آنچ ما را بناکام ما بران داشتی تا ما جادوی
کردیم و خدای عز و جل بهتر است و باقی تر و این آنست کی خدای گفت عز و جل

حکایت ازان جادوان قالوا لن نؤثرک علی ما جاءنا من البینات والذی
فطرنا فاقض ما انت قاض انما تقضی هذه الحیوة الدنیا انا آمنا بربنا لیغفر
لنا خطایانا وما اکرهتنا علیه من السحر والله خیر وابقی پس فرعون
بفرمود تا دستها و پایهاء ایشان ببریدند وایشانرا بردار کردند بدان شاخهای
خرما تا بمردند وایشان همی گفتند والله خیر وابقی خدای عز وجل بهتر
وثواب او بهتر و بهشت و رحمت او باقی تر و فرعون بخانه اندر شد و چهل
روز هیچ کس را بار نداد از اندوه و تشویر آن وان قطبیان خلق بیامدند و با موسی
و بنی اسرائیل یکی شدند و فرعون از بیم موسی هیچ نیارست کردن و از شهر
بیرون فرعون را کوشکها بود بجای رفت و مردمان چون خبر موسی منتشر
بود روی سوی موسی نهادند و همی آمدند پس فرعون بجای بدان کوشکها
بنشست و هر که کسی آمدی یا دانستی که سوی موسی همی رود او را پیش
خواندی و بفریفتی و چیز بخشیدی او را و گفتی الیس لی ملک مصر وهذه
الانهار تجری من تحتی افلا تبصرون ام انا خیر من هذا الذی هو مهین
ولا یکاد یبین گفتی چرا پیش موسی همی روید نه بینید که ملکت مصر
مراست واین رودهای آب همه زیر کوشکهای من اندر همی رود علی حال

این مردمان این دین مرا ضایع کنند و زکریا را خواسته بود که فرزندی از
بهر خواسته همی بایستش یا را که از بهر دین خواست و نگاه داشتن شریعت
چنانک گفت وانی خفت الموالی من ورائی وکانت امرأتی عاقرا فهب
لی من لدنک ولیا یرثنی ویرث من آل یعقوب واجعله رب رضیا
و زکریا از جمله عبّاد و زهاد بود که بمزگت بیت المقدس اندر بودند
و خدایرا عبادت همی کردند ⊙ و خدای عز وجل زکریا را از میان
ایشان پیغامبری داده بود و عمران نیز پدر مریم از جمله عبّاد و زهاد
بود وایشان چهارصد مرد بودند بدان مزگت بیت المقدس اندر همه
محرّر بودند و تا از مادر بزاده بودند بدان مزگت اندر بودند و بر دست
ایشان هرگز هیچ گناه نرفته بود و محرّران بودند آزاد بودند از
گناه واصل محرّری از آنجا افتاده بود که ایشان بتوریت اندر
چنان یافته بودند که چون موسی علیه السلم با خدای عز وجل مناجاة همی
کرد خدای عز وجل او را گفت یا موسی بهترین بندگان من نزدیک
من آنند که تا از مادر بزاده باشند و تا بجهان اندر باشند محرّر باشند از گناه
آزاد باشند و هیچ گناه بر ایشان نرفته باشد ایشان این محرّری از آنجا

از آنجا گرفته بودند و تا این عمران بوده بود میان آن عبّاد اندر بوده بود و او را
زنی بود بیرون از مزگت همی باشیدی پس این زن عمران بار گرفت از
عمران و بپذیرفت که اگر مرا پسری آید ما او را محرّر کنیم بمزگت اندر چنانک
خدای گفت عز وجل اذ قالت امرأت عمران رب انی نذرت لک ما فی
بطنی محرّرا فتقبل منی انک انت السمیع العلیم ⊙ گفت یا رب
آنچ در شکم منست ترا محرّر کردم این از من بپذیر که تو شنوای و دانا
و زن عمران چنان همی دانست که او را پسری آید چون بار بنهاد دختر آمد
گفت رب انی وضعتها انثی والله اعلم بما وضعت ولیس الذکر
کالانثی وانی سمیتها مریم وانی اعیذها بک وذریتها من الشیطان
الرجیم ⊙ گفت من یا رب چنان دانستم که پسر آید و ترا شایسته باشد
اکنون چون بار بنهادم دختر آمد و ترا نشاید و من او را مریم نام کردم و من
باز داشت خواهم او را بتو از دیو رانده ⊙ خدای گفت من او را بپذیرفتم
بپذیرفتنی نیکو و برآدم او را برآوردنی نیکو چنانک گفت عز وجل
فتقبلها ربها بقبول حسن وانبتها نباتا حسنا چون این وحی بیامد
سوی زکریا هر کسی از آن عبادان و زاهدان دست دراز کردند که مریم بر

کرد بجادوی پس جبرئیل بدانست که لوط تهمت جادوی کرد و همی ترسید
کار بر وی پیدا کرد زانچ بخواست که او را بدان غم اندر بدارد و خویشتن
را پیدا کرد و گفت هیچ مترس یا لوط انا رسل ربک لن یصلوا الیک
فاسر باهلک بقطع من اللیل گفتند یا لوط ما ایم رسولان خدای تو
هیچ اندیشه مدار که ایشان بتو چیز نتوانند کردن که ما آمدیم که
ایشانرا هلاک کنیم واین شهرها نگونسار کنیم و بر ایشان سنگ باریم
و آب سیاه از زمین ایشان برآریم چنانک خدای گفت عز وجل
انا ارسلنا الی قوم مجرمین لنرسل علیهم حجارة من طین مسومة
عند ربک للمسرفین ⊙ گفت سنگ باران بریشان نشان کرده
بر هر سنگی نبشته که این هلاک کیست و آن از کیست از ایشان پس
چون لوط را این سخن گفتند لوط گفت چه وعده خواهد بودن
هلاک ایشان جبرئیل گفت ان موعدهم الصبح گفت تا صبح دمیدن
ایشانرا هلاک کنیم لوط از تنگدلی که از ایشان گشته بود گفت تا صبح
دمیدن دیر باشد ایشان گفتند الیس الصبح بقریب گفتند صبح
نزدیکست پس لوط ایمن گشت و زان قوم خویش را گفت شب است

بازگردید تا فردا کی روز آید و این مهمانان من اینجا اند و من ایشان را
فردا بشما دهم تا هرچ خواهید کنید ۞ پس این مردمان باز
گردیدند و تنی چند بر در سرای لوط بخفتند تا این مهمانان او را
نگاه دارند تا بامداد چون آن مردمان بازگردیدند جبرئیل فرا لوط گفت
فاسر باهلک بقطع من اللیل و لا یلتفت منکم احد الا امراتک
انه مصیبها ما اصابهم گفت چون از شب لختی برود تو اهل
خویش را برگیر و برو و تو از پس ایشان برو و نگر هیچ کس از شما باز
پس ننگرد مگر زن تو کی او کافرست و او را همان خواهد رسید کی
ایشان را رسد ۞ پس چون از شب لختی بگذشت لوط برخاست و اهل
خویش را برگرفت و برفت و جبرئیل ببود تا وقت شبگیر پس چون وقت
فراز رسید جبرئیل بیامد و بکناران شهرهای موتفکات بیرون آمد
و پر بزمین فرو برد و آن شهرهای موتفکات از قعر زمین برداشت
و بر آسمان برداشت تا انجا برد کی فرشتگان آسمان آواز خروس بشنیدند
از دوری کی برده بود و نگوسار کرد تا آن هفت شهر همه هلاک شدند
هرچ بودند از کهتر و مهتر و پیر و جوان و مرد و زن همه هلاک شدند

ولبثوا فی کهفهم ثلث مایة سنین و ازدادوا تسعا و خدای
عز و جل هر روزی یکی فرشته بفرستادی تا ایشان را از بن پهلو
بران پهلو گردانیدی تا زمین ایشان را نخورد چنانک خدای عز و جل
گفت و نقلبهم ذات الیمین و ذات الشمال و هر روزی چون آفتاب
برامدی آفتاب از سوی دست راست بدان کهف اندر افتادی
و چون آفتاب فرو شدی آفتاب از سوی چپ بدان کهف اندر افتادی
چنانک خدای گفت عز و جل ۞ و تری الشمس اذا طلعت تزاور
عن کهفهم ذات الیمین و اذا غربت تقرضهم ذات الشمال
پس همچنان همی بودند جان از ایشان جدا شده تا آن ملک دقیانوس
بمرد و آن ملکت از دست بو تابیان برفت و بدست رومیان افتاد
و ملکی دیگر از ترسان رومیان بدان شهر آمد پس آنگه خدای عز و جل
جان ایشان باز داد ۞ و ایشان همه زنده گشتند و همچنان
همی دانستند کی یک روزست تا ایشان اندر اینجا اند چنانک خدای
گفت عز و جل ۞ قالوا لبثنا یوما او بعض یوم قالوا ربکم
اعلم بما لبثتم پس ایشان از ملک دقیانوس همی ترسیدند و گرسنه

شده بودند گفتند یکی از ما بباید رفتن و درم فراستدن و برفتن و ما را
طعام آوردن پس یملیخا را اختیار کردند و او را بفرستادند و گفتند
نیک نگاه دار تا ترا باز ندانند چنانک خدای گفت عز و جل فابعثوا
احدکم بورقکم هذه الی المدینة فلینظر ایها ازکی طعاما فلیاتکم
برزق منه و لیتلطف و لا یشعرن بکم احدا ۞ انهم ان یظهروا
علیکم یرجموکم او یعیدوکم فی ملتهم و لن تفلحوا اذا ابدا ۞
گفتا گر شما را باز یابند شما را سنگسار کنند تا شما را بدین خویش
باز برند و آنگه شما نرهید ۞ پس یملیخا را درم دادند و او برفت
تنها تا بدان شهر افسوس همی رفت و هرچند همی رفت از آن شهر هیچ
کس را نمی شناخت و همی ترسید از ملک دقیانوس و آن شهر همه
دیگرگون کرده بود عجب داشت تا بدر شهر اندر شد و هرچند
مردمان همی دید هیچ کس را نمی شناخت پس برفت سوی دکان
نانوا و درمی بیرون کرد و او را داد و گفت مرا بدین نان فروش
آن نانوا بدان درم اندر نگرست آن درم بنام دقیانوس بود نانوا او را
بگرفت و گفت تو گنجی یافتی و بسیار یافتی و این درم از انجا آوردی و تو گنجی

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا
ایشان را دران نالهٔ زحمت و ایشان دران نه

يَسْمَعُونَ ۞ إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ
شنوند — که آنکسان را پیشی کرده

لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ أُولَٰئِكَ عَنْهَا
ایشان را از ما نیکوی ایشان اند ازان

مُبْعَدُونَ ۞ لَا يَسْمَعُونَ
دوران — نه شنوند

حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا اشْتَهَتْ
آواز آن و ایشان دران آرزو خواهند

أَنْفُسُهُمْ خَالِدُونَ لَا يَحْزُنُهُمُ

تنهای ایشان جاویدان نه اندوهگن کند ایشانرا

الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّيهُمُ

ترس بزرگ وپیش آیند ایشانرا

الْمَلَٰئِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمُ الَّذِي

فرشتگان این روز شما انک

كُنْتُمْ تُوعَدُونَ يَوْمَ

بودید شمارا وعده کردید آن روز

نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ

که درنوردیم آسمانرا چون نوردید کاغذرا

لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ

نبشتگان چنانکه آغازیدیم نخستین آفرینش

نُعِيدُهُ وَعْدًا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا

دیگر واره‌آن وعدهٔ است بر ما ما بودیم

فَاعِلِينَ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي

کننده را وبه نبشته ایم اندر

الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ

زبور از پس تورات که

الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ

زمین میراث بوند بندگان من

الصَّالِحُونَ إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَاغًا

نیکان که اندرین هست رسانیدن

لِقَوْمٍ عَابِدِينَ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ

گروهی پرستندگان ونفرستادیم

إِلَّا رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ قُلْ إِنَّمَا

مگر بخشایشی جهانیانرا بگوی که

يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ

وحی کرده اند سوی من که خدای شما خدای است

وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

یگانه شما ایدر مسلمانان

فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِنْ

فرج خویش ودمیدیم اندرآن از

رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَابْنَهَا

باد ما وکردیم اورا وپسراورا

آيَةً لِلْعَالَمِينَ إِنَّ هَٰذِهِ

نشانی جهانیانرا که این هست

أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا

امت شما امتی یکتا ومنم

رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ وَتَقَطَّعُوا

خدای شما بپرستید مرا وبراکندند

أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلٌّ إِلَيْنَا رَاجِعُونَ

کار ایشان میان ایشان همه سوی ما بازگردند

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ

وهر که کند از نیکیها واو باشد

مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ

مومن ناسپاسی کردن اورا

وَإِنَّا لَهُ كَاتِبُونَ وَحَرَامٌ

وماییم اورا نبیسندگان وحرام است

عَلَى قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ

بر دیهی که هلاک کردیم انرا که ایشان

لَا يَرْجِعُونَ حَتَّى إِذَا فُتِحَتْ

نه بازایند تا انگه که گشایند

يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِنْ

یاجوج وماجوج وایشان از

كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ وَاقْتَرَبَ

هر کوشه میدوند ونزدیک امد

الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ

وعده راستی اگاه که ان بیرون امده باشد

أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا يَا وَيْلَنَا

دیدهای انک کافراند یاوای بر ما

قَدْ كُنَّا فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا بَلْ

بودیم ما در غفلت از این بلکه

كُنَّا ظَالِمِينَ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ

بودیم ستمکاران شما باشید وانچ میپرستید

مِنْ دُونِ اللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ

از بیرون خدای هیمه دوزخ

أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ لَوْ كَانَ هَؤُلَاءِ

شما بانجا درایندگان اگر باشد ایشان

آلِهَةً مَا وَرَدُوهَا وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ

خدایان نه امدی بدو وهمه باشند درانجا جاویدان

آتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ

دادیم اورا کسان اورا وهم چندان

مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَ

رحمتی از نزدیک ما

ذِكْرَى لِلْعَابِدِينَ وَإِسْمَاعِيلَ

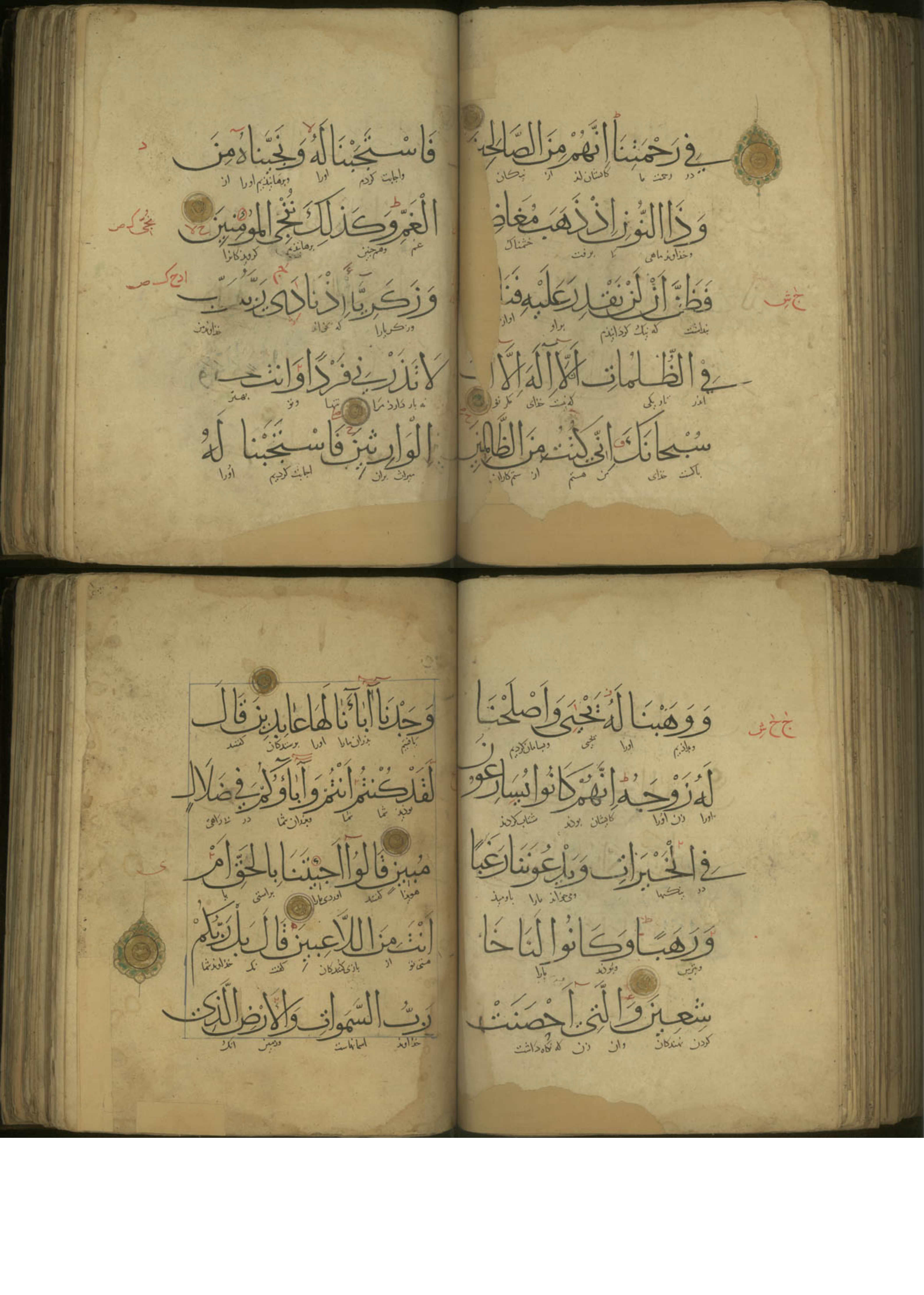
عابدانرا واسمعیل

وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ

ادریس وذوالکفل همه بودند

مِنَ الصَّابِرِينَ وَأَدْخَلْنَاهُمْ

ودرآوردیم ایشانرا

في رحمتنا انهم من الصالحين
وذا النون اذ ذهب مغاضبا
فظن ان لن نقدر عليه فنادى
في الظلمات ان لا اله الا انت
سبحانك اني كنت من الظالمين

فاستجبنا له ونجيناه من
الغم وكذلك ننجي المؤمنين
وزكريا اذ نادى ربه رب
لا تذرني فردا وانت خير
الوارثين فاستجبنا له

ووهبنا له يحيى واصلحنا
له زوجه انهم كانوا يسارعون
في الخيرات ويدعوننا رغبا
ورهبا وكانوا لنا خا
شعين والتي احصنت

وجدنا اباءنا لها عابدين قال
لقد كنتم انتم واباؤكم في ضلال
مبين قالوا اجئتنا بالحق ام
انت من اللاعبين قال بل ربكم
رب السموات والارض الذي

فطرهن وأنا على ذلكم من الشاهدين
بیافرید آنرا و من هستم بران از گواهان

وتالله لأكيدن أصنامكم
وبخدای که بسگالم بتان شمارا

بعد أن تولوا مدبرين فجعلهم
بعد از آن که برگردید برو پشتها خویش کرد ایشان

جذاذا إلا كبيرا لهم لعلهم
پارها مگر بزرگ ایشان را تا ایشان

إليه يرجعون قالوا من فعل هذا
سوی او باز آیند گفتند که کرد این

بآلهتنا إنه لمن الظالمين قالوا
بخدایان ما که او هست از ستمکاران گفتند

سمعنا فتى يذكرهم يقال له
شنیدیم از جوانی یاد میکرد که گویند اورا

إبراهيم قالوا فأتوا به على أعين
ابرهیم گفتند بیارید اورا بر دیدار چشم

الناس لعلهم يشهدون قالوا
مردمان تا ایشان گواهی دهند گفتند

أأنت فعلت هذا بآلهتنا يا إبراهيم
همی تو کردی این بخدایان ما یا ابرهیم

قال بل فعله كبيرهم هذا فاسئلوهم
گفت آری که کرد بزرگ ایشان این بپرسید ایشان را

إن كانوا ينطقون فرجعوا إلى
اگر هستند سخن گویان باز آمدند سوی

أنفسهم فقالوا إنكم أنتم الظالمون
تنهای ایشان گفتند شمااید شما ستمکاران

ثم نكسوا على رؤوسهم لقد علمت
پس فرو کردند بر سرهای ایشان تو دانستی

ما هؤلاء ينطقون قال أفتعبدون
که اینان ایشان را که سخن گویند گفت می پرستید

إنهم مغرقون فإذا استويت أنت
ایشان غرقه کرده اند چون راست بنشاد تو

ومن معك على الفلك فقل الحمد
وانچ با تواند بر کشتی بگوی شکر

لله الذي نجانا من القوم الظا
خدای را آنک برهانید مرا از گروه ستمکاران

لمين وقل رب أنزلني منزلا
وبگوی خداوند من فرود آر مرا فرود آوردنی

مباركا وأنت خير المنزلين
با برکه وتوی بهتر فرود آورندگان

إن في ذلك لآيات وإن كنا

لمبتلين ثم أنشأنا من بعدهم قرنا

آخرين فأرسلنا فيهم رسولا

منهم أن اعبدوا الله ما لكم

من إله غيره أفلا تتقون وقال

الملأ من قومه الذين كفروا

وكذبوا بلقاء الآخرة وأترفنا

هم في الحيوة الدنيا ما هذا إلا

بشر مثلكم يأكل مما تأكلون

منه ويشرب مما تشربون

ولئن أطعتم بشرا مثلكم إنكم

إذا لخاسرون أيعدكم أنكم

إذا متم وكنتم ترابا وعظاما

أنكم مخرجون هيهات هيهات

لما توعدون إن هي إلا حياتنا

الدنيا نموت ونحيا وما نحن

بمبعوثين إن هو إلا رجل افترى

على الله كذبا وما نحن له بمؤمنين

قال رب انصرني بما كذبون

قال عما قليل ليصبحن نادمين

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ

وبگرفتشان بانگ عذاب براستی وکردیم ایشانرا

غُثَاءً فَبُعْدًا لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

خاشاک خشک دور کرده کافران

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ

پس بیافریدیم از پس ایشان گروهی دیگران

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا

نه پیشی گیرد هیچ گروهی ازنامه جوانش ونه

يَسْتَأْخِرُونَ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا

از پس مانند پس بفرستادیم پیغامبرانرا

تَتْرَى كُلَّمَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولُهَا

یک بودیگر هرگاه که بیامدی گروهی پیغامبران

كَذَّبُوهُ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُمْ

بدروغ داشتند اورا درپی یکدیگر کردیم بهری ازیشان

بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ أَحَادِيثَ

بهری را وکردیم ایشانرا حدیثها

فَبُعْدًا لِقَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ثُمَّ

دوری باد گروهی را که نگروند پس

أَرْسَلْنَا مُوسَى وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا

بفرستادیم موسی را وبرادراورا هرون بحجتهای ما

وَسُلْطَانٍ مُبِينٍ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ

وحجتی هویدا سوی فرعون وگروه او

فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ

وتکبر کردند وبودند گروهی بزرگ‌منشان

فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَ

گفتند بگرویم دو مرد را همچو ما

قَوْمُهُمَا لَنَا عَابِدُونَ فَكَذَّبُوهُمَا

وگروه ایشان مارا پرستندگان بدروغ داشتند

فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ وَلَقَدْ آتَيْنَا

وبودند از هلاک شدگان وبدادیم

بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ وَلَقَدْ

بدان وبسنده است ما حساب کنان وبدرستی

آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ

بدادیم موسی وهرون را فرقان

وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِلْمُتَّقِينَ الَّذِينَ

وروشنائی ویادکاری پرهیزکارانرا آنکس

يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ

بترسند از خداوندشان ازنهان وایشان از

السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ وَهَذَا ذِكْرٌ

رستخیز ترسندگان واین قرآن

مبارك انزلناه افانتم له منكرون
ولقد اتينا ابرهيم رشده من
قبل وكنا به عالمين اذ قال
لابيه وقومه ما هذه التماثيل
التي انتم لها عاكفون قالوا

٤٥

من دون الله ما لا ينفعكم شيئا ولا
يضركم اف لكم ولما تعبدون من
دون الله افلا تعقلون قالوا حرقوه
وانصروا الهتكم ان كنتم فاعلين
قلنا يا نار كوني بردا وسلاما على

ابرهيم وارادوا به كيدا فجعلناهم
الاخسرين ونجيناه ولوطا الى
الارض التي باركنا فيها للعالمين
ووهبنا له اسحق ويعقوب نافلة
وكلا جعلنا صالحين وجعلناهم

العلى الرحمن على العرش استوى
له ما في السموات وما في الارض
وما بينهما وما تحت الثرى
وان تجهر بالقول فانه يعلم
السر واخفى الله لا اله الا هو

لَهُ الأَسْمَاءُ الحُسْنَى وَهَلْ أَتَاكَ
حَدِيثُ مُوسَى إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ
لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا
لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجِدُ عَلَى
النَّارِ هُدًى فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ

يَا مُوسَى إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ
نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ
طُوًى وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ
لِمَا يُوحَى إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا
أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَوٰةَ

طوًى وأنا اخترناك

لِذِكْرِي إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ
أُخْفِيهَا لِتُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى
فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنْهَا مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهَا
وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَرْدَى وَمَا تِلْكَ
بِيَمِينِكَ يَا مُوسَى قَالَ هِيَ عَصَايَ

أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَى
غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَى
قَالَ أَلْقِهَا يَا مُوسَى فَأَلْقَاهَا فَإِذَا
هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى قَالَ خُذْهَا وَلَا
تَخَفْ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولَى

واضمم يدك الى جناحك تخرج
بيضا من غير سو آية اخرى
لنريك من آياتنا الكبرى اذهب
الى فرعون انه طغى قال رب اشرح
لى صدرى ويسر لى امرى واحلل

عقدة من لسانى يفقهوا قولى
واجعل لى وزيرا من اهلى هرون
اخى اشدد به ازرى واشركه
فى امرى كى نسبحك كثيرا
ونذكرك كثيرا انك كنت بنا

بصيرا قال قد اوتيت سولك
يا موسى ولقد مننا عليك مرة
اخرى اذ اوحينا الى امك ما يوحى
ان اقذفيه فى التابوت فاقذفيه
فى اليم فليلقه اليم بالساحل

ياخذه عدو لى وعدو له والقيت
عليك محبة منى ولتصنع على
عينى اذ تمشى اختك فتقول هل
ادلكم على من يكفله فرجعناك
الى امك كى تقر عينها ولا تحزن

وَقَتَلْتَ نَفْسًا فَنَجَّيْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ
وَفَتَنَّاكَ فُتُونًا فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي
أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتَ عَلَى قَدَرٍ يَا
مُوسَى وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي اذْهَبْ
أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي

ذِكْرِي اذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ
طَغَى فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَيِّنًا لَعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ
أَوْ يَخْشَى قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَنْ
يَفْرُطَ عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَى قَالَ لَا
تَخَافَا إِنَّنِي مَعَكُمَا أَسْمَعُ وَأَرَى

فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ
فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تُعَذِّبْهُمْ
قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ
عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى إِنَّا قَدْ أُوحِيَ
إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَى مَنْ كَذَّبَ

وَتَوَلَّى قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمَا يَا مُوسَى
قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَى كُلَّ شَيْءٍ
خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى قَالَ فَمَا بَالُ
الْقُرُونِ الْأُولَى قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ
رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي

وَلَا يَنْسَى الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَسَلَكَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا
وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ
أَزْوَاجًا مِنْ نَبَاتٍ شَتَّى كُلُوا وَارْعَوْا
أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ

لِأُولِي النُّهَى مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ
وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ
تَارَةً أُخْرَى وَلَقَدْ أَرَيْنَاهُ آيَاتِنَا
كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى قَالَ أَجِئْتَنَا
لِتُخْرِجَنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى

فَلَنَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا
وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا
أَنْتَ مَكَانًا سُوًى قَالَ مَوْعِدُكُمْ
يَوْمُ الزِّينَةِ وَأَنْ يُحْشَرَ النَّاسُ ضُحًى
فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى

قَالَ لَهُمْ مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَى
اللَّهِ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ وَقَدْ خَابَ
مَنِ افْتَرَى فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ
وَأَسَرُّوا النَّجْوَى قَالُوا إِنَّ هَذَانِ
لَسَاحِرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ

مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا
بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثْلَى فَأَجْمِعُوا
كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ
الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلَى قَالُوا يَا مُوسَى
إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ

مَنْ أَلْقَى قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا
حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ
مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى فَأَوْجَسَ
فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَى قُلْنَا لَا
تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَى وَأَلْقِ مَا

فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا إِنَّمَا
صَنَعُوا كَيْدُ سَاحِرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ
حَيْثُ أَتَى فَأُلْقِيَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا
قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ هَارُونَ وَمُوسَى
قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ آذَنَ لَكُمْ

إِنَّهُ لَكَبِيرُكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ
فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ
مِنْ خِلَافٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِي
جُذُوعِ النَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَا أَشَدُّ
عَذَابًا وَأَبْقَى قَالُوا لَنْ نُؤْثِرَكَ

وقف

على ما جاءنا من البينات والذي
فطرنا فاقض ما انت قاض انما
تقضي هذه الحيوة الدنيا انا
امنا بربنا ليغفر لنا خطايانا
وما اكرهتنا عليه من السحر

وقف

والله خير وابقى انه من يات
ربه مجرما فان له جهنم لا يموت
فيها ولا يحيى ومن ياته مؤمنا
قد عمل الصالحات فاولئك
لهم الدرجات العلى جنات

عدن تجري من تحتها الانهار
خالدين فيها وذلك جزاء من تزكى
ولقد اوحينا الى موسى ان اسر
بعبادي فاضرب لهم طريقا في
البحر يبسا لا تخاف دركا ولا تخشى

فاتبعهم فرعون بجنوده فغشيهم
من اليم ما غشيهم واضل فرعون
قومه وما هدى يا بني اسرائيل
قد انجيناكم من عدوكم وواعدناكم
جانب الطور الايمن ونزلنا عليكم

المن والسلوى كلوا من طيبات
ما رزقناكم ولا تطغوا فيه فيحل
عليكم غضبي ومن يحلل عليه
غضبي فقد هوى وإني لغفار لمن
تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدى

وما أعجلك عن قومك يا موسى
قال هم أولاء على أثري وعجلت
إليك رب لترضى قال فإنا قد
فتنا قومك من بعدك وأضلهم
السامري فرجع موسى إلى قومه

غضبان أسفا قال يا قوم ألم يعدكم
ربكم وعدا حسنا أفطال عليكم
العهد أم أردتم أن يحل عليكم غضب
من ربكم فأخلفتم موعدي قالوا
ما أخلفنا موعدك بملكنا ولكنا

حملنا أوزارا من زينة القوم
فقذفناها فكذلك ألقى السامري
فأخرج لهم عجلا جسدا له خوار
فقالوا هذا إلهكم وإله موسى
فنسي أفلا يرون ألا يرجع إليهم

قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا

گفتاری ونه بادشاهی دارد ایشانرا زیانی ونه سودی

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَرُونُ مِنْ قَبْلُ

وبدرستی گفت ایشانرا هرون از پیش

يَا قَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ

یا گروه که آزموده کرده شدید شمارا بدان وکه خداوند شما

الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي

مهربانست مرا متابعت کنید وفرمان برید فرمان مرا

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ

گفتند نه بازگردیم برو می پرستیم اورا

حَتَّى يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَى قَالَ يَا

تا بازاید سوی ما موسی گفت یا

هَرُونُ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا

هرون چه باز داشت ترا که دیدی ایشانرا گمراه شدند

أَلَّا تَتَّبِعَنِ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي قَالَ

که پس من بیایی وبافرمان کردی فرمان مرا گفت

يَا ابْنَ أُمَّ لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي

یا پسر مادر من مگیر ریش من ونه سر من

إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ

که من بترسیدم که تو گوئی پراگنده کردی

بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي

میان فرزندان یعقوب ونه نگاه داشتی گفتار مرا

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ قَالَ بَصُرْتُ

گفت چه بود کار تو یا سامری گفت دیدم

بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِنْ

انچه نه دیدند بدان وبگرفتم مشتی خاک از

أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ

پی جبرئیل بینداختم انرا وهمچنین آراسته کرد

لِي نَفْسِي قَالَ فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي

مرا تن من گفت بشو که ترا باشد در

الْحَيَوةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ

زندگانی که میگوید لا مساس وکه باشد ترا

مَوْعِدًا لَنْ تُخْلَفَهُ وَانْظُرْ إِلَى

وعده گاهی که خلاف نکنی انرا ونگر سوی

إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا

خداوند تو آنکه برستادی بر او ایستاده

لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ

که بسوزانیم اورا پس درافشانیم اورا در دریا

نَسْفًا إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي

افشاندنی که خدای شما آنست خدای آنکه

لا إله إلا هو وسع كل شيء علما
كذلك نقص عليك من أنباء ما
قد سبق وقد آتيناك من لدنا ذكرا
من أعرض عنه فإنه يحمل يوم
القيامة وزرا خالدين فيه وساء

لهم يوم القيامة حملا يوم ينفخ
في الصور ونحشر المجرمين يومئذ
زرقا يتخافتون بينهم إن لبثتم إلا
عشرا نحن أعلم بما يقولون إذ
يقول أمثلهم طريقة إن لبثتم إلا

يوما ويسألونك عن الجبال فقل
ينسفها ربي نسفا فيذرها قاعا
صفصفا لا ترى فيها عوجا ولا
أمتا يومئذ يتبعون الداعي لا عوج
له وخشعت الأصوات للرحمن

فلا تسمع إلا همسا يومئذ لا تنفع
الشفاعة إلا من أذن له الرحمن
ورضي له قولا يعلم ما بين أيديهم
وما خلفهم ولا يحيطون به علما
وعنت الوجوه للحي القيوم وقد

خاب من حمل ظلما ومن يعمل من
الصالحات وهو مومن فلا يخاف
ظلما ولا هضما وكذلك انزلناه
قرانا عربيا وصرفنا فيه من الوعيد
لعلهم يتقون او يحدث لهم ذكرا

فتعالى الله الملك الحق ولا
تعجل بالقران من قبل ان يقضى
اليك وحيه وقل رب زدني علما
ولقد عهدنا الى ادم من قبل
فنسي ولم نجد له عزما واذ

قلنا للملئكة اسجدوا لادم فسجدوا
الا ابليس ابى فقلنا يادم ان
هذا عدو لك ولزوجك فلا
يخرجنكما من الجنة فتشقى
ان لك الا تجوع فيها ولا تعرى

وانك لا تظموا فيها ولا تضحى فوسوس
اليه الشيطان قال يادم هل ادلك
على شجرة الخلد وملك لا يبلى فاكلا
منها فبدت لهما سواتهما وطفقا
يخصفان عليهما من ورق الجنة

وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ ثُمَّ اجْتَبَيهُ
رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ قَالَ اهْبِطَا
مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ
فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ
هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ وَمَنْ

أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً
ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَىٰ
قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنْتُ
بَصِيرًا قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا
فَنَسِيتَهَا وَكَذَٰلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَىٰ

وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ
يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ
أَشَدُّ وَأَبْقَىٰ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا
قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَا
كِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِأُولِي النُّهَىٰ

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ
لِزَامًا وَأَجَلٌ مُسَمًّى فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا
يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ
الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ آنَاءِ
اللَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ

ترضى ولا تمدن عينيك الى ما
خشنود باشد و مکش چشمهای تو سوی انچ

متعنا به ازواجا منهم زهرة
برخورداری دادیم بدان جفتان ازیشان نکوئی

الحيوة الدنيا لنفتنهم فيه و
زندگانی این جهان تا ایشان را دران

رزق ربك خير وابقى وامر اهلك
روزی خداوند تو بهتر و باقی تر و بفرمای کسان خویش را

بالصلوة واصطبر عليها لا نسالك
بنماز وصبر کن بران نه خواهیم از تو

وضرب الله مثلا قرية كانت
و پیدا کرد خدای داستانی دیهی باشد

امنة مطمئنة ياتيها رزقها رغدا
ایمنی آرامیده بیاید بدیشان روزی ایشان فراخ

من كل مكان فكفرت بانعم الله
از هر جایگاهی کافر شدند بنعمتهای خدای

فاذاقها الله لباس الجوع والخوف
بچشانید ازا خدای جامه گرسنگی و ترس

بما كانوا يصنعون ولقد جاءهم
بدانچ بودند می کردند و بدرستی که بیامد بدیشان

رسول منهم فكذبوه فاخذهم
پیغامبری ازیشان بدروغ داشتند اورا بگرفت ایشان را

العذاب وهم ظالمون فكلوا
عذاب و ایشان ستمکاران بودند بخورید

مما رزقكم الله حلالا طيبا
از انچ روزی کرد شمارا خدای حلالی پاکیزه

واشكروا نعمت الله ان كنتم اياه
و شکر کنید نعمت خدای اگر هستید اورا

تعبدون انما حرم عليكم الميتة
می پرستید که انچ حرام کرد بر شما از مردار

والدم ولحم الخنزير وما اهل لغير
و خون و گوشت خوک و انچ یاد کردند بجز

الله به فمن اضطر غير باغ ولا عاد
خدای بدان انکه بیچاره شود جز افزونی جوینده و نه از حد گذشته

فان الله غفور رحيم ولا تقولوا لما
تا خدای آمرزگارست بخشاینده و مه گویید آنرا

تصف السنتكم الكذب هذا
تا صفت کند زفانها شمارا بدروغ این حلال

حلال وهذا حرام لتفتروا على
حلال است و این حرام است تا گویید بر

اللهِ الْكَذِبَ اِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ

خدای دروغ که آن کسها که دروغ کنند

عَلَى اللهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ

بر خدای دروغ نه رهند

مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيمٌ وَ

برخورداری اندکی و ایشان را باشد عذابی دردناک

عَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا

و بر آن کسان که جهود شدند حرام کردیم آنچه خواندیم

عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ

بر تو از پیش و نه ستم کردیم بر ایشان ولکن

فَلَمَّا اَحَسُّوا بَأْسَنَا اِذَا هُمْ مِنْهَا

چون بدیدند عذاب ما آنگاه ایشان از آن

يَرْكُضُونَ لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا

می‌برجستند بر مجهید و باز گردید

اِلَى مَا اُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَاكِنِكُمْ

سوی آنچه نعمت داده شدند در آن و جایگاههای شما

لَعَلَّكُمْ تُسْاَلُونَ قَالُوا يَا وَيْلَنَا اِنَّا

تا شما را پرسند گفتند یا وای بر ما که ما

كُنَّا ظَالِمِينَ فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ

بودیم ستمکاران و همیشه این بود از خواندن ایشان

حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ

تا کردیم ایشان را دروگان خاموش کرده

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْاَرْضَ وَمَا

و نه آفریدیم آسمان و زمین و آنچه

بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ لَوْ اَرَدْنَا اَنْ

میان آنست بازی که اگر خواستمی

نَتَّخِذَ لَهْوًا لَاتَّخَذْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا

که گیریمی نشاط نه گرفتمی از آنچه نزدیک

اِنْ كُنَّا فَاعِلِينَ بَلْ نَقْذِفُ

اگر بودیمی کنندگان نه که بیندازیم

بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ

حق را بر باطل تا بکشد او را

فَاِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمُ الْوَيْلُ مِمَّا

آنگاه آن باطل و شما راست وای از آنچه

تَصِفُونَ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ

می‌صفت کنید و او راست آنچه اندر آسمانها است

وَالْاَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ

و زمین و آنک نزدیک اواند نه تکبر کنند

عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ

از پرستیدن او و نه رنجه کردند

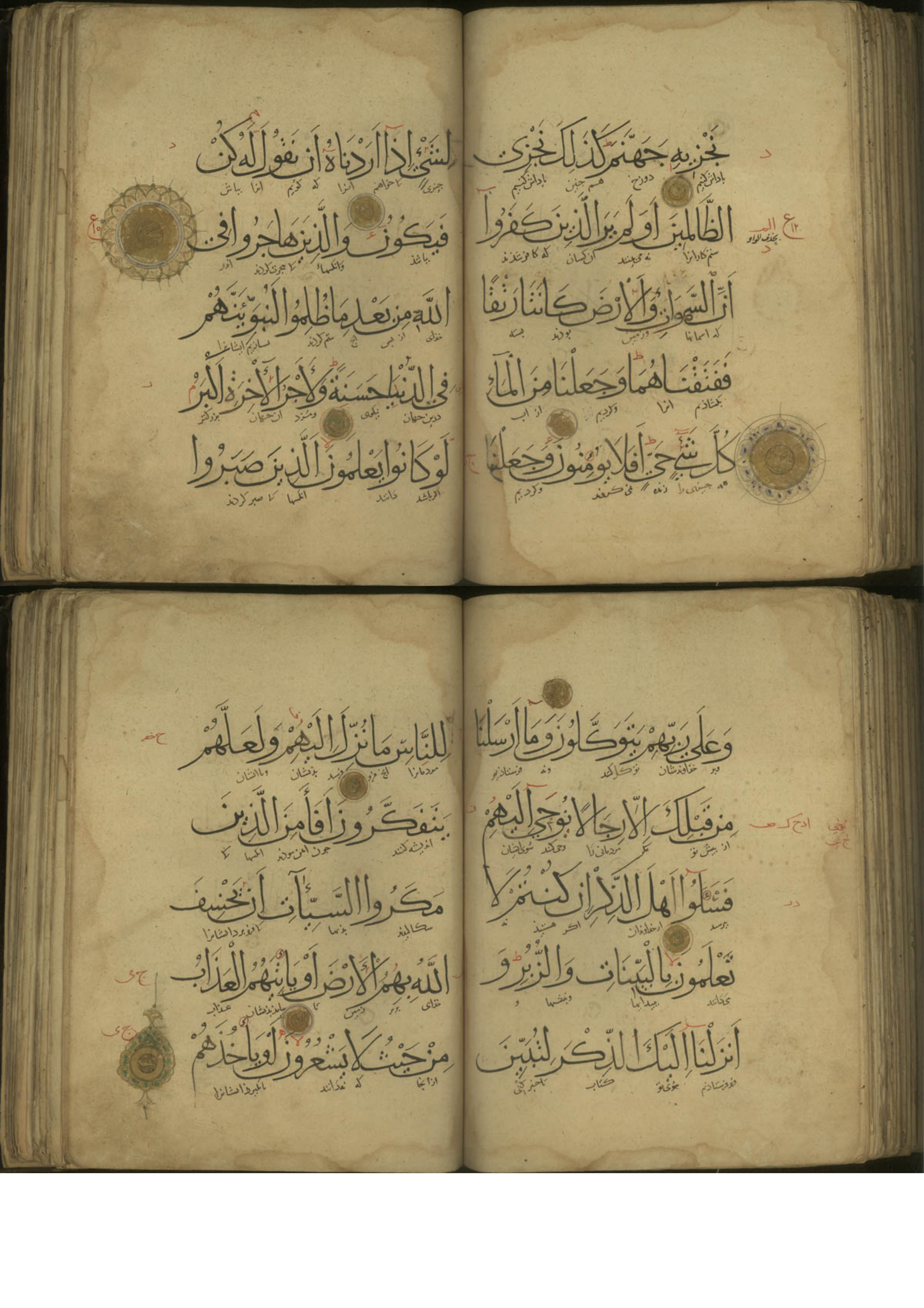

يسبحون الليل والنهار لا
يفترون أم اتخذوا آلهة من
الأرض هم ينشرون لو كان
فيهما آلهة إلا الله لفسدتا
فسبحان الله رب العرش عما

يصفون لا يسأل عما يفعل
وهم يسألون أم اتخذوا من
دونه آلهة قل هاتوا برهانكم
هذا ذكر من معي وذكر من
قبلي بل أكثرهم لا يعلمون

الحق فهم معرضون وما أرسلنا
من قبلك من رسول إلا نوحي إليه
أنه لا إله إلا أنا فاعبدون
وقالوا اتخذ الرحمن ولدا سبحانه
بل عباد مكرمون لا يسبقونه

بالقول وهم بأمره يعملون
يعلم ما بين أيديهم وما خلفهم
ولا يشفعون إلا لمن ارتضى وهم
من خشيته مشفقون ومن
يقل منهم إني إله من دونه فذلك

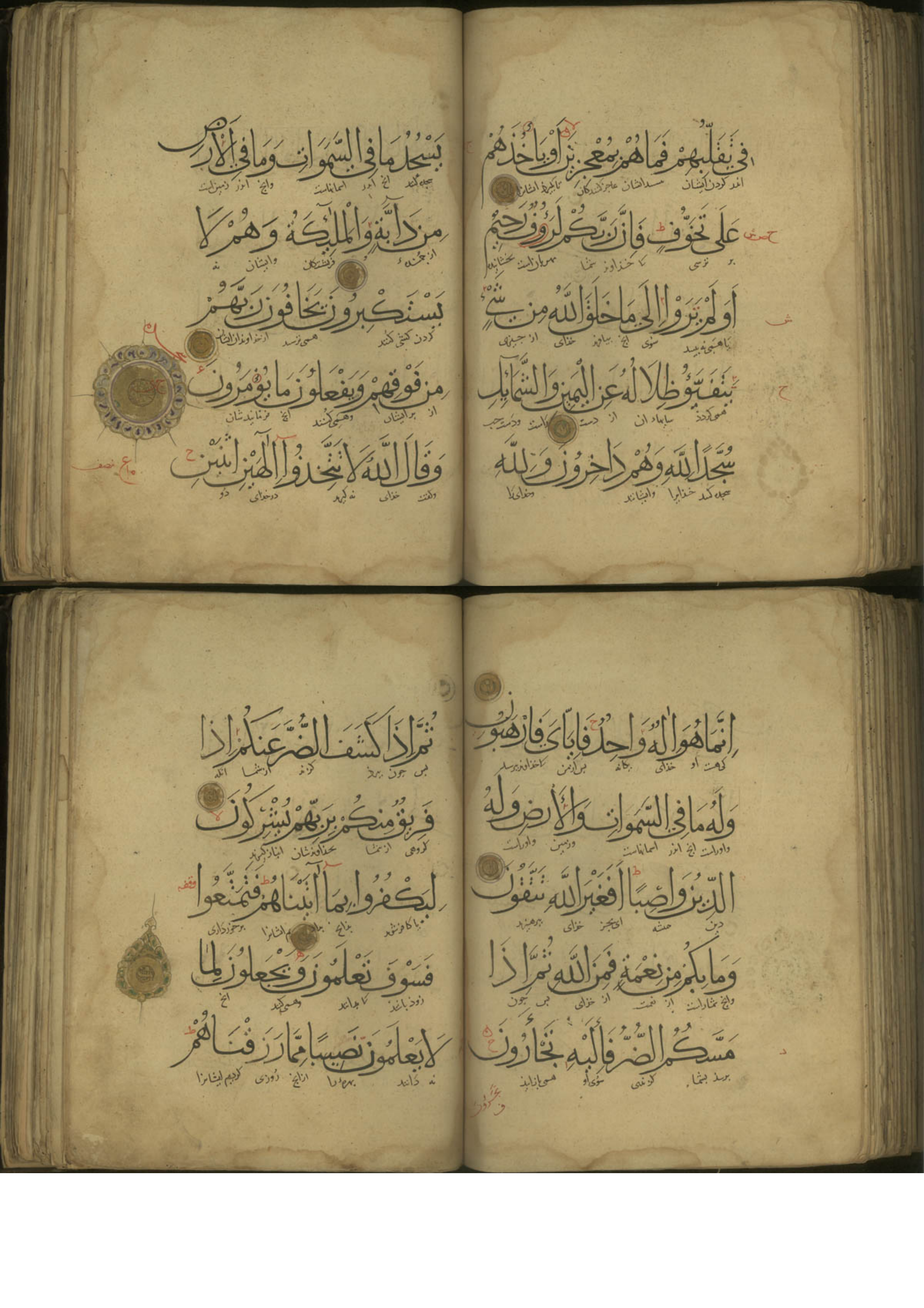

نجزيه جهنم كذلك نجزي
الظالمين أولم ير الذين كفروا
أن السموات والأرض كانتا رتقا
ففتقناهما وجعلنا من الماء
كل شيء حي أفلا يؤمنون وجعلنا

لشيء إذا أردناه أن نقول له كن
فيكون والذين هاجروا في
الله من بعد ما ظلموا لنبوئنهم
في الدنيا حسنة ولأجر الآخرة أكبر
لو كانوا يعلمون الذين صبروا

وعلى ربهم يتوكلون وما أرسلنا
من قبلك إلا رجالا نوحي إليهم
فسئلوا أهل الذكر إن كنتم لا
تعلمون بالبينات والزبر و
أنزلنا إليك الذكر لتبين

للناس ما نزل إليهم ولعلهم
يتفكرون أفأمن الذين
مكروا السيئات أن يخسف
الله بهم الأرض أو يأتيهم العذاب
من حيث لا يشعرون أو يأخذهم

فی تقلبهم فما هم بمعجزين او ياخذهم
على تخوف فان ربكم لرءوف رحيم
اولم يروا الى ما خلق الله من شىء
يتفيؤا ظلاله عن اليمين والشمائل
سجدا لله وهم داخرون ولله

يسجد ما فى السموات وما فى الارض
من دابة والملئكة وهم لا
يستكبرون يخافون ربهم
من فوقهم ويفعلون ما يؤمرون
وقال الله لا تتخذوا الهين اثنين

انما هو اله واحد فاياى فارهبون
وله ما فى السموات والارض وله
الدين واصبا افغير الله تتقون
وما بكم من نعمة فمن الله ثم اذا
مسكم الضر فاليه تجارون

ثم اذا كشف الضر عنكم اذا
فريق منكم بربهم يشركون
ليكفروا بما اتيناهم فتمتعوا
فسوف تعلمون ويجعلون لما
لا يعلمون نصيبا مما رزقناهم

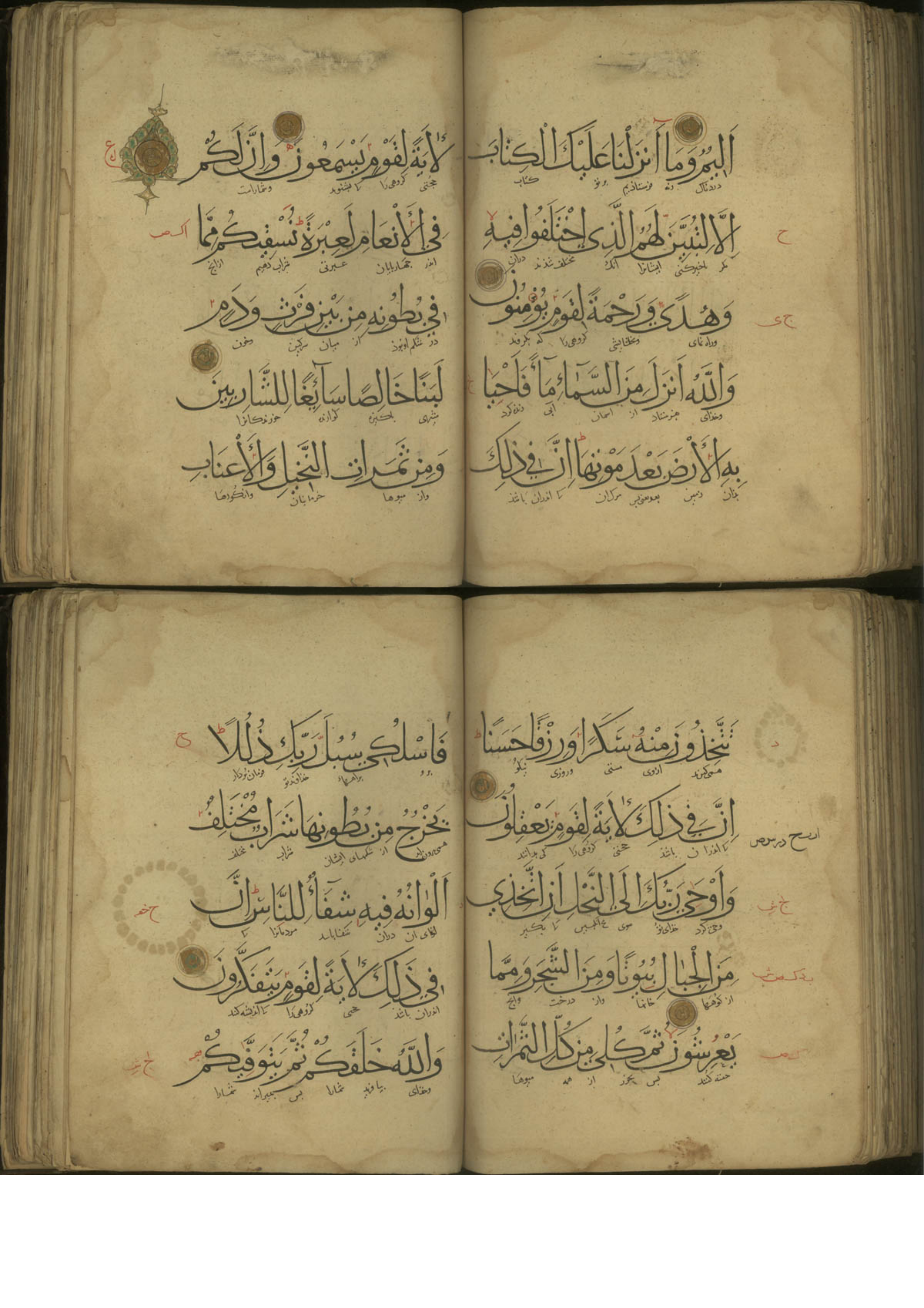

تالله لتسألن عما كنتم تفترون
ويجعلون لله البنات سبحانه ولهم
ما يشتهون وإذا بشر أحدهم
بالأنثى ظل وجهه مسودا وهو
كظيم يتوارى من القوم من سوء

ما بشر به أيمسكه على هون
أم يدسه في التراب ألا ساء ما
يحكمون للذين لا يؤمنون
بالآخرة مثل السوء ولله المثل
الأعلى وهو العزيز الحكيم

ولو يؤاخذ الله الناس بظلمهم
ما ترك عليها من دابة ولكن يؤخرهم
إلى أجل مسمى فإذا جاء أجلهم لا
يستأخرون ساعة ولا يستقدمون
ويجعلون لله ما يكرهون وتصف

ألسنتهم الكذب أن لهم
الحسنى لا جرم أن لهم النار وأنهم
مفرطون تالله لقد أرسلنا إلى أمم
من قبلك فزين لهم الشيطان
أعمالهم فهو وليهم اليوم ولهم عذاب

اليم وما انزلنا عليك الكتاب
الا لتبين لهم الذي اختلفوا فيه
وهدى ورحمة لقوم يؤمنون
والله انزل من السماء ماء فاحيا
به الارض بعد موتها ان في ذلك

لاية لقوم يسمعون وان لكم
في الانعام لعبرة نسقيكم مما
في بطونه من بين فرث ودم
لبنا خالصا سائغا للشاربين
ومن ثمرات النخيل والاعناب

تتخذون منه سكرا ورزقا حسنا
ان في ذلك لاية لقوم يعقلون
واوحى ربك الى النحل ان اتخذي
من الجبال بيوتا ومن الشجر ومما
يعرشون ثم كلي من كل الثمرات

فاسلكي سبل ربك ذللا
يخرج من بطونها شراب مختلف
الوانه فيه شفاء للناس ان
في ذلك لاية لقوم يتفكرون
والله خلقكم ثم يتوفيكم

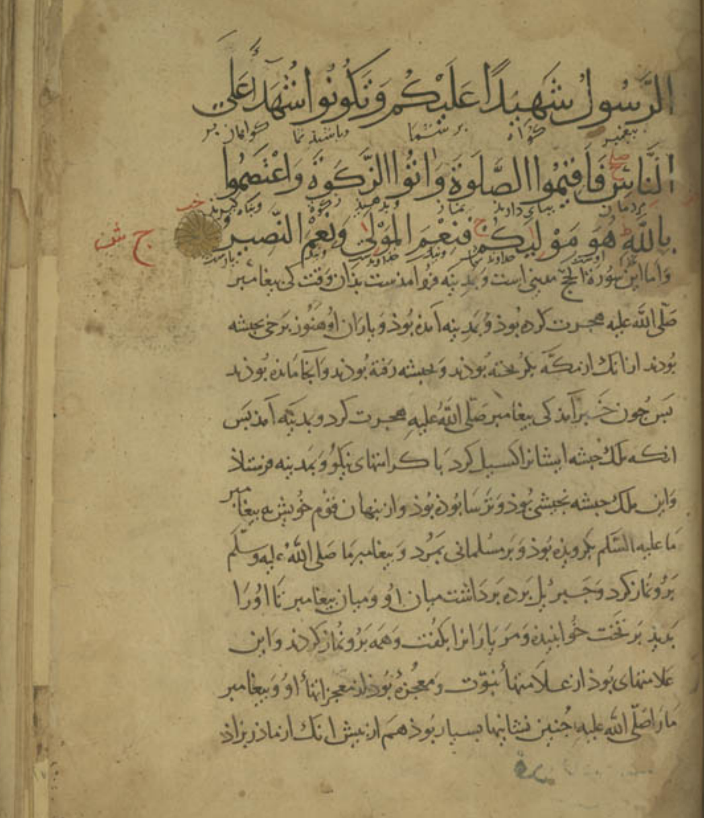
ومنكم من يرد الى ارذل العمر

لكيلا يعلم بعد علم شيا ان الله

عليم قدير والله فضل بعضكم

على بعض في الرزق فما الذين

فضلوا برادي رزقهم على ما ملكت

وهم از بیش انک اورا وحی آمد وهم از بس وحی واین کشف حجاب از
یمن تا مدینه تا حبشه تا بر نجاشی نماز کرد از بس وحی بوذ واز بس هجرت
واما سبب معجزه دیکر ملک عجم پرویز بن هرمزد بیغامبر صلی الله علیه
سوی او نامه فرستاذ و بدان نامه اندر نبشت اسلم تسلم من عذاب الله
کفت مسلمان شو تا برهی و سلامت یابی از عذاب خدای و بر عنوان نامه
نامه من محمد بن عبد الله رسول الله الی پرویز ملک العجم چون نامه بیغامبر
بدو رسید بعنوان نامه نکاه کرد نام بیغامبر علیه السلم بیش از نام خویش دید
نبشته پرویز را از ان انده آمد و کفت این مرد کیست کی نام خویش
بیش از نام من نبشته است بر عنوان و آن نامه را بیند اخت و نامه نبشت
سوی باذان ملک یمن و دو رسول بفرستاذ با آن نامه و کفت کس خویش
را بفرست تا برود نزدیک این مرد کی بزمین یثرب است و دعوی بیغامبری
همی کند و اورا نزدیک خویش آرد و بدست کس خویش اورا نزدیک
من فرست باذان چون نامه بدو رسید رسولی از ان خویش با ان دو رسول
بیرون کرد و سوی بیغامبر فرستاد و این رسولان بیامدند و نامه
پرویز با نامه باذان به بیغامبر علیه السلم دادند و بیغامبر علیه السلم ایشانرا

قد افلح بسم الله

الجزو

قد افلح المومنون الذين هم في

صلاتهم خاشعون والذين هم

عن اللغو معرضون والذين هم

للزكوة فاعلون والذين هم

لفروجهم حافظون الا على

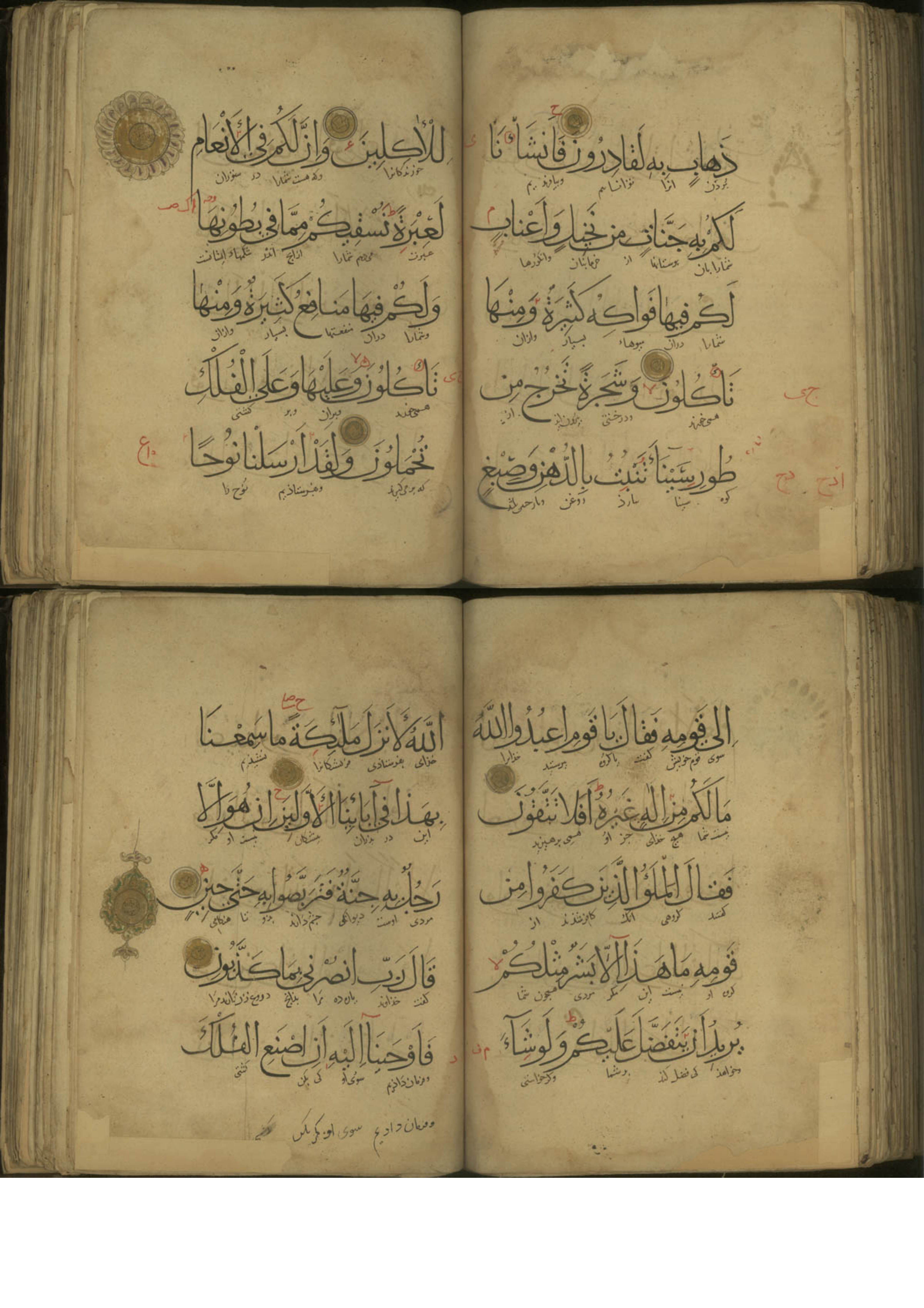

ازواجهم او ما ملكت ايمانهم
فانهم غير ملومين فمن ابتغى وراء
ذلك فاولئك هم العادون
والذين هم لاماناتهم وعهدهم
راعون والذين هم على صلواتهم

يحافظون اولئك هم الوارثون
الذين يرثون الفردوس هم فيها
خالدون ولقد خلقنا الانسان
من سلالة من طين ثم جعلناه
نطفة في قرار مكين ثم خلقنا

النطفة علقة فخلقنا العلقة
مضغة فخلقنا المضغة عظاما
فكسونا العظام لحما ثم انشاناه
خلقا آخر فتبارك الله احسن
الخالقين ثم انكم بعد ذلك

لميتون ثم انكم يوم القيامة تبعثون
ولقد خلقنا فوقكم سبع طرائق
وما كنا عن الخلق غافلين
وانزلنا من السماء ماء بقدر
فاسكناه في الارض وانا على

ذهاب به لقادرون فأنشأنا
لكم به جنات من نخيل وأعناب
لكم فيها فواكه كثيرة ومنها
تأكلون وشجرة تخرج من
طور سيناء تنبت بالدهن وصبغ

للآكلين وإن لكم في الأنعام
لعبرة نسقيكم مما في بطونها
ولكم فيها منافع كثيرة ومنها
تأكلون وعليها وعلى الفلك
تحملون ولقد أرسلنا نوحا

إلى قومه فقال يا قوم اعبدوا الله
ما لكم من إله غيره أفلا تتقون
فقال الملؤا الذين كفروا من
قومه ما هذا إلا بشر مثلكم
يريد أن يتفضل عليكم ولو شاء

الله لأنزل ملئكة ما سمعنا
بهذا في آبائنا الأولين إن هو إلا
رجل به جنة فتربصوا به حتى حين
قال رب انصرني بما كذبون
فأوحينا إليه أن اصنع الفلك

بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَآءَ أَمْرُنَا
به بدیدار ما و وحی ما چون بیامد فرمان ما

وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ فَٱسْلُكْ فِيهَا مِن
بجوشید آب از تنور درآر از

كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا
هر جفتی دو جفت دوگانه و کسان خویش را مگر

مَن سَبَقَ عَلَيْهِ ٱلْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا
آنک پیشی کرد بر او گفتار از ایشان و مکن

تُخَاطِبْنِي فِي ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟
مخاطبه اندر ایشان که ستم کردند

إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ٱلَّذِينَ إِن
کی خدای نیرومند است و بی همتا ایشان که

مَّكَّنَّاهُمْ فِي ٱلْأَرْضِ أَقَامُوا۟
جای کردیم ایشان را در زمین و بپای دارند

ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُوا۟
نماز و بدهند زکوة و بفرمودند

بِٱلْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا۟ عَنِ ٱلْمُنكَرِ
بنیکوی و باز داشتند از زشتی

وَلِلَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ وَإِن
و خدای را سرانجام کارها و گر

يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
دروغ زن کنند ترا دروغ زن کردند پیش ایشان

قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ وَقَوْمُ
قوم نوح و قوم هود و قوم صالح و قوم

إِبْرَٰهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَٰبُ
ابرهیم و قوم لوط و خداوندان

مَدْيَنَ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ فَأَمْلَيْتُ
شهر مدین و دروغ زن داشتند موسی را زمان دادیم

لِلْكَٰفِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ
کافران را پس فرو گرفتیم ایشان را چگونه

كَانَ نَكِيرِ فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَا
بود عقوبت من و چگونه از دیهی هلاک کردیم آن را

هَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ
و آن ستمکار بود آن افتاده بر

عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ
حصنهای آن و چاه گذاشته و کوشک

مَّشِيدٍ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِي ٱلْأَرْضِ
استوار نه می روند اندر زمین

فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَآ
تا باشد ایشان را دلهای کاندر یابند بدان

أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا
یا گوشها که بشنوند بدان کان
تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ تَعْمَى الْقُلُوبُ
کوری چشمهاست ولکن کوری دلهاست
الَّتِي فِي الصُّدُورِ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ
آنک اندر سینهاست وشتاب خواهند از تو
بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ
عذاب ونه کند خلاف خدای وعده او
وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ
وهست روزی نزدیک خدای تو چون هزار سال

مِمَّا تَعُدُّونَ وَكَأَيِّنْ مِنْ
از آنچ می شمارید وچندا از
قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ
دیهی که زمان دادیم انرا وان ستمکارانرا بس
أَخَذْتُهَا وَإِلَيَّ الْمَصِيرُ قُلْ يَا أَيُّهَا
بگرفتیم انرا وسوی منست بازگشت بگوی یا
النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُبِينٌ
مردمان همیدون من شمارا بیم کننده هویدا
فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وانکسان که بگرویدند وکردند نیکیها

لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ وَالَّذِينَ
ایشانراست آمرزش وروزی بزرگوار وانکسان
سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَئِكَ
بروند در آیتهاما عاجز کنندگان ایشانند
أَصْحَابُ الْجَحِيمِ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ
خداوندان دوزخ ونه فرستادیم از پیش تو
مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى
هیچ پیغامبری ونه رسولی مگر آنگاه آرزو کردی فکند
الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ
دیو در آرزوی او ومنسوخ کرد خدای

مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ
آنچ بیفکند دیو پس حکم کند خدای
آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ لِيَجْعَلَ مَا
آیتهای او وخدای است دانا واحکمت تا بکند آنچ
يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي
فکند دیو آزمایشی ازکسانرا که در
قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ
دلهاشان بیماری وسخت است دلهاشان
وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ
وکه کافران در خلاف اند دور

وليعلم الذين اوتوا العلم انه الحق

وا تا بدانند آنکسان که دادند دانش که آن حق است

من ربك فيؤمنوا به فتخبت له

از خدای تو وبگروند بدو ونرم گردد اورا

قلوبهم وان الله لهاد الذين امنوا

دلهاشان وکه خدای راه نمای است آنکسان را که بگروند

الى صراط مستقيم ولا يزال الذين

سوی راهی راست ونه همیشه ازکسان

كفروا في مرية منه حتى تاتيهم

کافرانند در گمانند از آن تا بیاید بدیشان

له ما في السموات وما في الارض

اوراست آنچ اندر آسمانهاست وآنچ اندر زمین

وان الله لهو الغني الحميد الم

که خدای اوست بی نیاز ستوده همی

تر ان الله سخر لكم ما في الارض

نبینی که خدای فرمان بردار کرد شمارا آنچ در زمین

والفلك تجري في البحر بامره

وکشتی می رود اندر دریا بفرمان او

ويمسك السماء ان تقع على الارض

ونگاه دارد او آسمان را تا نیفتد بر زمین

الا باذنه ان الله بالناس لرءوف

مگر بفرمان او که خدای بمردمان مهربانست

رحيم وهو الذي احياكم ثم يميتكم

بخشاینده واوست آنک زنده کرد شمارا پس بمیراند شمارا

ثم يحييكم ان الانسان لكفور

پس زنده کند شمارا که مردم ناسپاس است

لكل امة جعلنا منسكا هم

هر گروهی را کردیم عبادت جای ایشان

ناسكوه فلا ينازعنك في الامر

عبادت کنند نه خصومت کنند تو در کار

من الصالحین وعیسی را نام خدای کرد چنانک گفت ان الله یبشرک
بکلمة منه اسمه المسیح عیسی بن مریم و یعقوب را نام خدای
کرد و اسحق را نیز هم نام خدا کرد چنانک گفت فبشرناها باسحق ومن
وراء اسحق یعقوب واز پیغامبران این جهان بوذند کی نام ایشان ایزد
فراداذ پس یحیی را سید خواند و هیچ کس را سید نخواند مگر
و نیز حصور خواند یحیی را والحصور الذی حصر الماء فی صلبه و حصور آن
باشذ کی ورا بزنان حاجت نباشذ و آب پشت او بسته باشذ و بیرون نیایذ
پس زکریا گفت رب انی یکون لی غلام وکانت امراتی عاقرا وقد
بلغت من الکبر عتیا گفت یا رب مرا از کجا باشذ پسر و زن
من پیر شذه و حیض از او گسسته شذه و من مردی پیر هشتاذ ساله شذه
جبریل گفت یا زکریا این بر خدای آسان است نه خدای آفریذ ترا و خود
هیچ چیز نبوذی چنانک خدای گفت عز وجل قال کذلک قال
ربک هو علی هین وقد خلقتک من قبل ولم تک شیئا پس زکریا
گفت یا رب مرا آیتی بایذ جبریل گفت آیت تو آنست کی سه روز
سخن نگوی با کس چنانک گفت رب اجعل لی آیة قال آیتک الا تکلم

الناس ثلث لیال سویا وزکریا امام بود بمزکت بیت المقدس
اندر و نتوانست کی با کس سخن گفتی واین عقوبتی بود کی خدای عز وجل
بر زکریا نهاد کی گفت سه روز سخن مگوی با هیچ کس از بهر آنک
گفت رب اجعل لی آیة کی خرسند نبود بدانک جبریل او را گفت
خدای ترا فرزندی داد گفت مرا آیتی باید خدای عز وجل زبان او
ببست و گفت سخن مگوی با هیچ کس از بهر آنک او را با آیت خواستن
چه کار بود که جبریل او را مژده داده بود ❁ پس زکریا از محراب
بیرون آمد و جای جدا شد و وحی آمد بدیشان که شما نماز کنید بامداد
و شبانگاه واین وحی آنست کی زکریا گفت ایشانرا کی شما نماز کنید
کی من سخن نتوانم گفتن و دو نماز بریشان فریضه بود یکی بامداد و یکی
شبانگاه چنانک خدای گفت عز وجل فخرج علی قومه من المحراب
فاوحی الیهم ان سبحوا بکرة وعشیا ❁ پس خدای عز وجل
بیرون آورد از میان مردی پیر و زنی پیر فرزندی چون یحیی وانگه
او را بستود و بر و ثنا کرد و گفت وسلام علیه یوم ولد ویوم یموت
ویوم یبعث حیا گفت سلام باد بر یحیی آن روز کی بزاد و آن روز

پادشاهی یملیخا گفت ما گروهی ایم کی دی ازین شهر بیرون رفتیم این نانوا
گفت این درم نود دقیانوسی است و از روزگار دقیانوس تا اکنون سیصد سال
و چند سال است چون یملیخا این سخن بگفت گفت پس من دیر روزگار خفته
و خلقی بر ایشان گرد آمدند و خبر یملیخا بملک آن شهر بردند وان ملک او را بخواند
و گفت حال خویش بگوی تا چیست او گفت ما هفت تن بودیم و از ملک دقیانوس
بگریختیم و یک شبان روز ست تا بغاری اندر شدیم و بخفتیم و امروز
برخاستیم وان یاران من مرا بفرستادند تا ایشانرا ازین شهر طعام آورم
واین درم از آنست کی ما با خویشتن داشتیم ❁ ملک گفت تو خانهٔ خویش را
شناسی گفتا شناسم و مرا آنجا زن و فرزند است ملک سه چهار تن با او بفرستاد
و گفت او را بخانه باز برید ایشان با او برفتند و او همی رفت تا بخانهٔ خویش
وان خانهٔ او همه بحالی دیگر گشته بود پس یملیخا در بزد پیری فراز آمد
ازان پیر پرسیدند کی تو چه نامی و پدران تو کی بودند و چه نام بودند او گفت
من چهارم بابک یملیخا شوم از جدان من او گفت اینک منم یملیخا مردمان
سخت عجب داشتند ❁ واین مردمان همه بر دین عیسی بن مریم بودند
واین حدیث اصحاب الکهف بانجیل اندر خوانده بودند و بانجیل اندر گفته بود

کایشان پیدا آیند و باز ناپیدا شوند پس این ملک را درست شد کی ایشان اصحاب
الکهف اند برخاست با این جماعت خویش و یملیخا را پیش کرد و همی رفتند
از کهف پس چون بدان در کهف رسیدند یملیخا ایشانرا گفت شما اکنون
چندین سپاه با من همی آیید باشید تا من بروم واین قصه ایشانرا بگویم تا
شما فراز آیید ایشان نترسند گفتند روا باشد ❁ و یملیخا از پیش برفت
وایشانرا آگاه کرد ❁ و گفت سیصد و چند سالست تا ما اینجا مانده ایم و دقیانوس
ملک بمرده است و بدین شهر مردمان دیگر اند و مردمان شهر جمله همی آیند
بدیدار شما ❁ پس ایشان نیز ازین کار اندوهگین شدند و گفتند اکنون
کسها بر ما گرد آیند همه روی سوی آسمان کردند و گفتند یا رب همچنان که
قادر بودی که جانهای ما بستدی نخست بار سیصد و چند سال و باز ما را
زنده کردی اکنون جانهای ما بفضل خویش بستان و ما را برسر خلق رسوا
مگردان خدای عز وجل همان ساعت جانهای ایشان بستد وان سپاه
همه بدان در غار آمدند و خواستند کی بدان کهف اندر شوند اندر نتوانستند
شدن و از دور همی نگرستند بدان غار اندر و ایشانرا همی دیدند پس
گروهی گفتند کی ایشان سه تن اند و سگی و گروهی گفتند پنج تن بودند و سگی

آن تواضع ایشان تا ملامتش کم تر کردد بر پرستش این بتان پس آزر بر ابرهیم
برفت و از نمروذ دستوری خواست و مر ابرهیم را ببتخانهٔ نمروذ برد پس
ابرهیم آنجا اندر رفت و هیچ ازان بتان نه اندیشید و گفت من خداوند خویش را
طلب همی کنم آن مردمان گفتند این دیوانه است و هر چند او را همی گفتند
این بتانرا سجده کن او همی گفت من چیزی کی فرزند آدم آنرا بدست خویش تراشند
من آنرا سجده نتوانم کردن ❁ پس ابرهیم بدان بتخانه اندر همی بود تا
ایشانرا روز عید آمد و آن عیدی بود ایشانرا کی چون آن عید بیامدی همه را بیرون
بایستی رفتن خرد و بزرگ پس آن عید فراز آمد و آن در بتخانه را ببستند
و همه برفتند و ابرهیم را با خویشتن ببرند چون ابرهیم خواستی برفت گفت من
بستارها اندر نگاه کردم و من بیمارم و همی نتوانم آمدن و بیستاذ و بجا ب
مبتدا اندرست کی ابرهیم علیه السلم هرگز دروغ نگفته بوذ مگر سه جای
وان هر سه جای بمعنی راست بود یکی این بوذ کی گفت من بیمارم و نبوذ
چنانک خدای گفت عز وجل حکایت از ابرهیم فنظر نظرة فی النجوم فقال
انی سقیم و دیگر آن بوذ کی بدان وقت کی آن ملک مصر ساره را از ابرهیم
بستده بوذ و ابرهیم را گفت این زن ترا که باشد گفت خواهر منست پس

این سخن نیز راست بوذ از بهر آنک خذای گفت عز و جل انما المؤمنون اخوة
پس ایشان چون بذان عید برون شذند ابرهیم بیامذ و آن در بتخانه را
بگشاذ و بذان بتخانه اندر رفت تبری یافت آن تبر را برداشت و پیش هر
بتی همی رفت و همی گفت چرا طعام نخوریذ و ایشان را رسمی بوذ کی طعامها
آوردندی و پیش آن بتان نهاذندی و دیوان بیامذندی و آن طعامها بخوردندی
و ایشان چنان دانستندی کی آن بتان همی خورند ● پس ابرهیم آن
تبر را برداشت و پیش هر بتی همی رفت و هر کسی را از آن بتان یک دست
و یک پای بزذ بذان تبر و آن تبر را ببرد و بر کتف آن بت مهتر نهاذ کی
اندر بتخانه بوذ و بیرون آمذ و در آن خانه را استوار کرد و برفت بخانه
ماذرش رفت تا ایشان از عید بازگشتند چون ایشان باز آمدند و در آن
بتخانه بگشاذند آن بتان را دیذند بر آن حال زوذ برفتند و مر نمروذ
را آگاه کردند و نمروذ آنجا آمذ چون چنان دیذ گفت من فعل هذا بالهتنا
انه لمن الظالمین گفت که کرد این چنین بخذایان ما کی او هست از ستم
کاران نمروذ را گفتند اینجا یکی مردی جوانست او را ابرهیم گویند او همی
گفت من چنین کنم ● چنانک خذای عز و جل گفت قالوا سمعنا

میان آتش توانی انداختن نمروذ گفت چه حیلت است ابلیس لعنه الله
ایشان را منجنیق کردن بیاموخت تا یکی منجنیق بساختند و پیش از نمروذ
کس نذانست کی منجنیق چه باشذ پس آن منجنیق را تمام کرذند و مر ابرهیم را علیه السلم
بذان اندر نشاختند چنانک راست میان آتش افتاذی و چون ابرهیم را بذان
منجنیق اندر نشاختند فریشتگان آسمان همه بزاری افتاذند و گفتند بنده
را چون ابرهیم با آتش انداختند ایزذ تعالی جبرئیل را بفرستاذ و گفت برو
و آن بنده مرا اندر یاب و گر از تو فریاذ خواهذ فریاذ رس جبرئیل آمذ و او را
بهوا اندر یافت گفت یا ابرهیم منم جبرئیل هیچ حاجتی هست بخواه تا ترا
فریاذ رسم ابرهیم گفت اما الیک فلا گفت بتو هیچ حاجت نیست
مرا و حاجت من کی هست خذاوند منست جل جلاله کم و این آتش هر
دو خذاوند را ایم و گفت حسبی الله و نعم الوکیل گفت بسنده
است مرا خذای و نیک نگاه داری است ● و چنین گویند کی بذان
ساعت کی ابرهیم این سخن گفت خذای عز و جل او را بدوست گرفت
و او را خلیل خویش نام کرد و فرمان داذ آتش را تا بر ابرهیم سرد گشت
سرذی با سلامت چنانک گفت جل جلاله قلنا یا نار کونی بردا و سلاما

و سلاما علی ابرهیم چنین گفته اند کی اگر نگفتی و سلاما هر که نیز از آتش
تپش بیرون نیامذی پس آن آتش همان ساعت بر ابرهیم سرد گشت و میان
آن آتش اندر مرغزاری پدیدار آمذ و چشمه آب از زمین برآمذ و ابرهیم بذان
مرغزار فرو آمذ بر سر آن چشمه آب و جبرئیل با ابرهیم آنجا بنشست و چنین
گویند کی خذای را عز و جل فریشته است و او را ملک الانس گویند آن فریشته
بوذ کی با ابرهیم آنجا بنشست و با او موانست کرد و هم آن فریشته بوذ کی
با یوسف علیه السلم موانست کرد اندر چاه بذان وقت کی یوسف را اندر
چاه افکندند و همان فریشته بوذ کی با اسمعیل علیه السلم موانست کرد
بذان وقت کی هاجر ماذر اسمعیل بطلب آب شذ تا آن وقت کی نزدیک
او آمذ پس هشت شبانروز برآمذ و آن فروغ کمتر شذه بوذ نمروذ بفرموذ
تا بر بام کوشک او بلندی کردند و بیامذ و بر آنجا رفت نگاه کرد مرغزاری دیذ
سبز و چشمه آب دیذ و دو تن را دیذ آنجا نشسته بذان مرغزار اندر بر لب آب
نمروذ گفت ابرهیم یک تن بوذ کی ما او را با آتش افکندیم اکنون میان
آتش اندر مرغزاری همی بینم و چشمه آب و دو تن آنجا نشسته همی بینم
پس نمروذ بشکوهیذ از ابرهیم سخت و آواز داذ ابرهیم را ابرهیم جواب

از بوسه پیغامبر علیه السلام برشنه بوذ پس پیغامبر را علیه السلام
آن خوش آمذ و نیکو آمذ و سر فرو آورد و روی را به پیغامبر علیه السلم
نهاذ و سر فرو آورد و از آن شب معراج باز همه نرگسها که جهان سر
فرو آورند و تا قیامت همچنان باشذ از برکت محمد علیه السلم
و چون به بهشت فردوس برسیذ جبرئیل دست فراز کرد و سیبی از درخت
بکند اندر بهشت فردوس و فرا پیغامبر داذ و گفت این بخور پیغامبر آن
بخورد و هم اندر ساعت نطفه گردیذ بپشت پیغامبر اندر صلی الله علیه
و این خبری است بروایتهای درست از پیغامبر ما علیه السلام
کی او از فاطمه هیچ صبری نتوانستی کردن و هر وقتی بیرون
آمذی و موی فاطمه را بیرون کشیذی و بوسه داذی و گفتی
از موی فاطمه بوی بهشت آیذ از بهر آنک شب معراج جبرئیل
مرا باسمان برد و همه بهشتها را بنموذ و اندر بهشت فردوس
سیبی از درختی بکند و مرا داذ و گفت بخور و من بخوردم خذای عز و جل
آن سیب را نطفه گردانیذ اندر پشت من و من آن شب اندر چون
باز آمذم با خذیجه بوذم بفاطمه بار برگرفت و اکنون هر آن

هنگام کی مرا بهشت آرزو کند بیایم و موی فاطمه ببویم و ببوسم
تا بوی بهشت بیابم و این قصه بتمامی گفته آمدست بسورة البقره
بقصهٔ معراج و چنین گویند کی پیغامبر علیه السلم اندر آنجا کوشکها و درختها
و عمرها دید و بهمه اندر همی شد و همی پرسید کی جبریل همی گفت
کی این آن کیست و آن کیست پس کوشکی دید سخت نیکو از یاقوت دانه
سرخ و جبریل گفت این کوشک عمر بن الخطاب راست پیغامبر اندر آن
کوشک شد چون بزمین آمد صفت همی کرد کی چه دیدم اندر بهشت
و هر کسی را مژده همی داد پس گفت کی کوشک چگونه نیکو دیدم
و اندر نرفتم اندر بهشت یاران گفتند چرا نرفتی گفت از غیرت عمر رجل غیور
و انا اغیر منه والله اغیر گفت عمر وحی است رشک و من رشک نبرم
از تو نیز و نخواستم کی اندر آن جای شوم پس پیغامبر بیرون آمد از بهشت
و جبریل او را بیاورد و هفت طبق دوزخ او را بنموذ پس پیغامبر علیه السلم
باسمان چهارم باز آمد و آنجا دیگر باره ارواح پیغامبران گرد آمدند
و پیغامبر علیه السلم آن نیکوییها کی خذای عز و جل با او کرده بوذ
همه عرضه کرد و ایشان را بگفت و پیغامبر علیه السلم چون از مناجات

محنت رسیذ و ایشان چگونه صبر کردند تا خذای عز و جل ایشان را فرج آورد
و ما نیز بتفسیر این سورة از این قصهها الحق یاذ کنیم تا شناخته شوذ و بدین سورة
اندر بیشتر حدیث مناظره اهل مکه است با پیغامبر علیه السلم چشم همی
داشت کی او را آیتی آیذ با امر کردن بحرب با ایشان و هیچ آیت حرب
کردن نیامد و آیت صبر کردن همی آمد تا آن وقت کی هجرت کرد و بمدینه
آمد آنگه آیت حرب کردن آمد و اما آنچ بدین سورة اندر یاذ کرده است
از حدیث ابرهیم و اسمعیل و اسحق علیهم السلم اندرین آیت است که خذای
عز و جل همی گویذ ولقد آتینا ابرهیم رشده من قبل وکنا به
عالمین اذ قال لابیه وقومه ما هذه التماثیل التی انتم لها عاکفون
قالوا وجدنا آباءنا لها عابدین و این آیت آن وقت بوذ کی ماذر ابرهیم
حدیث ابرهیم بر پذرش آشکارا کرده بوذ و او را بخانه باز آورده بوذ و پذر
ابرهیم آزر بت تراش بوذ و بتان داشت بسیار و بدست خویش بتان
تراشیذی و ابرهیم علیه السلم چون آن بتان را بدیذ ایشان را خوار داشتی
و بر ایشان خواری کردی و برگرفتی و بر زمینشان زدی و لگذ بر ایشان همی
زدی و آزر او را از آن باز داشتی و ابرهیم هیچ کم نکردی و همه روز با ماذر

و پذر مناظره همی کردی و همی گفتی این بتان شما بدست خویش همی تراشی
و آنگه این را سجده همی کنید و این کاری است سخت بذ و الوان و پذر
خویش همی گفتی این چه بتانی است کی همی تراشی چیست کی نه منفعت آیذ
و نه مضرت و نه نیز هیچ کس را زنده تواند کردن و نه بتواند میرانیدن از بهر
شما را با این همی پرستید و همی تراشید چنانک خذای گفت عز و جل
افتعبدون من دون الله ما لا ینفعکم شیئا ولا یضرکم اف لکم ولما تعبدون
من دون الله افلا تعقلون پس پذر و ماذر خویش گفت با ماذر بگوی
تا مرا کی آفریذه است و که نگاه همی دارذ گفت ترا ملک آفریذه است و ملک
ایشان نمروذ بوذ و آزر پذر ابرهیم وزیر او بوذ پس ابرهیم گفت با ماذر
پس کی مر ملک آفریذه است ملک را که آفریذه است ملک خویشتن را خوذ آفریذه
است ابرهیم گفت هیچ کس از ملک روی نکوتر هست گفت هست گفت
پس چرا خویشتن را نکوروی تر از همه خلق بیافریذه است ایشان را حجت
بر رسیذ گفتند خاموش باش پس پذرش نیز اندر نگاه کرد دانست کی او را
با ابرهیم هیچ چیز نباید گفت تدبیر کار ما آنست کی مر ابرهیم را بیت
خانه برم تا ببیند کی این خادمان این بتان را چگونه همی پرستند و ببیند

سلام می کند و یکی صحیفه اندر دست داشت مهر کرده و میان آن
صحیفه یکی نگین بوذ از آن انگشتری و آن نگین آن بوذ کی هر چ بر پشت
زمین جمله بوذ از آدمی و پری و شیاطین و طیور و وحش همه را فرمان
بردار آن بایست بوذن از بهر آنک آن نام کی بر آن نگین نوشته بوذ
و آن نگین چهار پهلو بوذ بر یک پهلو نوشته بوذ الملک لله و بر دیگر
پهلو نوشته بوذ العظمة لله و بر سدیگر پهلو نوشته بوذ السلطان لله
و بر چهارم پهلو نوشته بوذ محمد رسول الله و بدان صحیفه اندر نوشته بوذ
بیست مسله از مسایلها جبریل گفت همه فرزندان خویش را گرد کن و این
بیست مسله از ایشان اندر خواه تا جواب دهند هر آن هنگام کی کسی
از فرزندان تو این مسلها را جواب کند و بگویذ این خلیفت تو است
از پس تو و پیغامبر خذای است و این نگین انگشتری او راه پس داود
علیه السلم همه فرزندان خویش را گرد کرد ایشان گرد آمدند و گفت
خذای عز و جل مرا چنین فرموذه است گفتند روا باشد جبریل یک یک فرا
داود همی گفت و داود همی پرسید اول این بوذ کی گفت
بگوی تا کمتر چیزی نزد فرزند آدم اندر چیست هیچ کس جواب نتوانست

داذن سلیمن برپای خاست وگفت کمتر چیزی تن فرزند آدم اندر نفس
است کی ازو برآید ○ دوم گفتا بیشتر چیزی چیست اندر تن
فرزند آدم گفت شک است ○ سیوم گفتا بگوید تا طلخ تر
چیزی چیست سلیمان گفت درویشی است بر فرزند آدم ○ چهارم
گفتا بگوید تا شیرین تر چیزی چیست بر فرزند آدم سلیمن گفت توانگری
است اندر تن فرزند آدم ○ پنجم گفتا زشتر چیزی چیست کی جواب
نداذ سلیمن گفتا کافری است ○ ششم گفتا بتر چیزی چیست گفتا
زن بد است ○ هفتم گفتا نزدیکتر چیزی چیست گفت آن جهانست
کی همی آید ○ هشتم گفتا دورتر چیزی چیست گفت این جهانست
کی همی رود ○ نهم گفتا اندوهگین تر چیزی چیست گفت جانست
کی از تن بیرون آید ○ دهم گفتا خوشتر چیزی چیست گفت
جانست اندر تن ○ یازدهم گفتا بلندتر از آسمان چیست گفت سخن
حق است کی بگویی جایگاه آن ○ دوازدهم گفتا فراخ تر از زمین
چیست گفت داذ و عدل سلطان فراخ ترست از زمین و فراخ ترست
از همه چیزها ○ سیزدهم گفت توانگرتر در یا چیست گفت توانگری دلست

بر داخت نماز خواستار خدای عز و جل امت خویش را خدای عز و جل
پنجاه نماز فریضه کرد بر امت او بشبان روز اندر پس چون باسمان چهارم
باز آمد و آن همه ارواح پیغامبران بر او گرد باز آمدند و بگفت کی پنجاه
نماز فریضه کرد بر من و امتان من و من بیذ برفتم موسی علیه السلم گفت
این نمازها امتان تو بجای بنارند و تو بذین اندر ستم زده کردی پیغامبر
علیه السلم ○ جبریل را باز پس فرستاذ تا برفت و از خدای عز و جل
اندر خواست تا پنج کم می کرد و چون او باز آمدی موسی گفتی امتان
تو این بجای بنارند تا به پنج نماز باز آمد در شبان روز اندر و این تعلیم موسی
بوذ علیه السلم ○ پس چون بنده این پنج نماز گزارد ایزد تعالی اورا
ثواب آن پنجاه نماز بدهد کی از اول فریضه کرده بوذ تا از عمل کمتر باشد
و ثواب همان باشد چنانک خدای گفت عز و جل ○ من جا بالحسنة فله
عشر امثالها پس جبریل بیامد و مر پیغامبر را بانگ نماز و قامت اندر
آموخت تا مسح کرد برین هیات کی اکنون است و قامت کرد برین گونه
و مر آدم را گفت تو پیش رو آدم گفت تو پیش رو یا محمد کی تو فاضلتری
و هنوز زنده ای پس پیغامبر علیه السلم پیش رفت و نماز کرد و همه ارواح

پیغامبران از پس او نماز کردند و علما بذین بانگ نماز و قامت خلاف
کرده اند و خلاف این گفته آمذست باخر سورة البقره ○ پس پیغامبر
علیه السلم آن ارواح پیغامبران را بدرود کرد و جبریل علیه السلم اورا از
آسمان چهارم بزمین باز آورد انجا کی کوه قاف است و سوی جابلقا و جابلسا
برد و آن خلق جابلقا و جابلسا برو گرد آمدند و ایشان را دعوت کرد
و پیغامبر علیه السلم دین خویش بر ایشان عرضه کرد و ایشان دین او بپذیر فتند
و پیغامبر علیه السلم هم از ایشان بر ایشان خلیفتی کرد و از انجا اورا بسوی
یاجوج و ماجوج آورد و ایشان همه برو گرد آمدند و پیغامبر علیه السلم
دین خویش بر ایشان عرضه کرد ○ و ایشان دین پیغامبر نپذیرفتند
و بذو نگرویدند و این یاجوج و ماجوج از فرزندان یافث بن نوح
اند کی یافث را دو پسر بوذند یکی یاجوج و دیگر ماجوج و بالای ایشان چند
یک ارش است و از پس آن کوه اند کی ذو القرنین سد کرده است و بیرون
نیایند تا آن وقت کی رستخیز برخیزد و این قصها همه باخر سورة
البقره گفته آمذست و باقی نیز گفته آید
بر اذین بجایگاه خویش بعون الله و حسن توفیقه

جواب باز داذ گفت یا ابرهیم بگی بیرون آی تا مر ترا به بینم ابرهیم از میان
آتش برپای خاست و بیرون آمد نمروذ اورا گفت یا ابرهیم بزرگوار خذای
داری کی چنین ترا از آتش برهانید و گر نه از بهر این ملکستی و ملامت
مردمان من نیز بر خذای تو بگرویمی ○ پس خلق روی از نمروذ برگردانیدند
و سوی ابرهیم نهادند و نمروذ از نشرم و نتنو بر بیرون نتوانست آمذن
پس حیلت آن ساخت کی باسمان روذ و با خذای عز و جل حرب کند و آن
چهار کرگس و آن صندوق بساخت و یک شبان روز همی رفت و گویی گویند
بسه شبان روز باز زمین آمذ و هیچ گزند بذو نرسید و بسیار حیلتها
ساخت و از همه عاجز آمذ ○ پس ابرهیم را بخواند و اورا گفت
بدانک با این چنین خذای کی تو داری او ترا اگر اینجا باشی و اگر بجای دیگر باشی
و هر کجا باشی ترا نگاه دارد و من ترا با آتش افکندم و خذای تو ترا از آن برهانید
و این خلق روی از من بر گردانیدند و روی بتو کردند و نباید کی میان ما بیش ازین
وحشت افتد باید کی بر خیزی و ازین ولایت بروی ابرهیم گفت سپاس
دارم پس ابرهیم برخاست و هجرت کرد و برفت و این قصه درازست
و حدیث رفتن نمروذ باسمان و حدیث هجرت ابرهیم بتمامی گفته آمذست

بسورت الانعام وابتدا این مقدار بسنده است تا آیت فوق کلّ ذی

حدیث داود و حکم ایشان اندر کشت

وچنین گویند کی داود علیه السلم زبور خوان بوذ وآوازی خوش داشت
وخدای عز وجل زبور براو فرستاذ چنانک گفت جل جلاله وتقدست
اسماوه وآتینا داود زبورا وهر آن هنگام کی داود علیه السلم زبور
خواندی مرغان هوا برو گرد آمدندی از خوشی آواز او وآواز او اندر کوه
افتادی وکوه با او سرودی وچنین گویند کی اندر بهشت قاری او باشذ وعلما
اندر عمر داود اختلاف کردند گروهی گفتند عمر داود صد سال بوذ و
گروهی گفتند صد وهفتاذ سال بوذ وداود آنجا نشستی کی اکنون بیت
المقدس است وآنکه کی داود بوذ خوذ بیت المقدس نبوذ وآن نواحی
کی اکنون بیت المقدس است همه روستاها بوذ بسیار وداود علیه السلم
آنجا نشست داشتی پس بدان نواحی قحط افتاذ وباران از آسمان بستاذ
وازبهر آنک خدای عز وجل داود را پیغامبری داده بوذ آن مردمان همه
سوی داود رفتند واورا گفتند ما را دعا کن تا خدای عز وجل ما را باران
دهد واین قحط از ما برگیرذ کی هفت سال برین قحط برآمذ وطاقت

واما سبب حکم کردن ایشان اندر حدیث آن کشت وگوسپندان آن بوذ
کی هر آن وقت کی داود علیه السلم حکمی بکردی وآن حکم بر سلیمان عرضه
کردندی سلیمن هم آن حکم بکردی بهتر از آن پس یک روز دو خصم پیش داود
آمدند ویکی مرد بگرد دعوی کرد گفت مرا یکی پاره زمین است کشته وکشت او فراز
رسیده واین مرد گوسپندان خویش را بذان کشت اندر راند تا آن کشت مرا
بخوردند داود علیه السلم بذان کار حکم کرد گفت این زمین را بدبستان خداوند
گوسپند اندر باید نهادن تا از تخم خویش کارذ وبپرورذ تا بهم انجای باز
شوذ کی بوذ پس اینکه آن کشت خداوند باز دهذ همانگه داود علیه السلم
چون این سخن بگفت واین حکم بکرد این حکم را بر سلیمان عرضه کردند سلیمان
گفت این حکم کی پیغامبر خدای کرده است سخت نیکو است ولکن من این را بر لونی
دیگر حکم کنم چنانک هر دو خصم را نیک بوذ وآن حکم کی داود کرده است
دورکار خداوند گوسپند بشوذ واو هیچ چیز نیابذ وگوسپند او ضایع ماند
ولکن این خداوند کشت این زمین خداوند گوسپند باید سپردن تا اگر ابشورذ
وازتخم خویش کارذ وبدروذ وغله بردارذ وهمی خورذ ودیگر باره باز زمین
کارذ وبپروذ تا غله بجایگاه برسذ آنگه خداوند زمین باز سپارذ تا او بحق خویش

باز رسذ واین خداوند گوسپندرا گوسپندان خویش را بذین خداوند زمین
باید دادن تا از پشم وموی ایشان منفعت همی بردارذ تا بذان مقدار
کی از غله زمین او بشذه باشذ بذان باز رسذ آنگه گوسپندان خداوند باز
دهذ تا این یکی منفعت زمین بردارذ وآن دیگر منفعت گوسپند بردارذ
وهر دو را نیک باشذ ودورکار هیچ کس از ایشان نروذ پس خداوند
عز وجل مر سلیمان را بذین حکم کردن بپسندیذ وهر دو را بپسندیذ قوله
تعالی وداود وسلیمان اذ یحکمان فی الحرث اذ نفشت فیه غنم القوم
وکنا لحکمهم شاهدین پس گفت ففهمناها سلیمان پس چون
حدیث این حکم سپری شذ داود خواست کی او را خلیفت خویش کند
از پس مرگ ومملکت زمین بدو سپارذ پس داود را پسر ده بوذ
همه گرد آمدند وگفتند یا پذر ما بزرگ کوذکان توایم وتو بر ور کار خویش
اورا خلیفت کردی واکنون پس از مرگ ابر خلیفت کنی ما خاموش
باشیم داود بذین کار اندر فرو ماند وندانست کی چه باید کردن روی
سوی آسمان کرد وگفت یا رب تو بهتر دانی کی مرا ایشان این فرزندان
چه باید کردن همانگه جبریل آمذ نزدیک داود وگفت خدای عز وجل ترا

اوبیریذ وچشمهای او برکنیذ وزفان او ببریذ ایشان براه اندر کی همی
آمدند دست وپای او ببریذند چون آشکار شذند خلق عموریه بنظاره
بیرون آمدند وشاذیها کردند وفریادها کردند کی ما از بلای شمسون
برستیم وشمسون را پیش ملک بردند بی دست وبی پای وبی چشم وبی زفان
چون لختی گوشت ومردمان عموریه همی رفتند وخصومت همی کردند
یکی گفت پذر مرا بکشته است ویکی همی گفت برادر مرا بکشته است ویکی همی
گفت شوهر مرا بکشته است وهم چنین هر کسی دعوی همی کردند پس ملک
گفت تدبیری باید کردن اندر کار او کی ما او را بعذاب اندر بکشیم پس آن
وزیر وان سرهنگان عقوبتی هر کسی همی گفتند آخر بر آن بنهادند کی او را بر
بام کوشک ملک برند واورا اندر آن آب دریا اندازند تا از او برهند پس
اورا بر بام کوشک ملک بردند وخلق نظاره بر بام حصار گرد شذند واورا
اندر دریا انداختند ایزد تعالی جبریل را گفت برو وآن بنده مرا دریاب
جبریل علیه السلم بیامذ اندر ساعت وشمسون را بر پر خویش گرفت ایزد
تعالی شمسون را بر پر جبریل بداشت ودست وپای وچشم وزفانش همه بقدرت
خویش باز داذ واورا درست کرد اینذ واو بر پر جبریل خدای را عز وجل

سجده همی کرد و شکر کرد پس جبریل اورا گفت یا شمسون خدای عزّ وجلّ
دست و پای و چشم و زفان تو باز داد و ترا بر دشمن تو ظفر داد و ترا چندانی
قوت داد کی مرا داده بود آن روز کی شارستان قوم لوط هلاک کردم برخیز
و این عمودهای کوشک بگیر و بجنبان و این کوشک و این حصار بر کن
و بدین دز با فرو گذار شمسون بر خاست و آن عمودهای کوشک ملک
بگرفت و بجنبانید و آن کوشک و آن حصار همه از بنیاد زمین بر کند
و آنرا همه نگونسار کرد و بدز با فرو گذاشت و سر بر سجده نهاد و خدای را عزّ وجلّ
شکر کرد و تسبیح و تهلیل کرد جبریل گفت یا شمسون سر بردار که خدای
عزّ وجلّ ترا بر دشمن تو ظفر داد و ترا از بلای او برهانید و بر تو منت برداشت
و دست و پای و چشم و زفان تو باز داد و ترا بیامرزید اکنون ایزد
تعالی می فرماید کی یک چیز باید کردن گفت چکنم گفت آن زنت
را هیچ چیز مگوی که او این کار بنادانی کرد و این قصه بود کی جبریل به
پیغامبر ما آورد صلی الله علیه وسلم قد مکر الذین من قبلهم فأتی الله
بنیانهم من القواعد فخر علیهم السقف من فوقهم واتیهم العذاب
من حیث لا یشعرون و این قصه از عجایبهای بزرگست والله اعلم بالصواب

و اورا عصای بایست و شعیب را عصاها بود بخانه اندر و بر کالارها اندر شعیب
فرا موسی گفت اندران خانه رو و زبران کالارها اندر عصاهاست چنانک
شبانی را شاید یکی از آن بردار موسی اندر رفت و راستان عصا بدست
او امد انرا بیرون آورد و بدست شعیب داد شعیب نابینا بود دست
بدان عصا فرو آورد و آنرا بشناخت و بموسی باز داد و گفت این عصا آن
کسانست و باشد کی خداوندان بیایذ و این باز خواهد این باز جای بر یکی
دیگر بردار موسی باز گشت و آن باز جای برد و دیگری برگرفت خواست راست
همان بدستش امد و باز بیاورد و شعیب را داد گفت این همانست کی از
نخست بیاوردی ولکن روا باشد برو ابا رو این عصا ببر و چون باز آیی این را
بنه و دیگری بردار موسی علیه السلام آن عصا را برداشت و تا بنزدیک
شعیب بود آنرا همی داشت چون کار شعیب تمام گشت موسی خواست کی
کی بمصر باز شود از مدین برفت و آن عصا را با خویشتن ببرد پس چون
موسی برفت پس از یک روز شعیب را حدیث آن عصا یاد امد و گفت موسی
برفت و آن عصا ببرد و باشد کی خداوندان بیایذ و از من باز خواهد
پس شعیب برخاست و از پس موسی برفت و موسی را اندر یافت

بدشت اندر همی رفت و گوسپندان همی راند شعیب گفت یا پسر بدان کی من
ترا گفته بودم کی این عصا آن کسانست و باشد کی خداوندان بیایذ و این از
باز خواهد کی یکی بمن آمد و این عصا بمن داد و گفت نگاه دار تا خداوندش
بیایذ و این از تو بخواهد تا اورا دهی و اکنون تو این عصا بیاوردی چون
خداوندش بیایذ و این از من باز خواهد و من ویرا خاین کردم موسی گفت
ده سالست تا این عصا من دارم من این باز ندهم و موسی
از آن عصا بسیار تعجبها دیده بود باز نداد و لجاج افتاد میان ایشان و کار
بخصومت افتاد نگاه کردند مردی همی آمد از راه و آن فرشته بود بر مثال
مردی پس موسی و شعیب بران نهادند کی آن مرد کی همی آید اورا حاکم کنیم
میان ما پس چون فراز رسید اورا میانجی کردند و قصه آن عصا با او بگفتند
آن فرشته گفت شما هر دو این عصا را بر زمین افگنید و انکه یک یک
فراز شوید و آنرا از زمین بر دارید هر که از شما این عصا از زمین بردارد
او خداوند این عصاست ایشان عصا را بیفگندند شعیب فراز
رفت و هر چند کوشیذ آن عصا از زمین بر نیامد موسی فراز رفت و آن
عصا را برگرفت آن فرشته گفت این عصا حق موسی است و شعیب

گرامی تر همه پیغامبران پس آن براق بیار آمیذ تا پیغامبر علیه السلم
بر نشست و بیک ساعت به بیت المقدس برسیذ و براه اندر جبریل
از پیغامبر علیه السلم جدا افتید و بدان ساعت کی او با پیغامبر علیه السلم
نبود آواز دادند و پیغامبر را علیه السلم از دست راست بخواندند و گفتند
ازین سو بیای یا محمد پیغامبر علیه السلم ازان سو نرفت و جواب
ایشان باز نداد پس از دست چپ آواز دادند و پیغامبر را
علیه السلم بخواندند و گفتند یا محمد ازین سو بیای پیغامبر علیه السلم
ازان سو نرفت و جواب ایشان باز نداد پس از پیش پیغامبر صلی الله علیه
زنی برخاست با بسیار پیرایها و جامهای رنگین و خویشتن آراسته کرده
و گفت یا محمد این براق بدار تا من سخن خویش با تو بگویم پیغامبر علیه السلم
جوابش نداد و هیچ نه ایستاد پس چون بنزدیک بیت
المقدس برسید جبریل علیه السلم بنزدیک او باز آمد و اورا سوی
معراج برد پیغامبر علیه السلم جبریل را بپرسید کی آن کی بودند کی
پیش من آمدند و مرا بخواندند و من جواب ایشان باز ندادم گفت نیک
بوذ کی جواب ایشان باز ندادی کی آنک مر ترا بخواند از دست راست

آن ملک جهودان بود دجال که نام او عبدالله بن الصاید است
و سر او چندانست کی ابر بگذرد و همه آب دریاها تا زانوی او بیش
نرسد و هرچ بدین جهان اندر جادو بهاست با او همی رود و با آخر
جهان بیرون آید و جهان همه بگیرد و پس جهد بیغامبر باشد کی مهدی
بیاید و او را هلاک کند و همه ولایت او چهل روز باشد و گر تو سوی
او رفتی و گر جواب او باز دادی او چیره گشتی بر امتان تو و امتان تو
همه با بل بودندی جهودی و اما آنک ترا از دست چپ خواند او
امیر ترسا آن بود و گر تو جواب او باز دادی امتان تو همه کردندی
بتر ترسای و اما آنک بیش تو آمد بر صورت زنی با چندان رنگ
و نگار و آرایش آن این جهان بود و خواست کی ترا بفریبد و گر تو
جواب او باز دادی امتان تو همه این جهان برگزیدندی و یکبارگی
دست از آن جهان برداشتندی پس بیغامبر گفت صلی الله علیه و سلم
چون به بیت المقدس برسیدم جبرئیل دست من بگرفت و بمعراج
بر آورد تا آسمان نخستین و جبرئیل در آسمان بزد در آسمان بگشادند
و بیغامبر علیه السلم انجا فرشتگان دید از یک لون و تسبیح ایشان همه

کی میرد و آن روز کی برانگیزانند او را و زنده کنند و این قصه دراز و تمامی
قصه آمدست بسورة آل عمران و این قدر کی گفته آمد اینجا بسنده است
تا آیت فرو نگذرد والله اعلم بالصواب

قصه مریم و مولود عیسی علیه السلم

اما این آیت که خدای گفت عز و جل واذکر فی الکتاب مریم اذ انتبذت
من اهلها مکانا شرقیا و دیگر جای گفت و مریم ابنت عمران التی
احصنت فرجها فنفخنا فیه من روحنا و صدقت گفت مریم آنست کی
نگاه داشت فرج خویش را تا ما بدو اندر دمیدیم از باد پاک و سبب این چنان
چنان بود کی زکریا مریم را اندر حجره کرده بود تا عبادت همی
کرد شب و روز و انجا همی بود تا کلان گشت و یک راه حیض
افتادش و پاک شد و سر بشست و دیگر بار حیض افتادش و پاک
شد و خواست کی سر بشوید آب خواست از زکریا و هر باری کی مریم را چیزی
بکار بایستی خود برخاستی و آن چیز نزدیک او آوردی و مریم را خاله‌ای
دیگر بود جز زن زکریا و او را پسری بود آن پسر را یوسف درودگر
خواندندی و این یوسف هم از جمله محرران بود اندران مزگت و درودگری

از زکریا آموخته بود پس زکریا کلید حجره مریم
بدین یوسف دادی تا چیزی کی مریم را بکار بایستی سوی او بردی پس مریم
آب خواست از زکریا زکریا آنجا آورد و آنجا بنهاد و مریم بدان حجاب
گاه آمد و آنجا بنشست و جایی ببست و سر بشست و جامه اندر پوشید
و این آنست کی خدای گفت عز و جل فاتخذت من دونهم حجابا فارسلنا
الیها روحنا فتمثل لها بشرا سویا گفت کی مریم بحجابگاه آمد تا
جبرئیل را بفرستادیم تا خویشتن بدو نمود بر مثال مردی راست و مریم بپنداشت
کی آن یوسف درودگرست و اندر آمدست کی او را بفریبد گفت انی اعوذ
بالرحمن منک ان کنت تقیا گفت باز داشت همی خواهم [illegible]
از تو اگر هستی پرهیزگار و مریم بترسید جبرئیل دانست کی مریم همی
بترسد گفت مترس یا مریم انما انا رسول ربک لاهب لک غلاما
زکیا گفت منم رسول خدای تو آمدم تا بتو اندر بدمم از آدم غلامی
یعنی پسری پاکیزه یعنی از باد پاک مریم چون بدانست کی او فرشته
است نه آدمی دلش بجای باز آمد و با جبرئیل مناظره اندر گرفت گفت کی
باشد مرا پسر و هیچ مردم بمن نرسیده است و نه من زنی بوده‌ام [illegible]

و عثمان اندر رفت و نزدیک بیغامبر علیه السلم بنشست و فرا بیغامبر
گفت یا محمد ترا چه باشد کی وقت وقت چون مدهوشی کردی و چشم بآسمان
افکنی و بی هش کردی و عثمان بدان عجبی همی خواست بر بیغامبر علیه السلم
اندرین حدیث بودند بیغامبر علیه السلام چشم باسمان افکند و ثقل وحی
بر بیغامبر علیه السلم نشست و جبرئیل بیامد و این آیت بیاورد کی خدای
همی گوید بدین سورة اندر ان الله یامر بالعدل والاحسان
وایتاء ذی القربی وینهی عن الفحشاء والمنکر والبغی یعظکم لعلکم
تذکرون پس چون جبرئیل این آیت بگزارد و باز گردید و آن ثقل
وحی از بیغامبر علیه السلم برخاست و بجای باز آمد و این عثمان بن مظعون
همی گفت این محمد مصروع است و همی بود تا بجای باز آمد پس
گفت یا محمد اندرین وقت آن حال کی من همی گفتم بتو اندر آمد آن چیست
بیغامبر گفت جبرئیل آمده بود و آیتی از قرآن آورده بود عثمان گفت
چه آورده بود بیغامبر علیه السلم این آیت برو خواند عثمان گفت این
چه باشد بیغامبر علیه السلم این آیت را تفسیر کرد و گفت خدای عز و جل
همی فرماید بگویید لا اله الا الله محمد رسول الله و زکوة بدهید و بنکویی

کنید با خویشاوندان و از کفر و ناشایست باز ایستادن و نهی کرد و پند
می دهد شما را تا مگر شما پند پذیرید و این آیت از جمله آن آیتهاست
که پیغامبر علیه السلام آن را تفسیر کرده است و این عدل اینجا تفسیر بهشت است
و این فحشا اینجا کفر است از تفسیر پیغامبر علیه السلام پس چون
عثمان بن مظعون این آیتها بشنید و این تفسیر بشنید دلش نرم گشت
و گفت یا محمد اسلام بر من عرضه کن پیغامبر علیه السلام اسلام بر او عرضه
کرد و عثمان بن مظعون بگروید و به پیغامبر علیه السلام ایمان آورد والسلم

قصه شمسون

اما این آیت که خدای گفت عز و جل قد مکر الذین من قبلهم فاتى الله
بنیانهم من القواعد فخر علیهم السقف من فوقهم و اتیهم العذاب
من حیث لا یشعرون این آیت اندر قصه شمسون فرو آمدست
و این قصه شمسون بسورة یونس گفته آمدست ولکن بروایتی دیگر
بر لونی دیگر سماع داشته آمدست خواستم بجایگاه خویش یاد کردن و این
شمسون چنین گویند مردی بود پارسا از بندگان خدای عز و جل از
نیک مردان و مهتری بود شجاع و قوی و موی بود بر اندام او چنانک بر بزان

پیغامبر خدای بود دانست کان کاری شاید بودن آن عصا بفر دست باز داشت
و خود بار کردید و چون ایشان ازین خصومت فارغ گشتند شب اندر آمد و باران
اندر ایستاد و راه بی راه گشت و همچنان در راه همی رفتند و آن راه ایشان
بر راه کوه طور سینا بود پس موسی نگاه کرد بر کوه آتش دید مر عیال
خویش گفت من برین کوه آتش همی بینم شما هم اینجا باشید تا من نزدیک
آن آتش روم که بدان کوه هست تا مگر شما را از آن آتش بیارم تا بدان آتش
راهی راست بیابیم چنانک خدای گفت عز و جل حکایت لمن قال لاهله امکثوا
انی آنست نارا لعلی آتیکم منها بقبس او اجد علی النار هدی پس موسی
عیال و کودکان خود را همانجای بماند و خود برفت چون آنجا رسید آن آتش
بر سر درختی بود و آن حوالی همه از آن آتش روشن بود و هیچ خلق نبود
چون موسی فراز رسید آواز آمد انی انا ربک فاخلع نعلیک انک بالواد
المقدس طوی گفت منم خداوند تو این نعلین را بیرون کن که تو هستی برین
زمین وادی پاک کرده که نام آن طوی است پس گفت جل جلاله و ما تلک
بیمینک یا موسی گفت آن چیست که بدست داری گفت هی عصای اتوکؤا
علیها و اهش بها علی غنمی ولی فیها مارب اخری گفت این عصای منست

بر او تکیه کنم چون بمانم یعنی وا زمین همی نهم و گروهی گفته اند توکؤا علیها
[illegible] خفها بود بران عصا گفت چنین اندرین اندر آویزم و اهش بها علی غنمی
برگ از درخت بدین فرو افکنم تا گوسپندان من بخورند و مرا نیز کارهای
دیگرست بدین اندر چنانک گفت عز و جل و لی فیها مارب اخری
و این مارب را بسیار معنیها گفته اند و این آن بود که موسی علیه السلم
از آن عصا بسیار چیزها دیده بود از عجایب یکی آن بود که موسی اندر بیابان
همی رفتی و تشنه شدی و چاهی پیش آمدی و آن چاه عمیق بودی و دور قعر
بودی مقدار سی رسن و چهل رسن و پنجاه و تا پانصد رسن بودی و عصای موسی
ده رسن بود بدان چاه فرو هشتی بجای رسن و آب برکشیدی و گر درختی بودی
بلند چنانک از آن عصا بلندتر بودی عصا بیالیدی تا بدان درخت بر
رسیدی و برگ فرو افکندی و چون موسی علیه السلم جای خفتی آن
بر بالین بزدی چون آفتاب بر افتادی آن عصا برگ و شاخ بیرون
آوردی و سایه داشتی تا موسی بیاسوده شدی و هر آن وقت که دشمنی
پدید آمدی گوسپندان موسی را آن عصا مار گشتی و با آن دشمن حرب
کردی و آن چیز را هلاک کردی و باز چوب گشتی و هم چنین کارها بسیار بود

بهیچ کس نمانند مگر بدانکس که خواهند و ایشان شب و روز بر مومنان
دعا همی کنند و آمرزش خواهند گناهکاران را و اندر زمین همی
باشند و تنی دو پیغامبر دیگر اند از فرزندان آدم که هرگز نمیرند تا
رستاخیز و شب و روز بر بندگان خدای عز و جل دعا همی کنند و
از خدای آمرزش همی خواهند ازیشان یکی عیسی بن مریم است که
جهودان بر وی بیرون آمدند و همی خواستند که او را بکشند و بر دار
کنند پس خدای عز و جل بدل عیسی بسر مهتر جهودان فرود داشت
و دیدار عیسی بر وی افکند تا او را بردار کردند بدل عیسی و چنان دانستند
که او عیسی بن مریم است و خدای عز و جل عیسی را بآسمان باز برد
چون آخر زمان باشد عیسی بن مریم بزمین باز آید و جهان راست کند
و یاجوج و ماجوج را ازین جهان بیرون کند و خلق از
عذاب ایشان برهند و خود بآسمان شود و دیگر ادریس پیغامبرست
و او نیز زنده است و بآسمان برست بهشت اندر و سبب آن چنان
بود که هیچ کس نبود بر پشت زمین که چندان عبادت کرده بود خدای را
عز و جل که ادریس و ادریس چندان عبادت کرد خدای را عز و جل که

فریشتکان آسمان تعجب داشتند و بر او رحمت آمد ایشان را و ملک الموت
را رغبت افتاد کی با او دوستی کیرد و سوی او همی آمدی و می کفتی
از من حاجت بخواه تا روا کنم ادریس او را کفت باید کی مرا با خویشتن
بآسمان بری تا من عجایبهای آن به بینم عزرایل او را بآسمان برد و ادریس علیه السلم
همه ستارکان آسمان را دوید و ایستاده همه را بدانش خویش کرد و بزمین
باز آمد و این نجوم ازو بیاموختند خلق این علم نجوم ازو آموختند و ازو
بنشتند پس چون طوفان نوح ببود آن مردمان کی علم نجوم آموخته
بودند از ادریس همه غرقه شدند و آن کتبها همه غرقه شد و بدست
مردمان از آن چیز نماند مکر اثر کی پس چون بیکچند بر آمد ادریس
از ملک الموت حاجت خواست ایزد تعالی او را فرمان داد ملک الموت
بیامد و ادریس را بآسمان برد و او را سوی دوزخ برد و دوزخ او را بنمود
پس انکه ببهشت بردش و عزرایل ببهشت اندر شد و ادریس با او اندر رفت
و ادریس همی رفت تا میان بهشت و آنجا بنشست و هرچند عزرایل او را
همی کفت برخیز و بیرون آی او کفت هرکز هیچ خلق را دیدی کی
او ببهشت اندر آید و باز بیرون شود و وعده این بهشت جاودان است

و سنک باراید بر ایشان سنکهای از سنک و کل با آتش دوزخ تافته
بیامد و آنجا کی آن کس بود اندر او آمد و همه را هلاک کرد و هیچ کس نرستند
و جبریل لوط را کفته بود کی چون بروید هیچ کس باز پس منکرید پس چون
برفتند زن لوط هر زمانی باز پس نکرستی تا سنکی بیامد و اندر او آمد و او را
هلاک کرد و این آنست کی خدای کفت عز و جل فلما جا امرنا جعلنا عالیها
سافلها وامطرنا علیها حجارة من سجیل منضود مسومة عند ربک وما
هی من الظالمین ببعید پس آن سیاه‌ها را آنجا بر آمد و چنین کویند
کی هنوز آن سیاه هست آنجا و تا روز قیامت همچنان باشد پس لوط برفت
از آنجا با آن کودکان خویش و سوی ابرهیم پیغامبر شدند و ابرهیم بسر آن
جاه بود پس لوط آنجا بر او رفت و ابرهیم شاد شد چون لوط را بدید
و یک نیمه از خواسته خویش او را بخشید و او را نزد یک خویش بداشت تا
هنکامی و این آنست کی خدای کفت عز و جل فاخرجنا من کان فیها من
المؤمنین فما وجدنا فیها غیر بیت من المسلمین کفت هر کی اندر میان
ایشان بود از مومنان بیرون آوردیم نیافتیم مکر یک خانه کی اندرو مسلمان
بودند و آن لوط و فرزندان او بودند کی بخدای عز و جل کرویده بودند
پس خدای عز و جل کفت آن عذاب لوط از ستمکاران دور نیست یعنی از آن

از آن کسها کی آن عمل کنند دور نیست اینست قصه لوط و قوم او والله اعلم

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحیم
بنام خدای مهربان بخشاینده

اتی امر الله فلا تستعجلوه
بیامد فرمان خدای مکنید شتاب

سبحانه وتعالی عما یشرکون
پاکست خدای و برترست از آنچه انباز می کیرند

ینزل الملئکة بالروح من
فرستد فریشتکان بجبریل از

الساعة بغتة او یاتیهم عذاب
رستخیز ناکاه یا بیاید بدیشان عذاب

یوم عقیم الملک یومئذ لله یحکم
روزی سخت پادشاهی آن روز باشد خدای را داوری کند

بینهم فالذین امنوا وعملوا الصالحات
میان ایشان و آن کسانی کی بکرویدند و کردند نیکیها

فی جنات النعیم والذین کفروا
اندر بهشت نعیم اند و آن کسانی کی کافر شدند

وکذبوا بایاتنا فاولئک لهم عذاب
و دروغ داشتند بایتهای ما کی ایشان را باشد عذابی

مُهِينٌ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ

اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ

اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ

الرَّازِقِينَ لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ

وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ذَلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ

بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ

لَيَنْصُرَنَّهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ

وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ

سَمِيعٌ بَصِيرٌ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ

وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ

الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ

الْكَبِيرُ أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ

مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ

مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ

يُنْفِقُونَ وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا

لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ

فَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافَّ

فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا

وَأَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ كَذَلِكَ

سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

سخر کردیم ما انرا تا شما شکر کنید

لَنْ يَنَالَ اللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا

نرسد بخدای گوشتهای ان ونه خونهای ان

وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَى مِنْكُمْ

ولکن برسد بدو پرهیزکاری از شما

كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا

همچنین سخره کرد انرا شمارا تا تکبیر کنید

اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ

خدایرا بر انچ راه نمود شمارا ومژده ده نیکوکارانرا

إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا

که خدای می باز دارد از الکسان که ایمان اوردند

إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ

که خدای نه دوست دارد هر خیانت کاری را وناسپاسی را

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُوا

دستوری داده اند الکسانرا کارزار کنند بانکِ ایشان ستم کرده اند

وَإِنَّ اللَّهَ عَلَى نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ الَّذِينَ

که خدای بر یاری کردن ایشان توانا است انکه

أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ

بیرون کردند ایشانرا از سرایها ایشان بنا حق

إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا

مگر که گویند خداوند ما خدای است واگر نه

دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ

بازداشتی خدای مردمانرا برخی از ایشان ببرخی

لَهُدِّمَتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ

فرو هلندی صومعها وکلیساها وکنشتها

وَمَسَاجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ

ومزگتها یاد کند دران نام خدای

كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ

بسیار ویاری کند خدای انرا که یاری کند اورا

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ آذَنْتُكُمْ

وگر بر گردند بگوی اگاه کردم شمارا

عَلَى سَوَاءٍ وَإِنْ أَدْرِي أَقَرِيبٌ

بر راستی وندانم که نزدیک است

أَمْ بَعِيدٌ مَا تُوعَدُونَ

یا دورست انچ شمارا وعده کرده اند

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ

که او داند اواز بلند از گفتار

وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ

وداند انچ پنهان کنید شما

وَإِنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ
لَكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ
قَالَ رَبِّ احْكُمْ بِالْحَقِّ
وَرَبُّنَا الرَّحْمَٰنُ
الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ
مَا تَصِفُونَ
مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِنْ
مُضْغَةٍ مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ
لِنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ
إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا
ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ
يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ
الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنْ بَعْدِ عِلْمٍ
شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا
أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ
وَأَنْبَتَتْ مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ
ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي
الْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا
وَأَنَّ اللَّهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ
وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ

بغير علم ولا هدى ولا كتاب

بنا دانش ونه راهی راست ونه کتابی روشن

منير ثاني عطفه ليضل عن

روشن دوتا می کند تا گمراه کند از

سبيل الله له في الدنيا خزي

راه خدای اورا در این جهان خواری

ونذيقه يوم القيامة عذاب

وبچشانیم اورا روز قیامت عذاب

الحريق ذلك بما قدمت

سوزان این است بدانچه پیش کرده است

يحلون فيها من اساور من ذهب

پیرایه کنند شان دران از دستورنجنها از زر

ولؤلؤا ولباسهم فيها حرير و

ومروارید وپوشیدن ایشان درانجا حریر و

هدوا الى الطيب من القول

بکرده سوی پاکیزه از گفتار

وهدوا الى صراط الحميد ان

وبکرده سوی راه ستوده که

الذين كفروا ويصدون عن

انکسان که کافر شدند وبازدارند از

سبيل الله والمسجد الحرام الذي

راه خدای ومسجد حرام انکه

جعلناه للناس سواء العاكف

کردیم انرا مردمانرا برابر است انکه مقیم باشد

فيه والباد ومن يرد فيه بالحاد

دران وانکه بیرون است وانکه خواهد دران بکیشی

بظلم نذقه من عذاب اليم واذ

بستم بچشانیم اورا از عذاب دردناک وکه

بوانا لابرهيم مكان البيت ان

جایگاه دادیم ابرهیم را جایگاه خانه که

لا تشرك بي شيئا وطهر بيتي

مکیر انباز بمن چیزی وپاکیزه دار خانه من

للطائفين والقائمين والركع

طواف کنندگانرا وایستادگانرا ورکوع کنندگانرا

السجود واذن في الناس بالحج

وسجود کنندگانرا وآواز ده در مردمان بحج

ياتوك رجالا وعلى كل ضامر

بیایند بتو پیادگان وبر هر اسپی لاغر

ياتين من كل فج عميق ليشهدوا

بیایند از هر راهی دور تا حاضر ایند

مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ
منفعتها ایشان و یاد کنند نام خدای

فِي أَيَّامٍ مَعْلُومَاتٍ عَلَى مَا رَزَقَهُمْ
در روزها دانسته بر آنچ روزی داد ایشانرا

مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا
از خداوندش چهارپایان بخورید از آن

وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ ثُمَّ لْيَقْضُوا
وبدهید درویش را نومیدرا پس بگزارند

تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا
وتمام کنند نذرهاشان وطواف کنند

بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ذَلِكَ وَمَنْ
خانه کهن آزادکرده این است وهرکه

يُعَظِّمْ حُرُمَاتِ اللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ
بزرگ دارد حرمتهای خدای آن بهتر اورا

عِنْدَ رَبِّهِ وَأُحِلَّتْ لَكُمُ الْأَنْعَامُ
نزدیک خداوند او وحلال کرده اند شمارا چهارپایان

إِلَّا مَا يُتْلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
مگر آنچ برخوانند برشما دور باشید

الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ
از پلیدی از بتان ودورباشید از گفتار

الزُّورِ حُنَفَاءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِ
دروغ پاکدینان خدایرا جز انباز گیرندگان بدو

وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ
وهرکه انباز گیرد بخدای چنان باشد که بیفتد

مِنَ السَّمَاءِ فَتَخْطَفُهُ الطَّيْرُ أَوْ
از آسمان وبرباید اورا مرغان یا

تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ
ببرد اورا باد در جایگاهی دور

ذَلِكَ وَمَنْ يُعَظِّمْ شَعَائِرَ اللَّهِ
این است وهرکه بزرگ دارد نشانهای خدای

وَادْعُ إِلَى رَبِّكَ إِنَّكَ لَعَلَى هُدًى مُسْتَقِيمٍ
وبخوان سوی خداوند تو که تو بر راه راستی

وَإِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
وگر خصومت کنند بگوی خدای داند بدانچ

تَعْمَلُونَ اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
می کنید خدای داوری کند میان شما روز قیامت

فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ أَلَمْ تَعْلَمْ
درانچ بودید دران خلاف می کنید نمی دانی

أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
که خدای داند آنچ در آسمانها وزمین

إن ذلك في كتاب إن ذلك على

كه اين است اندر لوح محفوظ كه آن هست بر

الله يسير ويعبدون من دون

خداى آسان ومى پرستند از بيرون

الله ما لم ينزل به سلطانا وما ليس

خداى آنچ نه فرستاد بدان حجتى ونيست

لهم به علم وما للظالمين من نصير

ايشانرا بدان دانش ونيست كافرانرا هيچ يارى كننده

وإذا تتلى عليهم آياتنا بينات

وچون ميخوانند برايشان ايتهاى ما هويدا

تعرف في وجوه الذين كفروا المنكر

ميشناسى در روى آنك كافرانند زشتى

يكادون يسطون بالذين يتلون

ميخواهند كه اندر افتند بانك ميخوانند

عليهم آياتنا قل أفأنبئكم بشر من

برايشان ايتهاى ما بگوى كه اگاه كنم شمارا بيتر از

ذلكم النار وعدها الله الذين كفروا

ان اتش وعده كرد خداى انك كافرانند

وبئس المصير يا أيها الناس ضرب مثل

وبدست بازگشتن يا مردمان زدند داستانى

فاستمعوا له إن الذين تدعون

بشنويد اورا آن كسان ميخوانند

من دون الله لن يخلقوا ذبابا ولو

از بيرون خداى نيافرينند مگس وگر

اجتمعوا له وإن يسلبهم الذباب

فراهم آيند اورا وگر بربايد ازايشان مگس

شيئا لا يستنقذوه منه ضعف

چيزى نه رها كنند ازاو ضعيف است

الطالب والمطلوب ما قدروا الله

جوينده وجسته بقدر ندانستند خدايرا

حق قدره إن الله لقوي عزيز الله

قدر او كه خداى باقوت است باعزت خداى

يصطفي من الملائكة رسلا ومن الناس

برگزيند از فرشتگان پيغامبران واز مردمان

إن الله سميع بصير يعلم ما بين أيديهم

كه خداى شنواست بيناست داند آنچ پيش ايشانست

وما خلفهم وإلى الله ترجع الأمور

وآنچ پس ايشانست وسوى خداى بازگردانند كارها

يا أيها الذين آمنوا اركعوا واسجدوا

يا آن كسان كه بگرويد وركوع كنيد وسجده كنيد

واعبدوا ربكم وافعلوا الخير لعلكم
تفلحون وجاهدوا في الله حق جهاده
هو اجتباكم وما جعل عليكم في الدين
من حرج ملة ابيكم ابرهيم هو سماكم
المسلمين من قبل وفي هذا ليكون

بسم الله الرحمن الرحيم
كهيعص ذكر رحمت ربك
عبده زكريا اذ نادى

ربه نداء خفيا قال رب انى
وهن العظم منى واشتعل الراس
شيبا ولم اكن بدعائك رب شقيا
وانى خفت الموالى من ورائى و
كانت امراتى عاقرا فهب لى من

لدنك وليا يرثنى ويرث من
ال يعقوب واجعله رب رضيا
يزكريا انا نبشرك بغلام اسمه
يحيى لم نجعل له من قبل سميا قال
رب انى يكون لى غلام وكانت

امرأتي عاقرا وقد بلغت من
الكبر عتيا قال كذلك قال
ربك هو علي هين وقد خلقتك
من قبل ولم تك شيئا قال رب
اجعل لي آية قال آيتك الا تكلم

الناس ثلث ليال سويا فخرج
على قومه من المحراب فأوحى اليهم
ان سبحوا بكرة وعشيا يا يحيى
خذ الكتاب بقوة وآتيناه الحكم
صبيا وحنانا من لدنا وزكوة

وكان تقيا وبرا بوالديه ولم يكن
جبارا عصيا وسلام عليه يوم
ولد ويوم يموت ويوم يبعث
حيا واذكر في الكتاب مريم
اذ انتبذت من اهلها مكانا شرقيا

فاتخذت من دونهم حجابا فارسلنا
اليها روحنا فتمثل لها بشرا سويا
قالت اني اعوذ بالرحمن منك ان
كنت تقيا قال انما انا رسول
ربك لاهب لك غلاما زكيا

قَالَتْ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ
يَمْسَسْنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا قَالَ
كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ
وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا
وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا فَحَمَلَتْهُ

فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا
فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَىٰ جِذْعِ النَّخْلَةِ
قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَٰذَا
وَكُنْتُ نَسْيًا مَنْسِيًّا فَنَادَاهَا
مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ

رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا وَهُزِّي إِلَيْكِ
بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ رُطَبًا
جَنِيًّا فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا
فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي
نَذَرْتُ لِلرَّحْمَٰنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ

الْيَوْمَ إِنْسِيًّا فَأَتَتْ بِهِ قَوْمَهَا
تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا
فَرِيًّا يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ
امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكِ بَغِيًّا
فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ

مَن كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا قَالَ

از آن که اندر گهواره کودکی گفت

إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَ

من بنده خدای داد مرا کتاب

جَعَلَنِي نَبِيًّا وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا

کرد مرا پیغامبر و کرد مرا باورکه

أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَ

هرکجا باشم و وصیت کرد مرا بنماز

الزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا وَبَرًّا بِوَالِدَتِي

و زکوة هرچند که زنده باشم و نیکی باشم بمادر خویش

وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا وَالسَّلَامُ

و نکرد مرا متکبر بدبخت و سلام باد

عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ

بر من آن روز که بزادم و آن روز که بمیرم و آن روز

أُبْعَثُ حَيًّا ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ

که برانگیخته شوم زنده آن است عیسی پسر مریم

قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ مَا

گفتار راست که اندر وی شک می‌آرند

كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ سُبْحَانَهُ

نباشد خدای را که گیرد هیچ فرزند پاکست خدای

إِذَا قَضَى أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُن

چون بگزارد کاری که گوید اورا باش

فَيَكُونُ وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ

باشد و که خدای خداوند من و خداوند شما

فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ

بپرستید اورا این راهی راست

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِن بَيْنِهِمْ

خلاف کردند گروهان از میان ایشان

فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِن مَّشْهَدِ يَوْمٍ

وای بر آنکه کافر شدند از حاضر شدن روزی

عَظِيمٍ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ

بزرگ چون شنوا شوند ایشان و چون بینا شوند آن روز

يَأْتُونَنَا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ

که بیایند لیکن ستمکاران امروز

فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ

اندر بی راهی هویدا و بیم کن ایشان را آن روز

الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي

تیمار بردن چون گزارده شود کار و ایشان باشند در

غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ إِنَّا نَحْنُ

غافلی و ایشان نه گروند ما ایم ما

نرث الارض ومن عليها والينا
يرجعون واذكر في الكتاب
ابرهيم انه كان صديقا نبيا اذ
قال لابيه يابت لم تعبد ما لا
يسمع ولا يبصر ولا يغني عنك

شيا يابت اني قد جاءني من
العلم ما لم ياتك فاتبعني اهدك
صراطا سويا يابت لا تعبد
الشيطان ان الشيطان كان
للرحمن عصيا يابت اني اخاف

ان يمسك عذاب من الرحمن
فتكون للشيطان وليا قال
اراغب انت عن الهتي يابرهيم
لئن لم تنته لارجمنك واهجرني
مليا قال سلام عليك ساستغفر

لك ربي انه كان بي حفيا
واعتزلكم وما تدعون من
دون الله وادعوا ربي عسى الا
اكون بدعاء ربي شقيا فلما اعتزلهم
وما يعبدون من دون الله وهبنا

لَهُ إِسْحَقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا

جَعَلْنَا نَبِيًّا وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا

وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مُوسَى إِنَّهُ كَانَ

مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا وَنَادَيْنَاهُ

مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ

نَجِيًّا وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ

هَرُونَ نَبِيًّا وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ

إِسْمَعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ الْوَعْدِ

وَكَانَ رَسُولًا نَبِيًّا وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ

بِالصَّلَوٰةِ وَالزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ

مَرْضِيًّا وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ

إِنَّهُ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا وَرَفَعْنَاهُ

مَكَانًا عَلِيًّا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ

اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ ذُرِّيَّةِ

آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ

إِبْرَهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا

إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَٰنِ خَرُّوا

سُجَّدًا وَبُكِيًّا فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ

خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَوٰةَ وَاتَّبَعُوا

الشهوات فسوف يلقون غيا
الا من تاب وآمن وعمل صالحا
فاولئك يدخلون الجنة ولا يظلمون
شيا جنات عدن التي وعد
الرحمن عباده بالغيب انه كان

وعده ماتيا لا يسمعون فيها
لغوا الا سلاما ولهم رزقهم فيها
بكرة وعشيا تلك الجنة
التي نورث من عبادنا من كان
تقيا وما نتنزل الا بامر ربك

له ما بين ايدينا وما خلفنا وما بين
ذلك وما كان ربك نسيا رب
السموات والارض وما بينهما فاعبده
واصطبر لعبادته هل تعلم له سميا
ويقول الانسان اذا ما مت لسوف

اخرج حيا اولا يذكر الانسان
انا خلقناه من قبل ولم يك شيا
فوربك لنحشرنهم والشياطين
ثم لنحضرنهم حول جهنم جثيا ثم
لننزعن من كل شيعة ايهم اشد

عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ
بِالَّذِينَ هُمْ أَوْلَى بِهَا صِلِيًّا وَإِنْ مِنْكُمْ
إِلَّا وَارِدُهَا كَانَ عَلَى رَبِّكَ حَتْمًا
مَقْضِيًّا ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ
الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا وَإِذَا تُتْلَى

عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ
كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ
خَيْرٌ مَقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا وَكَمْ
أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ
أَثَاثًا وَرِئْيًا قُلْ مَنْ كَانَ فِي

الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ
مَدًّا حَتَّى إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ
إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا
وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى

وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ
رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا أَفَرَأَيْتَ الَّذِي
كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا
وَوَلَدًا أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ
الرَّحْمَنِ عَهْدًا كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا

يقول ونمد له من العذاب مدا

ونرثه ما يقول ويأتينا فردا

واتخذوا من دون الله آلهة

ليكونوا لهم عزا كلا سيكفرون

بعبادتهم ويكونون عليهم

ضدا الم تر انا ارسلنا الشياطين

على الكافرين تؤزهم ازا فلا

تعجل عليهم انما نعد لهم عدا يوم

نحشر المتقين الى الرحمن وفدا

ونسوق المجرمين الى جهنم وردا

لا يملكون الشفاعة الا من

اتخذ عند الرحمن عهدا وقالوا

اتخذ الرحمن ولدا لقد جئتم

شيئا ادا تكاد السموات

يتفطرن منه وتنشق الارض

وتخر الجبال هدا ان دعوا

للرحمن ولدا وما ينبغي للرحمن

ان يتخذ ولدا ان كل من في السموات

والارض الا آتي الرحمن عبدا لقد

احصيهم وعدهم عدا وكلهم

آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ۝ إِنَّ

آینده او روز رستاخیز تنها

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

از کسان که بگرویدند وکردند نیکیها

سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَٰنُ وُدًّا ۝ فَإِنَّمَا

زود کند ایشان را خدای مهربان دوستی که

يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ

آسان کردیم انرا بزبان تو تا مژده دهی بوان

الْمُتَّقِينَ وَتُنْذِرَ بِهِ قَوْمًا

پرهیزکارانرا وبیم کنی بدان گروهی را

لُدًّا ۝ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ

خصومت گرانرا وچند هلاک کردیم پیش ازیشان

مِنْ قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُمْ مِنْ

از گروهان هیچ می بینی ازیشان هیچ

أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًا ۝

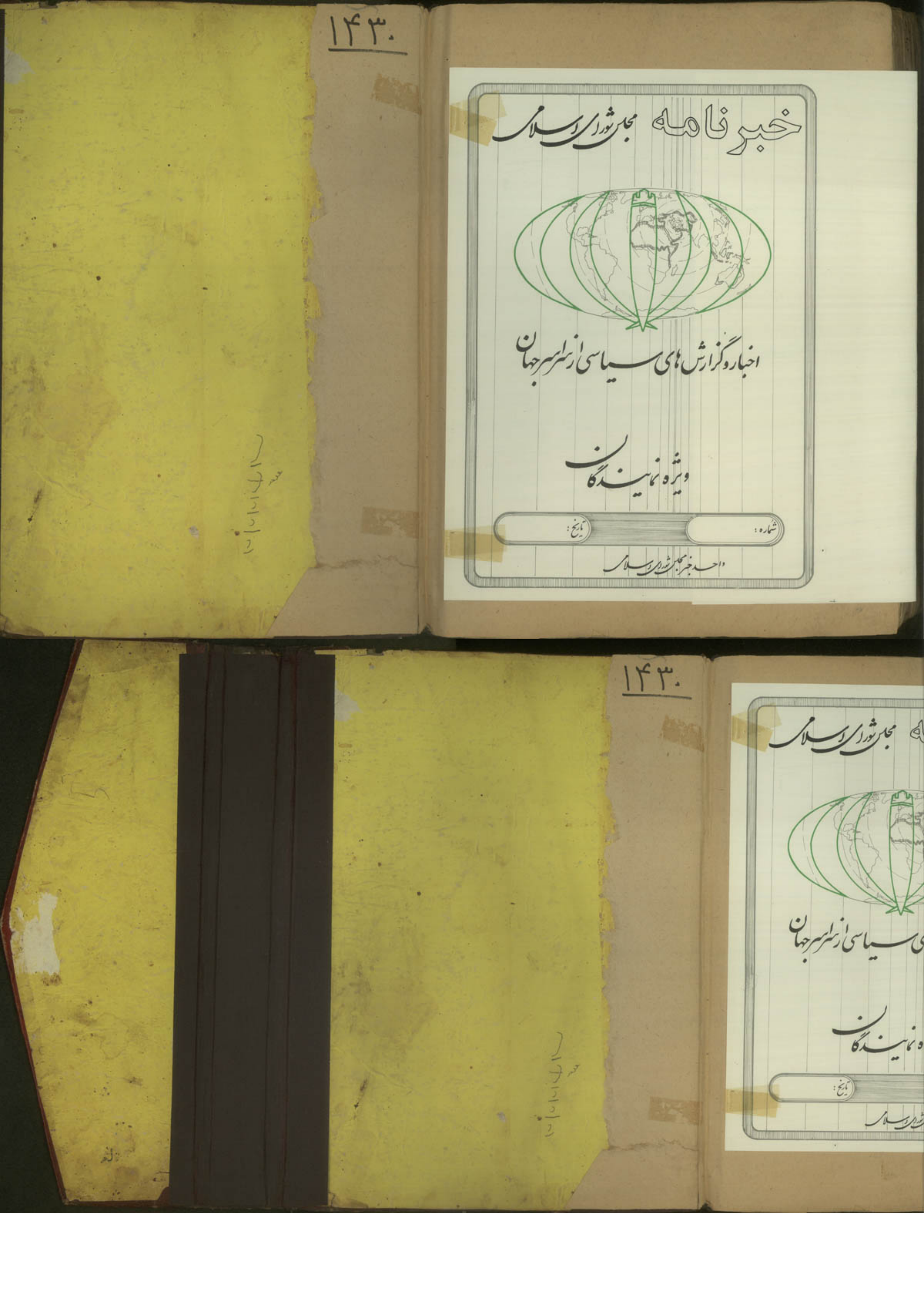
کسی یا نشنوی ازیشان آوازی نرم

ر[illegible] سوره مریم وقصها

واین سورة مریم مکی است وبمکه فرو آمدست واول این سورة از حروف
معجم است واندرین حروف معجم علما اختلاف کردند گروهی گفتند
این حروف معجم که اندر قرآنست کی همه بشمار جمل برگیری
عدد شمارهای همه حروفهای معجم کی بقرآن اندرست عدد این
سالهای جهانست ازان روز باز کی خداوند عز وجل ابتدا کرد

۱۴۳۰
۱۴۳۰

١٤٣٠
خبرنامه مجلس شورای اسلامی
اخبار و گزارش‌های سیاسی از سراسر جهان
ویژه نمایندگان
شماره :
تاریخ :
واحد خبر مجلس شورای اسلامی

